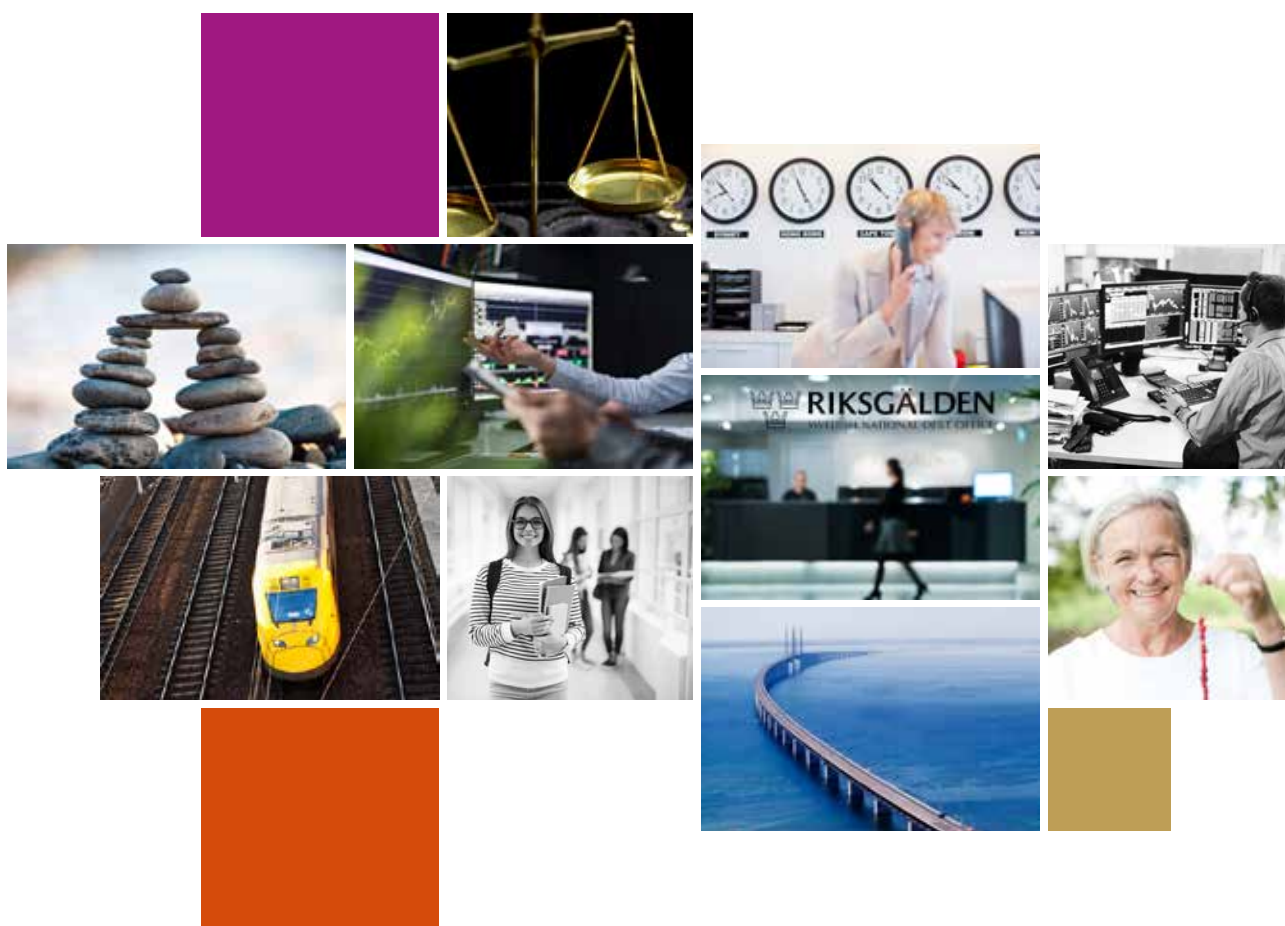

ÅRSREDOVISNING 2017

Riksgäldens årsredovisning

Riksgälden är en myndighet under Finansdepartementet och ska årligen ta fram och lämna en årsredovisning till regeringen. Årsredovisningen ska ge underlag för regeringens uppföljning av myndighetens verksamhet. Ett ytterligare syfte med årsredovisningen är att bidra till ökad kunskap om Riksgäldens verksamhet.

Rapporten inleds med några övergripande avsnitt om verksamheten som bland annat beskriver Riksgäldens roll i samhällsekonomin. Sedan följer resultatredovisningen där verksamheten under året inom respektive uppdragsområde redovisas. Det finns även separata avsnitt om riskhantering, kompetensförsörjning och verksamhetens kostnader och anslag. I den avslutande finansiella delen redovisas Riksgäldens ekonomi.

Riksgäldens **uppdrag** från regeringen är att vara statens internbank, förvalta statskulden och ge statliga garantier och lån. Vi ansvarar också för statens bankkrishantering och insättningsgarantin och har därmed en viktig roll i arbetet med att upprätthålla stabiliteten i det finansiella systemet.

Riksgäldens strategiska **mål** är att

- nå lägsta möjliga kostnad för statens finansiella förvaltning med beaktande av risk
- aktivt bidra till en stabil och hållbar finansiell sektor
- leda utvecklingen inom våra uppdragsområden och därigenom proaktivt bidra till utvecklingen av samhällsekonomin
- präglas av öppenhet, hög intern effektivitet och kvalitet
- vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med engagerade medarbetare och ledare.

Innehåll

Riksgäldens roll på finansmarknaden och i samhällsekonomin	4
Året i korthet	6
Riksgäldsdirektören har ordet	7
Organisation och styrning	9
Statens internbank	12
Skuldförvaltning	17
Garantier och utlåning	29
Finansiell stabilitet och konsumentskydd	36
Riskhantering	43
Medarbetare och kompetens	47
Kostnader och anslag	51
Finansiell redovisning	58
Resultaträkning	61
Balansräkning	62
Finansieringsanalys	64
Anslagsredovisning (Not 64)	66
Noter	68
Sammanställning av garanti- och utlåningsverksamheten	90
Sammanställning av väsentliga uppgifter	96
Ersättningar och andra förmåner	97
Ordlista	100
Publikationer	102

Fördjupning

Riksbankens obligationsköp påverkade marknaden	22
Den statliga garanti- och utlåningsmodellen	34
Resolutionsplanering för effektiv krishantering	38

Riksgäldens roll på finansmarknaden och i samhällsekonomin

Riksgäldskontoret (Riksgälden) arbetar för att statens finanser hanteras effektivt och att det finansiella systemet är stabilt. Riksgälden spelar därmed en viktig roll både i samhällsekonomin och på finansmarknaden.

Säkra en effektiv förvaltning av statens finanser

Riksgälden ansvarar för att statens betalningar, statsskulden och statliga garantier och lån hanteras effektivt och säkert. Kostnaderna ska vara så låga som möjligt samtidigt som risken begränsas.

Statliga betalningar

Riksgälden är statens internbank med ansvar för att förvalta och utveckla den statliga betalningsmodellen som omfattar regelverk, avtal, kontostrukturer och system som stöder myndigheternas betalningar. Modellen är konstruerad på ett sådant sätt att alla in- och utbetalningar hanteras via de banker som Riksgälden tecknat avtal med för samtliga myndigheters räkning.

Inbetalningarna är främst skatter medan utbetalningarna kan vara till exempel pensioner, bidrag och studiemedel. Totalt görs betalningar till och från staten på drygt 6 000 miljarder kronor under ett år. Nettot av alla dessa betalningar samlas på ett ställe: statens centralkonto i Riksbanken.

Statens kassa och statsskulden

Riksgälden förvaltar likvida medel på centralkontot – statskassan – på ett sådant sätt att staten alltid kan fullgöra sina dagliga betalningar och att inga över- eller underskott finns vid dagens slut. Om nettot på centralkontot är positivt placerar Riksgälden överskottet. Om nettot är negativt lånar Riksgälden i stället för att täcka underskottet. Riksgälden gör prognoser över myndigheternas betalningar som tillsammans med förfallande lån utgör grunden för låneplaneringen. Med hjälp av prognoserna kan Riksgälden planera behovet av upplåning effektivt och därmed minska räntekostnaden och risken för staten.

Riksgälden ser också till att det finns en beredskap för att hantera framtida lånebehov. Om staten under en period betalar ut mer pengar än den får in, uppstår ett underskott i statsbudgeten. Riksgälden tar då upp lån för att täcka underskottet och statsskulden ökar. När det är överskott i budgeten betalas lån av och statsskulden minskar. På kort sikt kan överskottet i stället placeras för att möta kommande utbetalningar. Oavsett om det är under- eller överskott behöver staten låna för att finansiera återbetalningen av gamla lån som förfaller.

Riksgälden lånar framför allt genom att ge ut (emittera) statsskuldväxlar (löptider under ett år) och statsobligationer (löptider över ett år). Upplåningen innefattar även lån i utländsk valuta.

Garantier och utlåning med kreditrisk

Riksgälden tillhandahåller garantier och utlåning till olika projekt utanför staten på regeringens uppdrag efter beslut i riksdagen. En garanti innebär att staten går i borgen för någon annans

betalningsåtaganden, vilket leder till en ekonomisk risk för staten. Ett skäl till att staten ger garantier och lån är att vissa projekt har risker som privata finansiärer har svårt att värdera. Riksgälden bedömer riskerna, sätter avgifter och bestämmer villkoren för de garantier som ställs ut.

Storleken på avgiften som Riksgälden tar ut för garantin avgörs av risken för att staten inte ska få tillbaka pengarna (kreditrisken). Verksamheten förväntas vara självfinansierad då avgifterna på lång sikt ska täcka kostnaderna för administration och kreditförluster. Det största åtagandet Riksgälden har är garantin till det konsortium som finansierade byggandet av Öresundsbron. Riksgälden ska också bidra till att utveckla och effektivisera statens samlade garanti- och utlåningsverksamhet.

Viktiga uppdrag inom finansiell stabilitet

En förutsättning för att samhällsekonomin ska fungera är att det finansiella systemet är stabilt. Det innebär bland annat att det ska gå att göra betalningar och att låna och placera pengar. Dessa tjänster brukar ses som några av det finansiella systemets centrala funktioner.

I Sverige ansvarar Finansdepartementet, Finansinspektionen, Riksbanken och Riksgälden tillsammans för att hålla det finansiella systemet stabilt. Som stöd för effektiv samverkan finns Finansiella stabilitetsrådet där företrädare från regeringen och myndigheterna möts och diskuterar stabilitetsläget och behoven av åtgärder. I rådet kan myndigheterna föra fram sina åsikter om åtgärder, men beslut om åtgärder fattar varje myndighet självständigt inom sitt uppdragsområde.

Det svenska banksystemet är stort i förhållandet till den svenska ekonomin. Dessutom är det koncentrerat till ett fåtal aktörer som är nära sammanlänkade med varandra. Problem i en bank riskerar därför sprida sig till hela det finansiella systemet. En effektiv hantering av banker i kris är därmed en viktig del i arbetet med att motverka negativa effekter på den finansiella stabiliteten.

Bankkrishantering och förebyggande stöd

Som Sveriges resolutionsmyndighet ansvarar Riksgälden för både förberedelser och hantering av kriser i banker och andra institut. Resolution är ett särskilt förfarande där staten tar kontroll över ett problemdrabbat institut för att rekonstruera eller avveckla det under ordnade former. Under processen hålls hela eller delar av institutet öppet för att insättare och andra kunder ska ha tillgång till sina konton och övriga tjänster. Därmed tryggas den finansiella stabiliteten. Förlusterna i institutet ska bäras av aktie- och fordringsägarna, inte av skattebetalarna.

Som stödmyndighet ansvarar Riksgälden för förebyggande statligt stöd. Vid hot om en allvarlig störning i det finansiella systemet kan staten i vissa fall ge sådant stöd till livskraftiga institut.

Insättningsgarantin och investerarskyddet

Riksgälden ansvarar även för insättningsgarantin och investerarskyddet. Insättningsgarantin skyddar sparande på konto om ett institut försätts i konkurs eller av andra skäl inte kan betala ut pengarna. På så vis skapas trygghet bland insättarna. Detta minskar risken för att alltför många kontospargare tar ut sina pengar samtidigt (uttagsanstormningar), vilket kan hota den finansiella stabiliteten.

Investerarskyddet gäller för finansiella instrument och pengar som institut förfogar över åt kunder i samband med att investeringstjänster utförs såsom köp, försäljning eller förvaring av värdepapper.

Året i korthet

- Riksgälden fattade beslut om resolutionsplaner för svenska banker och andra institut och fastställde deras minimikrav på nedskrivningsbara skulder. Planerna och kraven är viktiga delar i att säkerställa en effektiv hantering av finansiella kriser. Se s. 37.
- Statsbudgeten visade ett överskott på 62 miljarder kronor och statsskulden sjönk till den lägsta nivån (som andel av BNP) sedan 1978. Mot bakgrund av budgetöverskottet minskade Riksgälden upplåningen i alla typer av statsobligationer och statsskuldväxlar. Se s. 17.
- Det minskade utbudet av statsobligationer i kombination med Riksbankens köp av obligationer bidrog till att det uppstod en brist på statspapper på marknaden. Det gjorde att efterfrågan på Riksgäldens marknadsvårdande aktiviteter ökade. Se s. 24.
- De statliga myndigheterna började avropa det nya ramavtalet för betalningstjänster som Riksgälden upphandlat. Avtalet innebär bland annat billigare betalningar i utländsk valuta. Riksgälden tecknade även nya ramavtal för betalkort, resekonto och laddningsbara kort. Se s. 13.
- Irland betalade tillbaka sitt lån från Sverige i förtid, vilket minskade Riksgäldens utlåning med kreditrisk. Staten fick också för första gången en återbetalning på det så kallade royaltylånet till A-Train AB, som byggt och driver trafiken på Arlandabanan. Se s. 33.
- Inom insättningsgarantin införde Riksgälden under 2017 en ny digital lösning för att hantera utbetalningar till insättare vid ett ersättningsfall. Med den nya tjänsten kan pengarna föras över direkt till det konto som anmälts, i stället för att betalas ut med avi eller check. Se s. 39.
- Riksgäldens personalansvarsnämnd beslutade under 2017 att åtalsanmäla tolv medarbetare efter misstanke om att de i samband med kurser mottagit bland annat surfplattor, spelkonsoler och presentkort. Ärendena är överlämnade till åklagare. Se s. 43.
- Rekryteringsbehovet på Riksgälden ökade under året till följd av dels nya och breddade uppdrag, dels en högre personalrörlighet. Fler vakanser bidrog till att Riksgäldens förvaltningskostnader minskade. Se s. 47.
- Regeringen beslutade under 2017 att Riksgälden skulle ta över de uppgifter som Strålsäkerhetsmyndigheten hittills haft i finansieringssystemet för hanteringen av kärnavfall. Arbetet med att överföra dessa uppgifter kommer att fortgå under 2018.
- Riksgäldens miljöledningssystem certifierades enligt ISO-standarden 14001:2015. Det innebär att Riksgälden lever upp till konkreta och erkända miljökrav och att myndigheten kontinuerligt strävar efter att utveckla och förbättra miljöarbetet. Mer information om miljöarbetet finns i Riksgäldens miljöledningsrapport.

Riksgäldsdirektören har ordet

På Riksgälden lägger vi 2017 bakom oss som ett år med en fortsatt stark svensk ekonomi, ett stort överskott i statsbudgeten, en minskande statsskuld och ett stabilt finansiellt system. Det var också ett år som präglades av fortsatt utveckling inom alla Riksgäldens verksamhetsområden och flytt till nya lokaler.

I rollen som resolutionsmyndighet ansvarar Riksgälden för förberedelser och hantering av kriser i banker och andra institut. Under 2017 tog vi fram och beslutade om resolutionsplaner för de svenska instituten och fastställde krav på hur mycket eget kapital och nedskrivningsbara skulder de måste ha i sina balansräkningar. Planerna och kravet ska säkra att staten kan hantera krisdrabbade institut på ett sätt som skyddar kunderna, den finansiella stabiliteten och skattebetalarna. Därmed är Sverige nu ännu bättre rustat för att möta finansiella kriser.

Med resolutionsplaner och minimikrav på nedskrivningsbara skulder på plats ligger vi i framkant i Europa när det gäller att införa den nya ordning för bankkrisshantering som följde efter finanskrisen för tio år sedan. Samtidigt finns det mycket kvar att göra, särskilt eftersom det finansiella landskapet ständigt ritas om. Det gäller både bankernas verksamhet och de regelverk de ska leva upp till. Vi måste ha god analys, rätt kompetens och effektiva verktyg för att möta den utvecklingen. Om en kris mot förmodan inträffar ska vi vara väl förberedda. Vi ska också verka för att det är förutsägbart och begripligt vad vi väntas göra i en sådan situation.

En annan viktig förutsättning för statens förmåga att hantera finansiella kriser är starka statsfinanser. Under 2017 visade statsbudgeten ett stort överskott för andra året i rad och statsskulden som andel av BNP minskade till den lägsta nivån på nära 40 år. Fortsatt god tillväxt i svensk ekonomi, främst driven av investeringar, bidrog till att skatteinkomsterna ökade.

Statens lånekostnader var fortsatt låga under året bland annat till följd av att marknadsräntorna hölls tillbaka av Riksbankens minusränta och köp av statsobligationer. Billig upplåning för staten är positivt för svenska skattebetalare. Den expansiva penningpolitiken är dessutom en viktig förklaring till den goda utvecklingen av svensk ekonomi. Samtidigt innebär de extremt låga marknadsräntorna att det byggs upp risker i ekonomin, inte minst i form av ökad skuldsättning hos svenska hushåll.

Hushållens skuldsättning och bostadsprisernas utveckling var några av de frågor som Riksgälden var med och diskuterade i Finansiella stabilitetsrådet under året. Riksgälden ställde sig bakom Finansinspektionens förslag om att skärpa amorteringskravet för att undvika finansiella obalanser. I stabilitetsrådet diskuterades även bland annat följderna av Nordeas planerade flytt av huvudkontoret till Finland.

En annan fråga som togs upp i stabilitetsrådet var att statsobligationsmarknaden fungerade allt sämre under året. Riksgälden bedömde att likviditeten försämrades och den bilden bekräftades av marknadsaktörerna i en undersökning som genomfördes i slutet av året. Den försämrade likviditeten förklaras dels av Riksbankens obligationsköp, dels av regeländringar och statens minskade

lånebehov. Att statsobligationsmarknaden fungerar väl är en förutsättning för att Riksgälden ska kunna leva upp till målet om att minimera kostnaden för statsskulden på sikt.

Förtroendet för Riksgälden bland investerare och återförsäljare var fortsatt stort i mätningen 2017. Även förtroendet för Riksgälden i rollen som statens internbank låg kvar på en hög nivå. Här är uppdraget att ansvara för att statens betalningsmodell är effektiv och säker. Under 2017 började myndigheterna använda ett nytt ramavtal som bland annat innebär billigare valutabetalningar.

Omvärldens förtroende för Riksgäldens garanti- och utlåningsverksamhet visade sig genom nya och fördjupade uppdrag. Vi tog bland annat över värderingen av samtliga Sidas garantier. Regeringen fattade också beslut om att Riksgälden under 2018 ska ta över de uppgifter som Strålsäkerhetsmyndigheten hittills haft i finansieringssystemet för hanteringen av kärnavfall.

Även medarbetarna är i stort nöjda med Riksgälden. Det visar den enkätundersökning som gjordes under året. Där framgår bland annat att motivationen är hög och att arbetsmiljön utvecklats positivt, vilket är glädjande. Men det finns också områden där vi behöver bli bättre. Under 2017 tog vi fram en strategisk karta som ska ligga till grund för arbetet med att utveckla bland annat dessa områden.

Etik är en fråga vi kommer att fortsätta jobba aktivt med. Under 2017 beslutade Riksgäldens personalansvarsnämnd att åtalansmäla tolv medarbetare efter misstanke om att de privat hade mottagit surfplattor, spelkonsoler och presentkort i samband med utbildningar. Det är oerhört viktigt att alla vi som jobbar på Riksgälden och andra myndigheter lever upp till den statliga värdegrunden för att upprätthålla medborgarnas förtroende.

I slutet av året flyttade Riksgälden in i nya lokaler på Olof Palmes gata i Stockholm. Många medarbetare jobbade hårt med förberedelser inför flytten. En av de prioriterade frågorna var säkerhet, ett område där ambitionsnivån höjdes ytterligare under 2017. När det väl var dags att flytta i december skedde det utan några störningar i verksamheten.

Nu är vi på plats och ser fram emot att jobba med att stärka den interna kulturen och tillsammans skapa en god arbetsmiljö på det nya kontoret. Samtidigt som vi utför Riksgäldens samhällsviktiga uppdrag på ett öppet, tryggt och professionellt sätt – med medborgarnas bästa för ögonen.

Hans Lindblad
Riksgäldsdirektör

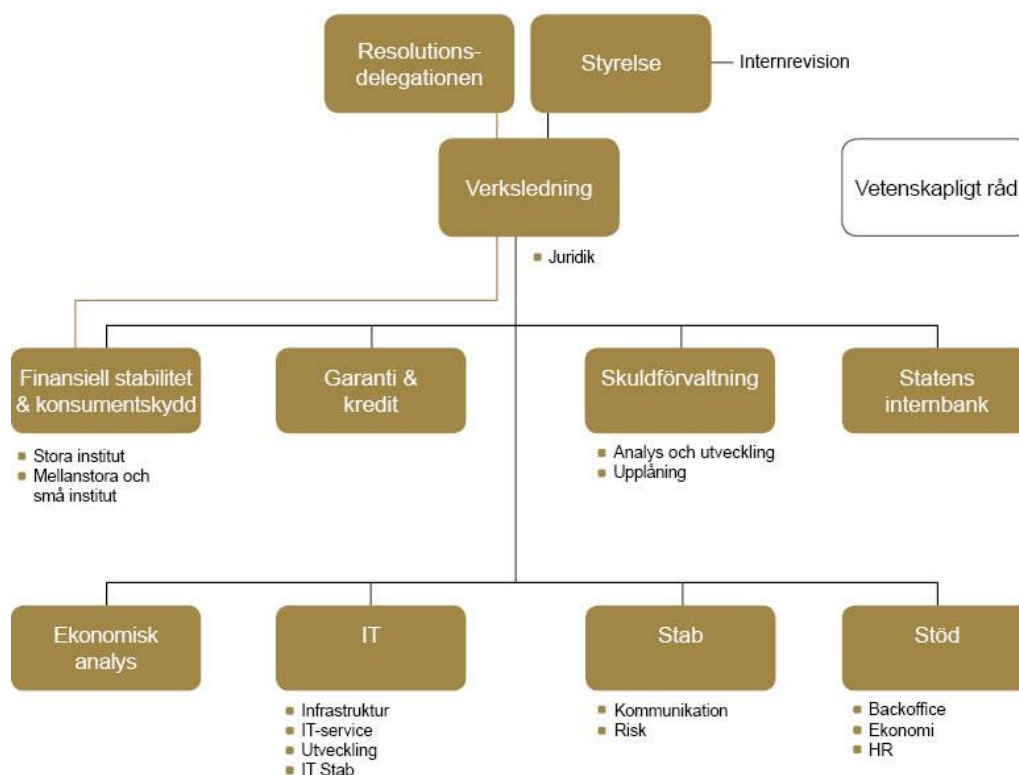
Organisation och styrning

De organisatoriska förändringar som Riksgälden genomförde under 2017 var att bilda nya enheter på avdelningarna Finansiell stabilitet och konsumentskydd, IT och Skuldförvaltning. För att effektivisera styrningen av verksamheten togs en strategisk karta fram. Den bidrog till att styra prioriteringar och förtydliga kopplingen mellan avdelningarnas aktiviteter och de strategiska målen i verksamhetsplaneringen för 2018.

Organisationsförändringar under 2017

Riksgäldens uppdragsverksamhet är indelad i fyra avdelningar utifrån regeringens uppdrag till myndigheten: Finansiell stabilitet och konsumentskydd, Garanti och kredit, Skuldförvaltning och Statens internbank. Därutöver finns avdelningarna Ekonomisk analys, IT, Stab och Stöd. Avdelningschefer leder verksamheten inom avdelningarna.

De förändringar som gjordes i organisationen under 2017 var på enhetsnivå. På avdelningen Finansiell stabilitet och konsumentskydd infördes två enheter: Stora institut och Mellanstora och små institut. Behovet av att dela in avdelningen i enheter har vuxit i takt med att antalet medarbetare ökat. På Skuldförvaltning slogs analysenheten och den tidigare enheten för business intelligence ihop. På IT strukturerades enheterna om något och ett särskilt funktionsansvar infördes. Riksgälden började också förbereda för att ta emot nya medarbetare från Strålsäkerhetsmyndigheten under 2018.

Riksgälden har även ett vetenskapligt råd med externa deltagare som bidrar med särskild vetenskaplig kompetens inom Riksgäldens ansvarsområden. Rådets möten leds av riksgäldsdirektören.

Ledning och styrning

Riksdagen beslutar om de lagar som är grunden för Riksgäldens verksamhet. Regeringen beslutar om förordningar och ett regleringsbrev som styr Riksgäldens verksamhet, myndighetens mål och hur resultaten ska rapporteras. Regeringen utser Riksgäldens styrelse som beslutar om verksamheten. Den utser också resolutionsdelegationen, se nedan.

Riksgäldens styrelse

Riksgäldens styrelse ansvarar för verksamheten och ska se till att den bedrivs författningsenligt och effektivt. Styrelsen beslutar bland annat om arbetsordning, verksamhetsplan, årsredovisning, förslag till riktlinjer för statsskuldens förvaltning och andra frågor som är av större betydelse eller principiell karaktär. Styrelsen ska också säkerställa att det finns en betryggande intern styrning och kontroll. Inom Riksgälden finns en internrevisor som rapporterar direkt till styrelsen. Styrelsen har vidare ett revisionsutskott bestående av styrelsens ordförande, vice ordförande och riksgäldsdirektören. Vid styrelsens möten närvarar två arbetstagarrepresentanter från Saco-S och ST.

Den 31 december 2017 bestod styrelsen av nio ledamöter, varav alla utom riksgäldsdirektören har förordnande fram till den 31 december 2019. Ylva Hedén Westerdahl, prognoschef på Konjunkturinstitutet, och Nils Öberg, generaldirektör vid Kriminalvården, tillträdde som nya styrelseledamöter under 2017. Stefan Lundgren, tidigare generaldirektör vid Statistiska Centralbyrån, entledigades i februari 2017. För mer information om styrelseledamöterna, se sidan 98.

Yvonne Gustafsson
Ordförande

Lars O Grönstedt
Vice ordförande

Rikard Forslid
Ledamot

Ylva Hedén Westerdahl
Ledamot

Hans Lindblad
Ledamot

Ann-Christine
Lindeblad
Ledamot

Marika Rindborg
Holmgren
Ledamot

Helena Thunander
Holmstedt
Ledamot

Nils Öberg
Ledamot

Riksgäldsdirektören

Riksgäldsdirektören är utsedd av regeringen för att leda verksamheten mot uppsatta mål enligt styrelsens direktiv och riktlinjer. Hans Lindblad är riksgäldsdirektör sedan den 1 februari 2013. Förordnandet gäller till och med den 31 januari 2019. Riksgäldsdirektören och dennes biträdande utgör Riksgäldens verksamhetsledning. Riksgäldsdirektören utser den biträdande riksgäldsdirektören och avdelningscheferna.

Ledningsgrupp

Ledningsgruppen ska stötta riksgäldsdirektören i styrningen av myndigheten. Gruppen har bland annat till uppgift att bereda och diskutera strategiska frågeställningar och kontorsövergripande beslut som fattas av riksgäldsdirektören. Gruppen leds av riksgäldsdirektören och i den ingår biträdande riksgäldsdirektören, chefsjuristen och avdelningscheferna.

Resolutionsdelegationen

Resolutionsdelegationen är ett särskilt beslutande organ för frågor som Riksgälden ska pröva enligt lagen om resolution, lagen om förebyggande statligt stöd, lagen om insättningsgaranti och lagen om investerarskydd (se avsnittet Finansiell stabilitet). Beslut fattas i frågor som är av principiell karaktär eller av större betydelse eller avser föreskrifter. Resolutionsdelegationen fastställer en arbetsordning inom sitt ansvarsområde. Riksgäldens styrelse ansvarar för att resolutionsdelegationen tilldelas medel och resurser i övrigt för sin verksamhet, att den verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt samt att den redovisas på ett tillförlitligt sätt.

Resolutionsdelegationen bestod per den 31 december 2017 av riksgäldsdirektören Hans Lindblad (ordförande), Kerstin Calissendorff, justitieråd i Högsta domstolen, Lars O Grönstedt, ledamot i Riksgäldens styrelse, och Stefan Lindskog, justitieråd och ordförande i Högsta domstolen. Ledamöternas förordnande gäller fram till den 31 januari 2019.

Riksgäldens mål

Utifrån riksdagens och regeringens mål och uppdrag har Riksgälden formulerat följande strategiska mål för verksamheten:

- Nå lägsta möjliga kostnad för statens finansiella förvaltning med beaktande av risk.
- Aktivt bidra till en stabil och hållbar finansiell sektor.
- Leda utvecklingen inom sina uppdragsområden och därigenom proaktivt bidra till utvecklingen av samhällsekonomin.
- Präglas av öppenhet, hög intern effektivitet och kvalitet.
- Vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med engagerade medarbetare och ledare.

För att styra verksamheten mot målen tog Riksgälden under 2017 fram en strategisk karta. Den användes i verksamhetsplaneringen för 2018 för att öka långsiktigheten, prioritera aktiviteter och koppla dem till målen.

Riksgäldens vision

Riksgäldens vision är att vi tillsammans ska göra Riksgälden till en förebild, både i Sverige och internationellt. Genom att vara en förebild i alla delar av verksamheten bidrar vi till att säkra en effektiv förvaltning av statens finanser och upprätthålla den finansiella stabiliteten.

Statens internbank

Myndigheterna började under 2017 använda ett nytt ramavtal för betalningstjänster som bland annat innebär billigare betalningar i utländsk valuta. Riksgälden tecknade dessutom nya ramavtal för betalkort, resekontotjänster och laddningsbara kort, som används som alternativ till utbetalningar med kontanter. Säkerheten i statens betalningsmodell skärptes genom förändringar i betalningsförordningen och tillhörande föreskrifter.

Uppgift och mål

Riksgälden ansvarar för statens betalningsmodell inklusive statens centralkonto i Riksbanken. Betalningsmodellen är en samlad benämning på de föreskrifter, avtal, kontostrukturer och tekniska system som hanterar statens betalningar. Målet är en effektiv likviditetshantering för staten som helhet. Statens betalningar ska hanteras på ett säkert sätt och till så låg kostnad som möjligt. Riksgälden ser dessutom till att statliga myndigheter och affärsverk får förvaltningsanslag och lån enligt regleringsbrev. I uppdraget ingår också att erbjuda myndigheter, affärsverk och vissa statliga bolag möjlighet att låna och placera medel.

Kostnaden för statens betalningar

Den genomsnittliga kostnaden för en statlig betalning minskade med 11 procent på fem år och var 51 öre 2016. För 2017 har snittkostnaden inte kunnat beräknas på grund av att Riksgälden inte haft tillgång till den statistik som behövs sedan det nya ramavtalet för betalningstjänster trädde i kraft i april 2017. Det beror på att det nuvarande systemstödet inte har anpassats till rapporteringen i det nya ramavtalet. Funktionalitet för detta kommer att utvecklas i systemstödet SIBS som ska börja användas under våren 2018 (se vidare nedan).

Värdet på statens samlade betalningar var 6 233 miljarder kronor 2016, varav drygt hälften var inbetalningar och resten utbetalningar. Kostnaden för betalningarna var totalt 91 miljoner kronor under 2016.

Fyra olika ramavtal för statliga betalningar

De ramavtal som Riksgälden ansvarar för gäller betalningstjänster, laddningsbara kort, betalkort och resekontotjänster. Myndigheterna måste avropa betalningstjänster via ramavtalen, men utför och ansvarar själva för sina egna betalningar. Genom att centralisera upphandlingen av ramavtalen får staten billigare betalningar och en effektiv, samlad likviditetshantering.

Nytt ramavtal för betalningstjänster påverkar alla myndigheter

Riksgälden tecknade under 2016 ett nytt ramavtal för betalningstjänster med Danske Bank, Nordea och Swedbank. Avtalet började tillämpas den 1 april 2017 och omfattar den största delen av de betalningstjänster som myndigheterna använder, till exempel löne- och fakturabetalningar, utbetalning av bidrag samt inbetalning av skatt.

Ramavtalet för betalningstjänster består av tre delar. För betalningar i svenska kronor avropar de myndigheter som har färre än 100 000 betalningar per år det så kallade tjänstepaketet från Danske Bank. Tjänstepaket omfattar cirka 3,5 procent av den totala statliga betalningsvolymen, men kan avropas av 80 procent av myndigheterna. För dessa myndigheter underlättas betalningarna eftersom de med det nya avtalet kan avropa samtliga betalningstjänster från en och samma bank.

De myndigheter som har fler än 100 000 betalningar per år gör en förnyad konkurrensutsättning hos de tre banker som ingår i ramavtalet. Myndigheterna kan då välja om de vill avropa varje tjänst för sig eller paketera ihop flera tjänster i ett avrop.

Den tredje delen av ramavtalet utgörs av betalningar i utländsk valuta. Ungefär 50 myndigheter har valutabetalningar och avropar dessa från Danske Bank som är upphandlad som valutabank. Växlingarna genomförs till marknadskurs med ett påslag som regleras i ramavtalet. Växelkurserna är betydligt mer fördelaktiga än under den förra ramavtalsperioden, vilket ger en kostnadsbesparing för staten.

I ramavtalet infördes också en koncernkontostruktur i utländsk valuta för att centralisera och effektivisera statens valutahantering. Tidigare stod myndigheternas innehav i utländsk valuta på valutakonton i bankerna eller växlades till kronor. Med koncernkonton samlas likviditeten i stället hos Riksgälden som kan använda den där den behövs. Detta ger färre växlingar totalt sett. Riksgälden bestämmer vilken valutakurs som myndigheternas betalningar görs till på koncernkontona. Kursen ska baseras på Riksgäldens uppskattade kostnad för motsvarande tjänst på marknaden. Under 2017 anslöts Pensionsmyndigheten till koncernkontomodellen. Fler myndigheter kommer att anslutas när det nya systemstödet är driftsatt (se vidare nedan).

Två varianter av laddningsbara kort

Ett nytt ramavtal för laddningsbara kort trädde i kraft den 1 juli 2017 och började tillämpas den 1 januari 2018. Laddningsbara kort används som alternativ till kontanter, framför allt för betalningar till personer som saknar personnummer eller bankkonto i Sverige.

En nyhet mot tidigare är att Riksgälden har upphandlat två varianter av laddningsbara kort. Ett enklare kort där myndigheten måste betala i förväg för de medel som korten ska laddas med och ett kort med något fler funktioner där myndigheten faktureras i efterhand för de medel som utnyttjats. Det förbetalda kortet kostar 155 kronor per år och det efterbetalda kortet 314 kronor per år.

Genom att även erbjuda ett billigare kort bedömer Riksgälden att tjänsten kan bli intressant för fler myndigheter än tidigare. Den största användaren hittills har varit Migrationsverket som använder korten för att betala ut ersättningar till asylsökande. För Migrationsverket är det en fördel att faktureras i efterhand eftersom deras behov varierar över tid och ersättningar kan behöva betalas ut med kort varsel.

ICA Banken, som levererat laddningsbara kort under flera ramavtalsperioder, blev fortsatt leverantör av både det förbetalda och det efterbetalda kortet. Marknaden för laddningsbara kort har vuxit jämfört med vid tidigare upphandlingar. Riksgälden fick denna gång in anbud från sex leverantörer.

Nytt ramavtal för korttjänster

Ett nytt ramavtal för korttjänster tecknades med SEB Kort och Eurocard under 2017 och började tillämpas den 1 januari 2018. Avtalet omfattar betalkort, inköpskort och virtuella kort för statligt anställda. Kortet som levereras är i båda fallen Eurocardkort, eftersom Eurocard är underleverantör till SEB Kort.

Upphandlingen av resekontotjänster överprövades

I december tecknade Riksgälden nytt ramavtal för resekontotjänster med Diners Club och Eurocard efter att upphandlingen överprövats av en av anbudsgivarna. Ärendet avgjordes i december då Högsta förvaltningsdomstolen beslutade att inte bevilja prövningstillstånd. Avtalet för resekontotjänster började tillämpas den 1 januari 2018.

Försenat systemstöd

Riksgälden fortsatte under 2017 arbetet med att utveckla ett nytt systemstöd för myndigheternas betalningar (SIBS). SIBS innehåller information om statliga myndigheters betalningar och funktionalitet för att administrera anslag, in- och utlåning med mera hos Riksgälden, och ersätter de två system som används för detta i dag. Systemet skulle ha tagits i drift under 2017 men produktionssättningen sköts fram. Arbetet under året har resulterat i ett mer stabilt system och produktionssättningen är planerad till våren 2018.

Ändringar i betalningsförordningen ger ökad säkerhet

Efter förslag från Riksgälden fattade regeringen beslut om en ny betalningsförordning som trädde i kraft den 31 mars 2017 (förordning (2017:170) om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning). Bland annat förtydligades att myndigheters bankkonton ska vara anslutna till toppkonton i de statliga ramavtalsbankerna samt att nya konton ska godkännas av Riksgälden.

Till följd av förändringarna i betalningsförordningen genomförde Riksgälden ändringar i de föreskrifter och allmänna råd som är kopplade till förordningen. Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2017 och avser myndigheternas hantering av bankkonton, medelsförvaltning samt säkerhet i samband med betalningar. I föreskrifterna förtydligas bland annat att myndigheterna ska ha beloppsgränser på konton som används för utbetalningar. Vidare klargör att det är myndighetens ansvar att betalningsförordningen följs även när betalningsverksamhet läggs ut på en extern leverantör.

Återigen gott betyg för servicenivån

Riksgälden fick betyget 4,6 på en femgradig skala i den årliga kundundersökningen där myndigheter får svara på frågor om hur statens internbank upplevs. Mest nöjda var myndigheterna med bemötande, tillgänglighet och att de får svar i rimlig tid.

Myndigheterna placerade mer och lånade mindre

Den totala inlåningen, det vill säga myndigheternas placeringar på konto i Riksgälden, ökade med totalt 13,7 miljarder kronor under 2017 (se tabell 1). Bland annat placerade Pensionsmyndigheten,

Centrala studiestödsnämnden och Försvarsmakten mer medel. Även inlåningen på kontot för resolutionsreserven ökade.

Tabell 1. Riksgäldens inlåning från myndigheter affärsverk och vissa statliga bolag, miljoner kronor

	2013	2014	2015	2016	2017
Myndigheter	150 006	153 980	156 964	163 243	176 566
Affärsverk	266	202	246	530	922
Statliga bolag	973	719	548	386	360
Summa inlåning	151 245	154 901	157 759	164 159	177 848

Utlåningen till myndigheter minskade med 11,7 miljarder kronor under året (se tabell 2). Minskningen beror på lägre vidareutlåning till Riksbanken. Samtidigt ökade utlåningen till bland annat Centrala studiestödsnämnden och Försvarets materielverk.

Tabell 2. Riksgäldens utlåning till myndigheter och affärsverk, miljoner kronor

	2013	2014	2015	2016	2017
Myndigheter	283 276	303 871	307 983	315 092	322 570
Affärsverk	4 014	6 441	5 327	5 158	4 362
Riksbanken	193 303	226 534	240 656	256 527	238 132
Summa inlåning	480 593	536 846	553 965	576 776	565 065

Tabellen visar endast utlåning utan kreditrisk, dvs. inom staten. Övrig utlåning redovisas i avsnittet Garantier och utlåning.

Inga avgifter på lån och placeringar

Den 1 januari 2017 togs alla avgifter bort på myndigheters lån och placeringar i Riksgälden. Syftet när avgifterna infördes var att förmå myndigheterna att minska antalet konton. Riksgälden anser att målet nu är uppnått och att avgifterna inte längre påverkar myndigheternas beteende. Myndigheterna har av administrativa skäl tillräckliga incitament att hålla nere antalet konton och Riksgälden kan vid behov också påverka myndigheterna med andra regelverk.

Ökade intäkter från utsläppsrätter

Riksgälden tar emot intäkter från auktioner av utsläppsrätter för den svenska statens räkning enligt förordningen (2004:1205) om handel med utsläppsrätter. Auktionerna hanteras gemensamt på EU-nivå och intäkterna fördelas sedan bland medlemsstaterna.

Under 2017 inbringade utsläppsrätter för anläggningstillgångar 486,6 miljoner kronor och utsläppsrätter för flygsektorn 10,3 miljoner kronor till den svenska statskassan. Det är en ökning med 130,5 respektive 0,9 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ökningen beror på ett något högre genomsnittspris per utsläppsrätt än under 2016.

Vid årets början kostade en utsläppsrätt för anläggningar 5,00 euro och i december 6,96 euro. Auktionerna av utsläppsrätter för flygresor kom inte i gång förrän i september och en utsläppsrätt kostade då 6,71 euro. Vid den sista auktionen i november hade priset stigit till 7,36 euro.

I november 2017 fattade EU:s klimatförhandlare beslut om stramare regler för handeln med utsläppsrätter. Bland annat kommer tidigare utsläppsrätter dras bort från marknaden i syfte att höja priset per utsläppsrätt. I förlängningen kan detta generera mer pengar till EU:s klimatarbete.

Skuldförvaltning

Statsfinanserna var fortsatt starka under 2017 och de räntor staten lånade till låg kvar på historiskt låga nivåer. Statsbudgeten visade överskott för andra året i rad och statsskulden som andel av BNP sjönk till den lägsta nivån på nära 40 år. Riksbanken fortsatte att köpa statsobligationer under året. Köpen ledde till att det uppstod brist på statspapper på marknaden, vilket i sin tur gjorde att behovet av att låna obligationer från Riksgälden i form av repor ökade. Reporna bidrog till att Riksgälden fick hantera överskott i statskassan under stora delar av året.

Uppgift och mål

Riksgälden har till uppgift att ta upp och förvalta lån till staten enligt regler i budgetlagen och riktlinjer från regeringen. Målet är att långsiktigt minimera kostnaden för statsskulden utan att risken blir för stor. Riksgälden ska se till att skulden fördelas på olika skuldslag och löptider enligt regeringens riktlinjer. I Riksgäldens uppdrag ingår också att ansvara för statens likviditetsförvaltning, det vill säga att hantera statens kassa. Likviditetsförvaltningen ska vara säker och kostnadseffektiv.

Fortsatt överskott i statsbudgeten

Statsbudgeten visade ett överskott på 62 miljarder kronor 2017 (se tabell 3). Överskottet förklaras framför allt av att en stark konjunktur ledde till fortsatt höga skatteinkomster till följd av stigande sysselsättning och höga bostadsinvesteringar. Sjunkande utgifter inom socialförsäkringar och en i övrigt måttlig utveckling av utgifterna bidrog också till budgetöverskottet.

Jämfört med föregående år minskade överskottet. Det beror bland annat på att skatteinkomsterna 2016 påverkades kraftigt av att det gjordes stora insättningar på skattekonton som inte avsåg skatter eller avgifter. Orsaken var att den ränta som erhöles på skattekontona var hög jämfört med andra alternativa placeringar med samma låga risk. Riksgälden bedömde att insättningarna skulle minska något när räntan på skattekontot sänktes till noll procent den 1 januari 2017.

Det går inte att säga exakt hur stor omfattningen av överinsättningar på skattekonton är, eftersom det är upp till varje företag och privatperson att avgöra hur stora extra skattebetalningar som görs. Det blir därför fråga om bedömningar baserat på skattebasers utveckling och ställningen på skattekonton. Riksgälden bedömer att överinsättningarna inte har minskat i väntad utsträckning av att räntan sänktes till noll procent. Anledningen är troligen att företag har fortsatt att öka sina överinsättningar eftersom alternativet för dem är negativ ränta hos bankerna.

Tabell 3. Statens nettolånebehov, miljarder kronor

	2013	2014	2015	2016	2017
Primär nettoupplåning	115	69	11	-87	-72
Försäljning av statlig egendom	-42	0	0	0	0
Vidareutlåning till Island	0	-2	0	0	0
Vidareutlåning till Irland	3	0	0	0	-5
Vidareutlåning till Riksbanken	104	4	10	14	10
Nettoutlåning till myndigheter exkl. vidareutlåning	-9	20	1	0	-7
Nettot av övriga primära utgifter och inkomster	60	47	0	-101	-69
Räntebetalningar	16	3	22	1	10
Nettolånebehov	131	72	33	-85	-62

Statens räntebetalningar uppgick till 10,5 miljarder kronor 2017, vilket var 9 miljarder kronor högre än 2016. Ökningen förklaras huvudsakligen av lägre överkurser i samband med emission av statsobligationer (se även avsnittet Kostnader och anslag).

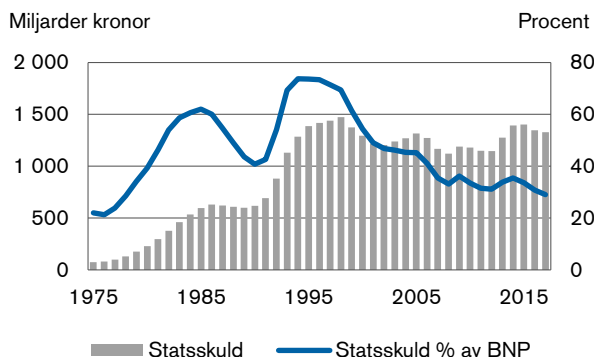
Statens räntebetalningar varierar mellan enskilda år eftersom nivån bland annat påverkas av vilka obligationer Riksgälden emitterar, hur marknadsräntorna rör sig samt av valutakurseffekter på den del av skulden som är exponerad mot utländsk valuta. Därför finns det andra mått som bättre fångar den långsiktiga kostnaden för statsskulden. En mer utförlig beskrivning av kostnaden för statsskulden ges i rapporten Underlag för utvärdering av statsskuldens förvaltning 2017.

Lägsta statsskulden på nära 40 år

Överskottet i statens budget gjorde att statsskulden fortsatte att minska (se diagram 1). Vid utgången av 2017 var den 1 328 miljarder kronor, vilket är 19 miljarder kronor lägre än ett år tidigare. Att skuldminskningen inte var lika stor som budgetöverskottet beror framför allt på att förvaltningstillgångarna var betydligt större vid utgången av 2017 än ett år tidigare, vilket ökar skuldmåttet. Tillgångarna beror i sin tur på att stor efterfrågan på Riksgäldens repor gjorde att placeringsbehovet ökade (se faktaruta på sidan 24). Mätt som andel av BNP minskade statsskulden från 31 procent till 29 procent.¹ Det är den lägsta nivån sedan 1978.

Riksgälden redovisar statsskulden brutto, utan att räkna av tillgångar. Noterbart är att merparten av statens lån i utländsk valuta har givits ut för vidareutlåning till Riksbanken och motsvaras av lika stora tillgångar i valutaservisen. Riksgälden har tidigare även finansierat utlåning till andra stater men efter att Irland betalade tillbaka sitt lån i december 2017 återstod endast utlåning till Riksbanken. Fordringarna på Riksbanken uppgick till motsvarande 238 miljarder kronor i slutet av 2017.

¹ Beräkningen baseras på Riksgäldens BNP-prognos eftersom utfallet för 2017 ännu inte publicerats.

Diagram 1. Statsskuldens utveckling

I internationella jämförelser används ofta ett mått på hela den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, som är större än statsskuden (se faktarutan Olika skuldmått). Enligt det senaste utfallet (2016) var den offentliga sektorns skuld i Sverige 42 procent av BNP. Det är en låg nivå internationellt sett. I exempelvis eurozonen var skuden 92 procent 2016.

Olika skuldmått

Det finns olika sätt att mäta statens skuldsättning. Riksgälden redovisar den *okonsoliderade statsskulden*. Måttet visar statens bruttoskuld och inkluderar alla lån som Riksgälden tagit upp för statens räkning (inklusive Riksbanken). Skuden redovisas till nominellt slutvärde enligt de principer som tillämpas inom EU.

Några statliga myndigheter äger statsobligationer och statsskuldväxlar. I den *konsoliderade statsskulden* räknas sådant inomstatligt ägande bort. Måttet ger en samlad bild av statens ekonomiska ställning och används i regeringens budgetproposition och i årsredovisningen för staten. Den konsoliderade statsskulden beräknas av ESV.

Ett skuldmått som ofta används i internationella jämförelser är den *offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld*. Där ingår hela den offentliga sektorn, det vill säga staten, kommuner, landsting och pensionssystemet. Beräkningen baseras på villkor i Maastrichtfördraget. Enligt EU:s skuldkriterium får den så kallade Maastrichtskulden inte överstiga 60 procent av BNP. Maastrichtskulden är också det mått som avses i budgetramverket och som gäller för det skuldankare som riksdagen har beslutat ska gälla från 2019. Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld publiceras av SCB.

Valutaskulden fortsatte att minska

Regeringen beslutade att andelen valutaskuld skulle fortsätta att minska under 2017 (se tabell 4). Riksgälden gjorde 2015 bedömningen att valutaskulden inte bidrog till lägre kostnad i förhållande till den valutarisk som uppstår då kronans växelkurs varierar. Sedan dess har valutaskulden successivt dragits ned. Per den sista december 2017 var valutaskulden 16 miljarder kronor lägre än ett år tidigare. Enligt riktlinjerna skulle den minska med högst 30 miljarder kronor under året.

Det långsiktiga riktvärdet för andelen realskuld beslutades ligga kvar på 20 procent av den totala skulden. Realskuldens andel var nära det långsiktiga riktvärdet under hela året.

Längre löptid i den nominella kronskulden

Löptiden i statsskulden anges också i regeringens riktlinjer och styrs per skudslag. Löptiden i den nominella kronskulden har förlängts gradvis de senaste åren. Förändringen har skett mot bakgrund av att kostnadsfördelen med att låna till rörlig ränta har minskat. Löptiden i den nominella kronskulden med löptid upp till 12 år var 3,8 år i genomsnitt under 2017, vilket var inom det intervall som anges i riktlinjerna.

Under några månader i slutet av året var löptiden längre och låg utanför intervallet. Det berodde på att statens inkomster blev högre än förväntat, vilket i sin tur gjorde att andelen kortfristig upplåning blev mindre än planerat. Statens betalningar varierar kraftigt under året och därmed varierar också löptider och andelar inom och mellan månader. Riktlinjerna anger därför de genomsnittliga målvärden som Riksgälden ska sikta mot i planeringen av upplåningen.

För övriga skudslag var riktlinjerna oförändrade jämfört med föregående år. Löptiden i både real- och valutaskulden låg inom respektive styrintervall under hela 2017.

Tabell 4. Riktlinjer för 2017

Skudslag	Belopp respektive andel	Löptid
Nominell skuld i kronor		
- med löptid upp till 12 år		2,9-3,9 år
- med löptider över 12 år	70 miljarder kronor	
Realskuld i kronor (andel av total statsskuld)	20 procent	6-9 år
Valutaskuld	Minskning med högst 30 miljarder kronor per år	0-1 år

Regeringen beslutar varje år om riktlinjer för statsskuldens förvaltning efter förslag från Riksgälden. Riktlinjerna styr förvaltningen på övergripande nivå och talar om hur skulden ska vara fördelad på olika typer av lån. Av riktlinjerna framgår också hur lång löptid de olika skudslagen ska ha.

Minskat lånebehov gav lägre utbud av statspapper

Även när det är överskott i statsbudgeten, som under 2016 och 2017, behöver Riksgälden låna för att refinansiera lån som förfaller. Riksgälden lånar framför allt i svenska kronor genom att sälja olika typer av statspapper: statsobligationer (med löptid över ett år), realobligationer (med löptid över ett år och koppling till inflationen i Sverige) och statsskuldväxlar (med löptid upp till 6 månader).

Riksgälden kan också komplettera med upplåning i utländsk valuta.

Under 2017 drog Riksgälden successivt ned försäljningen av alla tre typer av statspapper i kronor för att anpassa upplåningen till ett allt lägre förväntat lånebehov. Upplåningen i statsobligationer och realobligationer blev den lägsta på fem år.

Statsobligationer är den största och viktigaste upplåningskällan. Dessa obligationer utgör stommen i den svenska statspappersmarknaden och prioriteras därför i upplåningen. Riksgälden strävar efter att hålla utbudet av statsobligationer relativt konstant och undvika tillfälliga ändringar. Men under

2017 minskade lånebehovet kraftigt och utbudet av statsobligationer behövde dras ned två gånger. Vid ingången av 2017 planerade Riksgälden att sälja 66 miljarder kronor i statsobligationer, men efter neddragningen av utbudet blev utfallet 51 miljarder kronor.

Även i statsskuldväxlar blev en stor minskning nödvändig för att anpassa upplåningen till behoven. I början av året räknade Riksgälden med att stocken statsskuldväxlar skulle vara 110 miljarder kronor vid årets slut. Men till följd av minskande lånebehov blev den utestående stocken 84 miljarder. Riksgälden hade redan från början av året en låg prognos för upplåningen i realobligationer, men även där drogs utbudet ner något och uppgick till 12 miljarder kronor vid årets slut.

Riksgälden säljer statsobligationer, realobligationer och statsskuldväxlar via auktioner. Under 2017 genomfördes 61 auktioner. Alla blev fulltecknade med undantag för ett tillfälle. Det kan tolkas som att efterfrågan på statspapper var god.

Förutom att täcka statens lånebehov lånade Riksgälden pengar för att finansiera vidareutlåning till Riksbanken. Riksgälden gav ut obligationer i utländsk valuta för motsvarande 61 miljarder kronor. All upplåning gjordes för att ersätta tidigare utgivna lån som förföll under året.

Tabell 5. Upplåning, miljarder kronor

	2013	2014	2015	2016	2017
Penningmarknadsupplåning¹	180	256	284	144	122
Statsskuldväxlar	94	88	141	84	88
Commercial paper	39	24	87	12	0
varav statens egen del	20	117	78	0	0
varav vidareutlåning till Riksbanken	19	6	9	12	0
Likviditetsförvaltningsinstrument	47	44	56	48	35
Kapitalmarknadsupplåning	222	177	194	157	124
Statsobligationer	74	77	86	81	51
Realobligationer	12	17	17	16	12
Obligationer i utländsk valuta	137	84	91	61	61
varav statens egen del	6	25	38	0	0
varav vidareutlåning till Riksbanken	131	59	53	61	61
Upplåning, brutto	402	433	479	302	246

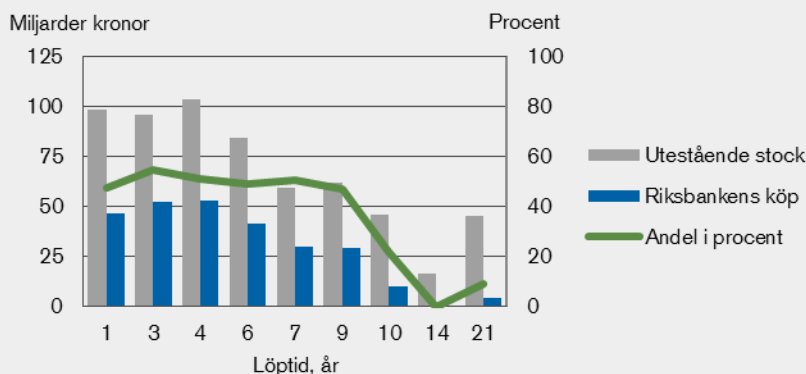
¹Utestående stock per 31 december

Fördjupning

Riksbankens obligationsköp påverkade marknaden

Riksbanken fortsatte att köpa både stats- och realobligationer under 2017. Syftet med köpen var att pressa ned det allmänna ränteläget för att på så sätt bidra till stigande inflation. Vid utgången av 2017 hade Riksbanken köpt statsobligationer för 267 miljarder kronor, motsvarande 44 procent av den utestående stocken. Liksom under föregående år koncentrerades köpen till obligationer med löptid upp till 10 år. I de obligationerna ägde Riksbanken 46 procent av den utestående stocken i december 2017 (se diagram 2). Riksbankens innehav i realobligationer ökade till 37 miljarder kronor under året, motsvarande 21 procent av den utestående stocken.

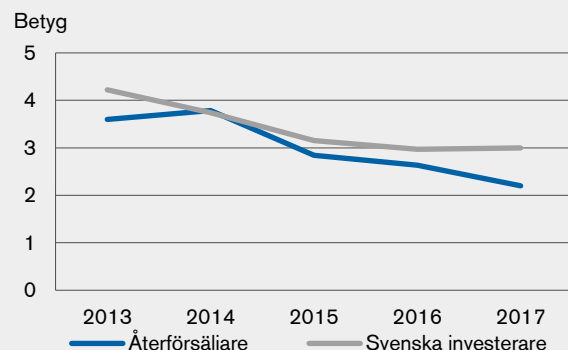
Diagram 2. Utestående statsobligationer och Riksbankens köp

Riksbankens obligationsköp påverkar inte Riksgäldens låneplanering. Planeringen utformas efter statens upplåningsbehov och de riktlinjer som gäller för förvaltningen av statsskulden. Köpen påverkade däremot andrahandsmarknaden för obligationerna under året eftersom den andel av obligationsstocken som omsätts aktivt har minskat till följd av köpen.

Riksgälden gör bedömningen att Riksbankens köp tillsammans med nya finansmarknadsregleringar har gjort att likviditeten i marknaden för statspapper gradvis har försämrats. Med sämre likviditet menas att det har blivit svårare att genomföra transaktioner utan att marknadsräntorna påverkas. Den bilden bekräftades i Riksgäldens årliga enkätundersökning bland marknadsaktörerna (se diagram 3).

En annan konsekvens av Riksbankens obligationsköp är att den volym av obligationer som finns tillgänglig på den så kallade repomarknaden har minskat. Det ledde till att efterfrågan på Riksgäldens marknadsvårdande repor fortsatte att öka under 2017, se ruta om Riksgäldens marknadsvårdande repor.

Diagram 3. Upplevd likviditet i marknaden för statsobligationer

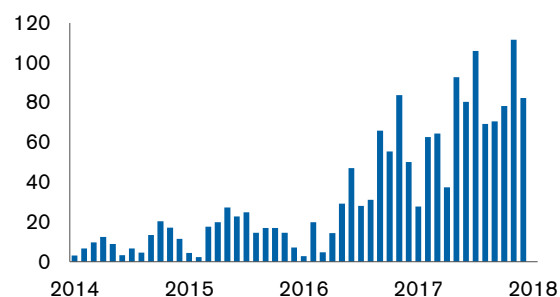
Ökade placeringar i den dagliga kassahanteringen

Inom likviditetsförvaltningen hanterar Riksgälden de dagliga under- eller överskott som statens betalningar ger upphov till. De statliga myndigheternas in- och utbetalningar matchas så långt som möjligt och nettot av dem samlas på ett konto i Riksbanken (se avsnittet Statens internbank). De dagar då utbetalningarna är större än inbetalningarna lånar Riksgälden för att finansiera underskottet och de dagar då inbetalningarna överstiger utbetalningarna placeras överskottet.

Trots att Riksgälden drog ned på upplåningen i alla typer av statspapper var kassanettot positivt under större delen av året. I genomsnitt behövde Riksgälden placera 74 miljarder kronor per dag i likviditetsförvaltningen (se diagram 4). Det är dubbelt så mycket som föregående år. För att hantera kassaöverskotten utnyttjade Riksgälden möjligheten att köpa Riksbankscertifikat via återförsäljarna. Riksbankscertifikaten har en veckas löptid och placering sker till Riksbankens styrränta.

Diagram 4. Tillgångar i likviditetsförvaltningen

Miljarder kronor, genomsnitt per månad

Fortsatt stor efterfrågan på Riksgäldens marknadsvårdande repor

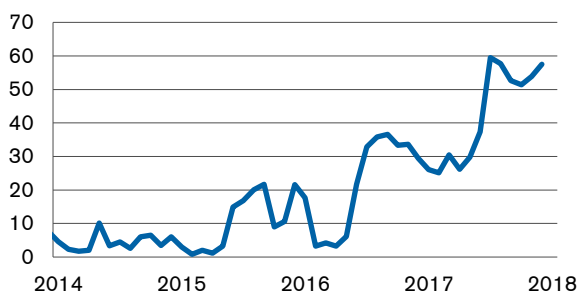
Kassaöverskotten berodde inte bara på att statens inkomster blev större än Riksgälden räknat med. Riksgälden fick också in stora belopp på grund av hög efterfrågan på marknadsvårdande repor (se faktaruta på sidan 25). Under de senaste åren har volymen av Riksgäldens repor ökat markant (se

diagram 5). En orsak är att Riksbankens obligationsköp gjort att den volym som finns tillgänglig på repomarknaden har minskat.

Den ränta som Riksgälden lånade till i reporna var lägre än den ränta som kassaöverskotten kunde placeras till. Riksgäldens marknadsvård innebär därför ingen merkostnad för staten utan bidrog tvärtom till att sänka kostnaderna för statsskulden.

Diagram 5. Utestående marknadsvårdande repor i statsobligationer

Miljarder kronor, genomsnitt per månad

Riksgäldens marknadsvårdande repor

Begreppet är en förkortning av engelskans repurchase agreement som innebär en överenskommelse om att sälja ett värdepapper till en motpart för att sedan köpa tillbaka samma papper ett visst antal dagar senare till ett i förväg överenskommet pris. Konstruktionen innebär att köparen lånar värdepapperet samtidigt som säljaren lånar pengar till en viss ränta.

Riksgälden erbjuder sina återförsäljare att på detta sätt låna statspapper. Erbjudandet syftar till att säkerställa att återförsäljarna kan sälja statspapper till investerare utan att riskera att det uppstår leveransproblem. För att utnyttja möjligheten betalar återförsäljarna en premie i förhållande till Riksbankens styrränta. Med andra ord lånar Riksgälden till en ränta som är lägre än styrräntan.

Syftet med repofaciliteten är att säkerställa att marknaden fungerar utan risk för leveransproblem. Att bidra till en väl fungerande statspappersmarknad är en av Riksgäldens strategier för att nå målet att långsiktigt minimera kostnaden för statsskulden. Faciliteten, som kallas marknadsvårdande repor, är därför helt efterfrågestyrd och erbjuds oavsett statens lånebehov.

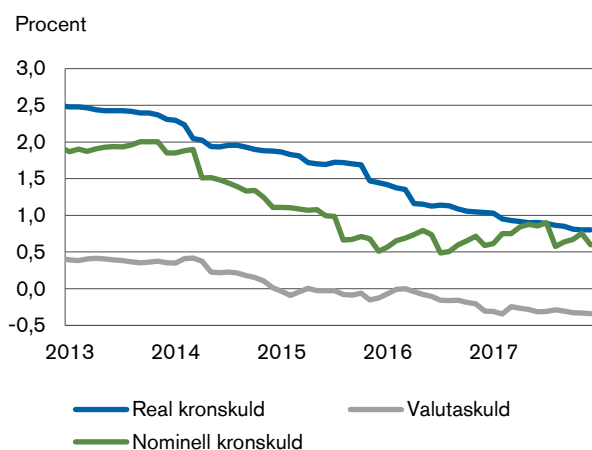
Fortsatt låg ränta på statens lån

Den genomsnittliga emissionsräntan illustrerar den nivå som statsskulden i genomsnitt har emitterats till. Måttet återspeglar en viktig del av kostnaden för statsskulden, men även andra faktorer spelar in.

Den totala kostnaden för skulden beror också på hur inflation och växelkurser utvecklas, då staten både har en real skuld och en valutaskuld. En mer ingående beskrivning av olika sätt att beräkna den totala kostnaden för staten ges i rapporten Underlag för utvärdering av statsskuldens förvaltning 2017.

För den utestående nominella kronskulden var den genomsnittliga emissionsräntan 0,60 procent vid slutet av 2017, att jämföra med 0,59 procent ett år tidigare (se diagram 6). Nivån var därmed i princip oförändrad trots att emissionsräntorna var lägre på både penning- och kapitalmarknaden. Det beror på att räntenedgången motverkades av att tidigare ingångna swappar med fördelaktiga räntevillkor förföll under året. Även det faktum att löptiden förlängdes bidrog till något högre genomsnittsränta.

Diagram 6. Genomsnittlig emissionsränta

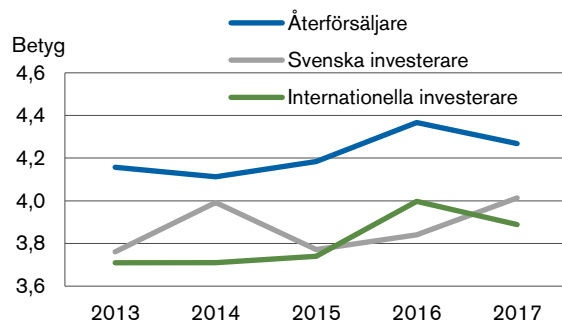
Även i valutaskulden låg den genomsnittliga emissionsräntan kvar på ungefär samma nivå under året. I slutet av 2017 beräknades den till -0,34 procent, vilket var marginellt lägre än 2016.

För den utestående realskulden sjönk däremot den genomsnittliga emissionsräntan med nära en kvarts procentenhet under 2017. Vid utgången av året var den räntan 0,80 procent.

Förtroendet hos investerare består

En viktig del i att minimera kostnaden för statsskulden är att göra statspappersmarknaden så attraktiv som möjligt för investerare. Det innebär bland annat att marknaden ska vara likvid och ha en väl fungerande infrastruktur, men också att Riksgälden ska kommunicera transparent och agera tydligt och förutsägbart. För att utvärdera hur väl Riksgälden uppfyller dessa mål genomförs bland annat en årlig enkätundersökning där återförsäljare och investerare får värdera utfallet och betydelsen av Riksgäldens strategier och aktiviteter.

Det sammanvägda betyget för Riksgäldens upplåningsverksamhet låg kvar nära 4 på en femgradig skala i den senaste mätningen. Det ska enligt undersökningsföretaget Kantar Sifo Prospera tolkas som utmärkt (se diagram 7). De svenska investerarnas förtroende ökade något jämfört med 2016 medan återförsäljare och utländska investerare gav ett något lägre betyg.

Diagram 7. Förtroendet för Riksgäldens upplåningsverksamhet

Källa: Kantar Sifo Prospera.

Av årets enkätundersökning framgår att såväl investerare som återförsäljare anser att likviditeten på den svenska statsobligationsmarknaden försämrats, för tredje året i följd. De orsaker som förs fram är finansmarknadsregleringar som påverkar återförsäljares möjlighet att ta risk samt Riksbankens köp av statsobligationer (se rutan Riksbankens obligationsköp påverkade obligationsmarknaden).

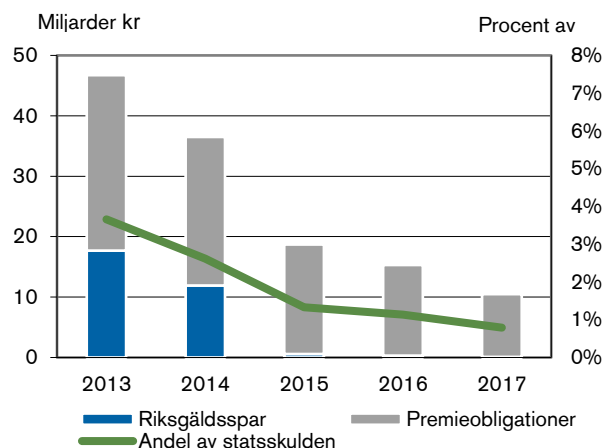
Ingen försäljning av premieobligationer

Riksgälden lånar inte bara på penning- och obligationsmarknaden utan även från privatpersoner och andra mindre investerare. Upplåningen har skett både via premieobligationer och i form av sparkonton (Riksgäldsspar). Vid slutet av 2017 finansierade privatmarknaden 0,8 procent av statsskulden, vilket är en minskning med 0,3 procentenheter från ett år tidigare (se diagram 8).

Målet för Riksgäldens upplåning på privatmarknaden är att kostnaden ska vara lägre än för motsvarande upplåning på statspappersmarknaden, det vill säga att den ska resultera i en besparing. Fram till och med 2014 var detta fallet, men sedan dess har upplåningen på privatmarknaden i stället inneburit en merkostnad. Det beror på att denna upplåning gjorts till positiva räntor medan motsvarande räntor på statspapper varit negativa. Riksgäldens styrelse fattade därför i december 2016 beslut om att tillsvida inte ge ut premieobligationer. Utgivningen kan komma att återupptas när sparformen återigen bedöms vara lönsam.

Riksgäldsspar har varit under avveckling de senaste åren. I slutet av 2017 återstod endast 0,1 miljarder kronor. De sista kontona med fast ränta förfaller år 2020.

Under 2017 innebar upplåningen på privatmarknaden en merkostnad på 24 miljoner kronor (se tabell 6). För femårsperioden 2013–2017 var den totala kostnadsbesparingen 104 miljoner kronor.

Diagram 8. Privatmarknadens andel av statsskulden**Tabell 6. Besparing genom privatmarknadsupplåning, miljoner kronor**

	2013	2014	2015	2016	2017	Totalt
Premieobligationer	81	71	33	-23	-21	141
Riksgäldsspar	17	0	-40	-10	-4	-36
Summa besparing	97	71	-7	-33	-24	104

Sämre resultat för positionstagningen

Riksgälden har möjlighet att ta positioner för att på så sätt sänka den förväntade kostnaden för skulden eller för att minska finansiella risker. Positionerna innebär att Riksgälden justerar löptiden i valutaskulden eller ändrar fördelningen mellan olika valutor baserat på bedömningar om framtida ränte- och växelkursrörelser. Beslut om större positioner fattas av Riksgäldens styrelse men Riksgälden har också mandat att ta mindre positioner i den löpande verksamheten. Den löpande positionstagningen bedrivs både internt på Riksgälden och med hjälp av externa förvaltare.

Resultatet för den löpande positionstagningen var en förlust på 102 miljoner kronor för 2017, inklusive förvaltningsavgifter (se tabell 7). Det kan jämföras med en vinst på 27 miljoner kronor 2016. Det negativa resultatet kommer från den externa förvaltningen. Den egna löpande positionstagningen gav däremot en vinst under 2017.

Resultatet för Riksgäldens positionstagning varierar mellan åren och utvärderas därför i femårsperioder. Under åren 2013–2017 var det genomsnittliga resultatet för den samlade positionstagningen -17 miljoner kronor per år, inklusive förvaltningskostnader (se tabell 7).

Tabell 7. Resultat för positionstagningen, miljoner kronor

	2013	2014	2015	2016	2017	Totalt	Genomsnitt
Egen löpande positionstagning	235	-216	-47	-1	13	-16	-3
Extern löpande positionstagning exklusive förvaltningsavgifter	-35	90	44	44 ¹	-104	39	8
Extern löpande positionstagning inklusive förvaltningsavgifter	-46	46	19	28	-115	-68	-14
Totalt exklusive förvaltningsavgifter	200	-126	-2	43	-91	23	5
Totalt inklusive förvaltningsavgifter	188	-170	-27	27	-102	-84	-17
Särskild räntesäkringsposition	0	-73	-375	13	5	-431	-86

¹ Jämförelsetalet har justerats jämfört med årsredovisningen för 2016 på grund av en felaktig bokning i affärssystemet som reviderades i början av 2017.

Styrelseposition i schweiziska räntor avslutad

I slutet av 2014 fattade Riksgäldens styrelse beslut om särskild position som band räntan på -0,16 procent för skulden i schweiziska franc. Syftet var främst att minska kostnadsvariationen. Storleken på positionen uppgick som mest till 4,5 miljarder schweiziska franc, vilket motsvarar cirka 38 miljarder kronor mätt med dagens växelkurs. Positionen förföll under 2017. Jämfört med kostnaden utan räntesäkring var den ackumulerade merkostnaden 431 miljoner kronor.

Garantier och utlåning

Riksgäldens utestående lån med kreditrisk halverades under 2017 eftersom Irland betalade tillbaka sitt lån till Sverige i förtid. Även de utestående garantierna minskade, bland annat garantiåtagandet till förmån för det konsortium som äger och driver Öresundsbron. Staten fick också för första gången en återbetalning på det så kallade royaltylånet till A-Train AB, som byggt och driver trafiken på Arlandabanan. Samverkansuppdraget med Sida breddades genom att Riksgälden tog över värderingen av samtliga Sidas garantier.

Uppgift och mål

Riksgälden ställer ut och förvaltar statliga garantier och lån med kreditrisk på uppdrag av regeringen och efter beslut av riksdagen. Uppdraget innefattar att värdera de ekonomiska riskerna, sätta avgifter och bestämma villkor. I uppdraget ingår också att hantera de reservtillgångar som är kopplade till garanti- och utlåningsverksamheten (se rutan om reservtillgångar nedan). Riksgälden ska bidra till att statens risk begränsas och att statens rätt tryggas. Riksgälden ska också arbeta aktivt för att andra myndigheters garanti- och utlåningsverksamhet bedrivs på ett effektivt sätt och för att utveckla hanteringen i samverkan med de andra myndigheterna.

Minskade garantiåtaganden

Vid slutet av 2017 hade Riksgälden utestående garantier på totalt 29,7 miljarder kronor, jämfört med 33,3 miljarder kronor ett år tidigare. Förändringen förklaras av att garantiåtagandena gentemot Öresundsbro Konsortiet och Nordiska Investeringsbanken minskade. Inga nya garantier tillkom eller avslutades under året. I diagram 9 redovisas garantiåtagandena uppdelade på nyckelområden.

God lönsamhet och minskade skulder för Öresundsbro Konsortiet

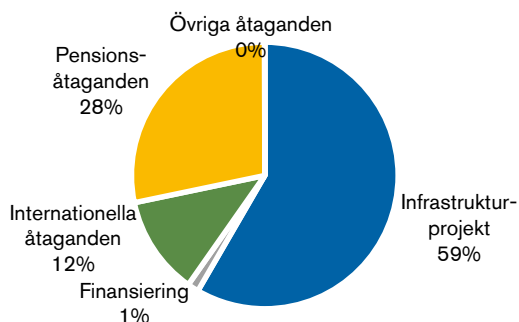
Garantiåtagandet för Öresundsbro Konsortiets upplåning, som är Riksgäldens största enskilda åtagande, minskade med 1,3 miljarder kronor till 17,3 miljarder kronor. Det beror på att konsortiet har visat god lönsamhet och därmed kunnat minska sina skulder. Intäkterna från bron fortsatte att öka under året som ett resultat av ökad trafik. Till följd av den goda lönsamheten har diskussioner inletts om utdelning till ägarbolagen. Utfallet av dessa diskussioner kan påverka risken i åtagandet.

Under året hölls förhandlingar i Tribunalen, en rättslig instans inom EU, om huruvida garantierna till konsortiet från den svenska respektive danska staten skulle utgöra en begränsning av konkurrensen. EU-kommissionen fattade 2014 ett beslut där man bedömde att garantierna ska ses som statligt stöd, men att stödet är godtagbart eftersom åtgärderna bedöms ha varit nödvändiga för att brobygget skulle bli av. Beslutet har överklagats till Tribunalen. Riksgälden följer processen då utgången skulle kunna få påverkan på garantiåtagandet.

Nya garantiavtal med Nordiska investeringsbanken

Riksgälden tecknade under 2017 nya garantiavtal med Nordiska Investeringsbanken (NIB) avseende NIB:s projektinvesteringsslåneordning (PIL) och miljöinvesteringsslåneordning (MIL). Orsaken var bankens justering av medlemsländernas andel för att dessa skulle likställas med respektive medlemslands andel av grundkapitalet i banken. De nya avtalen medförde att Riksgäldens garantiåtaganden för NIB minskade något. Även förfallande lån inom PIL bidrog till att minska garantiåtagandet.

Diagram 9. Garantiåtaganden för 29,7 miljarder kronor per 31 december 2017, procentuell fördelning

Reservtillgångar ska täcka förväntade förluster

I resultatredovisningen jämförs reservtillgångar med förväntade förluster för att visa om det finns ett över- eller underskott i verksamheten.

Reservtillgångarna består av:

- räntebärande konton i Riksgälden dit avgifter motsvarande framtida förväntade kreditförluster förs (reservkonton)
- värdet på de tillgångar, i form av pantar eller liknande, som Riksgälden tagit över till följd av att en låntagare eller garantigäldenär inte kunnat fullgöra sina åtaganden
- det beräknade nuvärdet av avtalade avgifter som ska betalas till respektive reservkonto i framtiden.

Förväntad förlust är ett kostnadsmått och motsvarar ett statistiskt väntevärde. Den förväntade förlusten uppstår på grund av att en garantigäldenär eller låntagare med en viss sannolikhet inte kommer att fullgöra sitt åtagande, vilket vanligtvis medför en kreditförlust för staten. Skattningen av den förväntade förlusten uppdateras löpande under garantins eller lånets löptid. I fördjupningsrutan på sidan 35 finns mer information om förväntad förlust och den statliga garanti- och utlåningsmodellen.

Reservtillgångar och förväntade förluster för garantier och lån redovisas var för sig. Riksgälden hanterar också ett antal lån med villkorad återbetalning. Dessa omfattas inte av samma regelverk som den övriga utlåningen och redovisas därför separat. Eventuella förluster för dessa lån finansieras inte av reservtillgångarna.

Fortsatt överskott i garantiverksamheten

Garantiverksamheten visade ett fortsatt överskott 2017 då reservtillgångarna översteg de förväntade förlusterna, se tabell 8.

Högre förväntade förluster men stabil risknivå

Under 2017 ökade nuvärdet av de framtida förväntade förlusterna i garantiverksamheten med 222 miljoner kronor. Ökningen förklaras av en metodmässig förändring av diskonteringsräntan för garantiåtagandet till Öresundsbro Konsortiet. Förändringen innebär att samma ansats nu används för diskontering av samtliga Riksgäldens garantier.

Nominellt minskade de förväntade förlusterna till följd av kortare återstående löptid och en överlag stabil kreditrisknivå i Riksgäldens garantiåtaganden.

Ett undantag var pensionsgarantierna där risken bedöms ha ökat något på grund av utvecklingen för Postnord. Riksgälden garanterar vissa framtida pensioner i Postnord och åtagandet uppgick till 6,1 miljarder kronor i slutet av 2017. Riksgälden följde under året händelserna i Postnord mot bakgrund av lönsamhetsutvecklingen i bolaget, samt bolagets metodmässiga förändring gällande diskonteringsränta för merparten av sina pensionsåtaganden. Riksgälden bedömer att kreditrisken i bolaget har ökat, men att detta endast i mindre grad påverkar den förväntade förlusten i Riksgäldens garantiåtagande.

Tabell 8. Utestående garantier, tillgångar och förväntade förluster per 31 december 2017, miljoner kronor

	2015	2016	2017
Utestående garantier	33 704	33 316	29 655
Reservtillgångar	996	1 320	1 395
Reservkonto	334	313	443
Värdering fordringar	627	975	914
Förväntade framtida avgifter för förväntad förlust	36	32	38
Förväntade förluster	836	645	867
Skillnad mellan tillgångar och förväntade förluster	160	675	528

Utdelning från Orio AB bidrog till ökade reservtillgångar

Reservtillgångarna i garantiverksamheten ökade med 75 miljoner kronor och uppgick till 1,4 miljarder kronor vid årets slut. Inbetalda garantiavgifter och utdelning från Orio AB bidrog till att saldot på reservkontot ökade med 130 miljoner kronor. Även de förväntade framtida avgifterna ökade. Däremot minskade värderingen av de tillgångar som uppkom i samband med infriandet av den statliga garantin för Saab Automobile AB:s (Saab) lån i Europeiska investeringsbanken.

Tillgångarna kopplade till Saab värderades till totalt 899 miljoner kronor per den 31 december 2017, en minskning med 63 miljoner kronor jämfört med året innan. Riksgälden betalade ut 2,1 miljarder kronor när garantin infriades 2011.

Tillgångarna består av dels en fordran på Saabs konkursbo, dels en inomstatlig fordran avseende aktierna i Orio AB (tidigare Saab Automobile Parts AB). Det var framför allt den externa värderingen av den inomstatliga fordran avseende aktierna i Orio AB som minskade under 2017, från 679 miljoner kronor till 603 miljoner kronor.

Den inomstatliga fordran uppkom i samband med att Riksgälden pantrealiserade aktierna i Orio AB. Ägandet av aktierna överfördes till Kammarkollegiet, medan enheten för statlig bolagsförvaltning inom Näringsdepartementet sköter förvaltningen av bolaget. Riksgäldens roll är sedan 2013 att redovisa värdet på den inomstatliga fordran, vilket baseras på beräkningar av en extern, oberoende part.

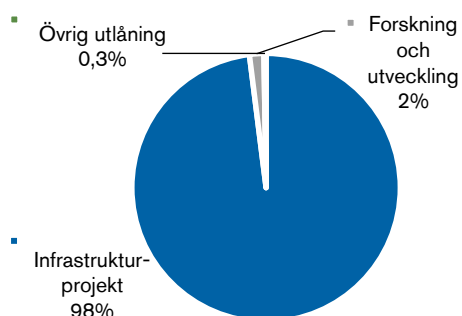
All utdelning från Orio AB samt köpeskillingen från en eventuell försäljning av bolaget ska tillfalla Riksgäldens reservkonto för garantiverksamheten. Under 2017 var utdelningen från Orio AB till reservkontot 125 miljoner kronor, jämfört med 15 miljoner kronor föregående år.

Minskad utlåning till följd av förtidslösen av lån till Irland

Riksgäldens utlåning till låntagare utanför staten (inklusive lån med villkorad återbetalning) uppgick till 6,7 miljarder kronor i slutet av 2017, jämfört med 12,4 miljarder kronor ett år tidigare.

Minskningen från föregående år beror på att Irland betalade tillbaka sitt lån i förtid. Inga nya lån med kreditrisk tillkom under 2017. Fördelningen av utlåningen framgår av diagram 10.

Diagram 10. Utlåning

Lånet till Irland återbetalt

Irland beslutade i december 2017 om en förtida återbetalning av sin utestående skuld på 600 miljoner euro till Sverige. Det gjordes mot bakgrund av Irlands positiva ekonomiska utveckling, i kombination med det fördelaktiga ränteläget. Riksgälden fick uppdraget av regeringen 2012 att handlägga lån till Irland om maximalt 600 miljoner euro. Lånet betalades ut under 2012 och 2013.

Nya uppdrag om lån till Kungliga Operan

Riksgälden fick i regleringsbrevet för budgetåret 2017 i uppdrag att tillhandahålla Kungliga Operan en låneram om 120 miljoner kronor för finansiering av en renovering och ombyggnation av vissa byggnadsanknutna inventarier. Låneramen utnyttjades inte under året.

Fortsatt överskott i utlåningsverksamheten

Överskottet i utlåningsverksamheten ökade under 2017 eftersom de förväntade förlusterna minskade (se tabell 9).

Inga förväntade förluster i utlåningen

Under 2017 minskade de förväntade förlusterna i utlåningsportföljen med 246 miljoner kronor. Det innebär att det vid årets slut inte längre fanns några förväntade förluster kopplade till Riksgäldens utlåning.

Återbetalningen av Irlandslånet bidrog till minskningen av de förväntade förlusterna. Den enskilt största förklaringen är dock att den förväntade förlusten avseende lånet till Svedab inte längre tas upp i Riksgäldens årsredovisning. Det beror inte på att risken i åtagandet minskat för staten som helhet utan att den numera redovisas av Trafikverket. Anledningen är att de förluster som utlåningen till Svedab skulle kunna ge upphov till är säkrade genom en kapitaltäckningsgaranti som dåvarande Banverket och Vägverket (numera Trafikverket) ställt ut. Sedan Trafikverket börjat redovisa riskerna för kapitaltäckningsgarantin i sin årsredovisning finns inte längre någon anledning för Riksgälden att redovisa förväntade förluster och nedskrivningar för utlåningen till Svedab.

Tabell 9. Utestående lån till låntagare utanför staten, tillgångar och förväntade förluster, miljoner kronor per 31 december (exklusive lån med villkorad återbetalning)

	2015	2016	2017
Utestående lån	10 935	11 279	5 643
Reservtillgångar	777	779	606
Reservkonto	516	561	606
Förväntade framtida avgifter för förväntad förlust	261	218	0
Förväntade förluster	326	246	0
Skillnad mellan tillgångar och förväntade förluster	451	532	606

Tillgångarna kvar på ungefär samma nivå

Reservtillgångarna i utlåningsverksamheten var något mindre vid årets slut jämfört med ett år tidigare. Minskningen beror på att de förväntade framtida avgifterna minskade då Irland betalade tillbaka sitt lån.

Lån med villkorad återbetalning

Riksgälden hanterar också ett antal lån med villkorad återbetalning. Dessa så kallade royaltylån har inte någon vanlig amorteringsplan, utan återbetalningen av lånen bestäms av hur verksamheten som

lånen finansierar utvecklas. Återbetalningen till staten kan alltså bli större eller mindre än det ursprungliga lånet.

Utlåningen med villkorad återbetalning inkluderar ett lån på ursprungligen 1 miljard kronor till A-Train AB, som byggt och driver trafiken på Arlandabanan. Under 2017 betalade A-Train AB royalty för lånet för första gången, vilket innebär att bolaget framöver kommer att göra årliga royaltybetalningar. Betalningen under 2017 var på 43 miljoner kronor. Tidpunkten för den första royaltybetalningen och storleken på betalningarna bestäms utifrån vissa finansiella parametrar i låneavtalet.

Royaltylån till flygindustrin uppgick i slutet av 2017 till 116 miljoner kronor, jämfört med 163 miljoner kronor ett år tidigare. Minskningen beror på inbetald royalty och subventioner från anslag.

Eftersom royaltylånen inte omfattas av förordningen (2011:211) om utlåning och garantier redovisar Riksgälden inte någon förväntad förlust för dem. Däremot redovisas eventuella nedskrivningsbehov. Vid slutet av 2017 fanns inget sådant behov.

Outnyttjad låneutfästelse till AB Svensk Exportkredit

AB Svensk Exportkredit (SEK) utnyttjade under året inte sin låneram om 125 miljarder kronor i Riksgälden. Efter beslut i riksdagen fick Riksgälden i uppdrag av regeringen att tillhandahålla en låneram med oförändrat belopp till SEK även under 2018.

Aktiv samverkan med andra myndigheter

Inom ramen för Riksgäldens uppdrag att utveckla och samordna hanteringen av statens garantier och lån fortsatte arbetet med att stötta Sida i garantifrågor under 2017. I slutet av året breddades också samverkansuppdraget genom att Riksgälden tog över större delen av Exportkreditnämndens ansvar inom värdering av garantiinsatser för Sidas räkning. Riksgäldens riktade stöd till Sida omfattade under året bland annat rådgivning, prissättning och värdering av garantier som används i det svenska utvecklingssamarbetet.

Riksgälden ansvarar också för att göra en årlig analys av risken för stora förluster i statens samlade garanti- och utlåningsportfölj. Där ingår förutom Riksgäldens åtaganden bland annat studielån, bostadskrediter och exportkrediter. Rapporten, som tas fram i samverkan med övriga garanti- och utlåningsmyndigheter, lämnades till regeringen i mars. Som en uppföljning av rapporten anordnade Riksgälden ett seminarium om hur kreditrisker analyseras och värderas i staten. Syftet var att utbyta erfarenheter och stärka samarbetet med de andra myndigheterna och bidra till ökad kunskap hos ansvariga departement.

Fördjupning

Den statliga garanti- och utlåningsmodellen

Det övergripande ramverket för statliga garantier och lån med kreditrisk framgår av budgetlagen (2011:203). Det är riksdagen som beslutar om ändamål och belopp för lån eller garantier.

En central princip för staten är att en ränta eller avgift ska tas ut motsvarande statens förväntade kostnad för garantin eller lånet. Det förutsätter att kreditrisken kan identifieras, hanteras och mätas. Den förväntade kostnaden innefattar dels denna förväntade kreditförlust (vanligtvis förkortad förväntad förlust), dels de administrationskostnader som är förknippade med engagemanget.

Förväntad förlust – ett kostnadsmått

Den förväntade förlusten uppstår på grund av att en garantigäldenär eller låntagare med en viss sannolikhet inte kommer att fullgöra sitt åtagande, vilket vanligtvis medför en kreditförlust för staten.

Förväntad förlust är ett kostnadsmått som uttrycker ett statistiskt väntevärde. Att det beräknas en förväntad förlust för varje garanti- och låneengagemang ska dock inte tolkas som att det i de enskilda fallen förväntas uppstå en förlust. Det troligaste utfallet för merparten av alla engagemang är att det inte uppstår någon kreditförlust. Detta förklaras av att sannolikheten för fallissemang för de flesta engagemang är låg.

Beräkningen av den framtida (nominella) förväntade förlusten består av dessa delar:

$$EL = PD \times ELGD \times EAD$$

EL: förväntad förlust

PD: sannolikheten för fallissemang (%)

ELGD: förväntad förlust givet ett fallissemang (%)

EAD: utestående belopp vid fallissemangstidpunkten

Sedan används en bestämd diskonteringsränta för att ta fram nuvärdet av de förväntade förlusterna. Det är detta värde som används i redovisningen.

Avgifter ger förutbestämd inkomst

För att täcka den förväntade kostnaden tar staten ut en avgift. Den på förhand förväntade utgiften för staten motsvaras därmed av en på förhand fastställd inkomst. Statens finansiella ställning är på så vis i teorin opåverkad vid tidpunkten för beslutet om en garanti eller ett lån.

En modell där avgifter – inklusive eventuella överföringar av anslagssubventionerade avgifter – sätts för att motsvara statens förväntade kostnad innebär en försäkringsmässig självkostnadsprincip. Den statliga garanti- och utlåningsmodellen liknar på så vis en konventionell försäkringsverksamhet, där avgifter från ett större antal skadefria engagemang förväntas täcka de kostnader som ett mindre antal skadefall (kreditförluster) ger upphov till.

Riksgäldens garantier och lån utgör endast en delmängd av statens samlade garanti- och utlåningsportfölj. Detta är viktigt att ha i åtanke när man utvärderar förekommande över- eller underskott i Riksgäldens garanti- och utlåningsverksamhet.

Finansiell stabilitet och konsumentskydd

Riksgälden fortsatte under året arbetet med att stärka beredskapen för att hantera finansiella kriser. Ett viktigt steg var att ta fram och besluta om resolutionsplaner för alla svenska banker och andra institut som omfattas av lagen om resolution. I samband med beslut om planerna fastställdes också deras minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL). Planerna och kravet ska säkerställa att resolution går att genomföra på ett effektivt sätt om det skulle behövas. Inom insättningsgarantin införde Riksgälden en ny digital tjänst som möjliggör snabbare utbetalning vid ett ersättningsfall.

Uppgift och mål

Riksgälden ska tillsammans med Finansdepartementet, Finansinspektionen och Riksbanken verka för att det finansiella systemet är stabilt. Det är ett viktigt ansvar eftersom en allvarig störning i systemet kan orsaka stora kostnader för samhällsekonomin bland annat i form av svag tillväxt och ökad arbetslöshet. Riksgäldens huvudsakliga uppdrag inom finansiell stabilitet är att hantera banker i kris, ge förebyggande stöd och ansvara för insättningsgarantin.

Riksgälden ansvarar som resolutions- och stödmyndighet för statens bankkrishantering och förebyggande stöd. Målet är att motverka risk för allvariga störningar i det finansiella systemet och att en uppkommen kris ska hanteras på ett kostnadseffektivt sätt för samhället.

Riksgälden är också garantimyndighet enligt lagen om insättningsgaranti och lagen om investerarskydd. Målet är att bidra till ett stärkt konsumentskydd för allmänhetens insättningar och finansiella instrument. Insättningsgarantin motverkar också risken för allvariga störningar i det finansiella systemet genom att den skapar trygghet för insättarna och minskar risken för uttagsanstormningar.

Stärkt krisberedskap med resolutionsplaner och nytt krav

Omfattande planering och förberedelser är viktiga förutsättningar för en effektiv hantering av finansiella kriser. I resolutionsplaneringen, som beskrivs närmare i rutan nedan, ingår bland annat att fastställa minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL) för de banker och andra institut som omfattas av lagen om resolution (banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag). Genom detta krav möjliggörs att kostnaderna för en kris bärs av aktieägarna och vissa typer av långgivare, inte skattebetalarna.

I februari presenterade Riksgälden en modell för hur minimikravet skulle fastställas. Modellen bestämmer dels hur mycket eget kapital och nedskrivningsbara skulder varje institut måste ha, dels hur stor andel som bör vara skulder och vilken typ av skulder kravet får uppfyllas med. I december fattade Riksgälden beslut om resolutionsplaner och enskilda minimikrav för instituten utifrån modellen.

I arbetet med resolutionsplanerna analyserade Riksgälden institutens verksamhet i syfte att bedöma om det finns delar som är centrala för det finansiella systemet och samhällsekonomin. Resolution ska som huvudregel tillämpas för institut vars verksamhet bedöms vara kritisk för det finansiella systemets funktionssätt. Övriga institut ska som huvudregel hanteras via konkurs eller likvidation.

Riksgälden gjorde bedömningen att tio av totalt 162 institut behöver hanteras genom resolution vid en kris. Förutom de fyra storbankerna gäller det för Landshypotek, Länsförsäkringar, SBAB, Skandiabanken, Sparbanken Skåne och Svensk Exportkredit. Övriga 152 institut bedömdes kunna försättas i konkurs eller gå i likvidation utan att det hotar den finansiella stabiliteten. För dessa institut fattade Riksgälden beslut om så kallade förenklade resolutionsplaner och ett MREL som inte överstiger de kapitalkrav som redan gäller. Minimikravet gäller från och med den 1 januari 2018. Samtliga institut levde redan vid slutet av 2017 upp till kravet.

För institut som har ett dotterbolag eller en betydande filial i ett annat EU-land ska resolutionsmyndigheterna för moder- och dotterföretag anta resolutionsplanen och MREL genom en internationell överenskommelse. För att möjliggöra detta upprättas så kallade resolutionskollegier, där även bland annat tillsynsmyndigheter deltar. Resolutionskollegier finns för de fyra storbankerna och under året anordnade Riksgälden fyra olika kollegiemöten. Som koncernresolutionsmyndighet för de svenska storbankerna ansvarar Riksgälden i denna process för att upprätta förslag till planer och MREL. Förslagen antogs i december efter samråd i kollegierna.

I Riksgäldens ansvar ingår även att delta som representant i resolutionskollegier för utländska institut som har ett dotterbolag eller betydande filial i Sverige. Riksgälden deltog under året i ett sådant kollegium (Danske Bank). Beslut om koncernresolutionsplan och MREL kan endast fattas när de myndigheter som ingår i resolutionskollegiet har ingått en överenskommelse. En överenskommelse vad gäller Danske Bank hade inte ingåtts vid slutet av året.

Resolution

Resolution innebär att staten genom Riksgälden kan ta kontroll över problemdrabbade institut för att rekonstruera eller avveckla dem under ordnade former. Under processen hålls hela eller delar av institutet öppet för att insättare och andra kunder ska ha tillgång till sina konton och övriga tjänster.

Förlusterna hanteras genom att institutets aktie- och fordringsägare får sina innehav respektive fordringar nedskrivna och/eller konverterade till aktiekapital (s.k. skuldnedskrivning eller bail-in). Garanterade insättningar är undantagna från skuldnedskrivning.

Fördjupning

Resolutionsplanering för effektiv krishantering

En viktig del i den finansiella krishanteringens planering och förberedelser. Det innefattar bland annat att ta fram resolutionsplaner för instituten och besluta hur mycket nedskrivningsbara skulder de ska ha. Syftet är att kunna hantera kriser på ett effektivt sätt om de inträffar. Hur ett krisdrabbat institut ska hanteras styrs av dess betydelse för det finansiella systemet. Resolution ska som huvudregel tillämpas för institut vars verksamhet bedöms vara kritisk för det finansiella systemets funktionssätt. Övriga institut ska som huvudregel hanteras via konkurs eller likvidation.

Som en del i planeringsarbetet ska Riksgälden också genomföra en prövning av om resolution går att genomföra utan att det leder till en allvarlig störning i det finansiella systemet. Om prövningen visar att det finns väsentliga hinder ska dessa åtgärdas. Riksgälden ska då förelägga institutet att ange vilka åtgärder som det anser kan undanröja eller begränsa de väsentliga hindren. Om Riksgälden bedömer att de åtgärder som institutet föreslår inte effektivt undanröjer eller minskar hindren får Riksgälden besluta vilka åtgärder institutet ska vidta.

MREL en viktig del i resolutionsplaneringen

För att resolution ska kunna genomföras måste instituten ha en viss mängd eget kapital och skulder som kan användas för att täcka förluster och återställa kapitalet. Därför beslutas ett minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL) för varje institut. Institutet ska uppfylla kravet från och med 1 januari 2018.

Syftet med MREL är att säkerställa att det finns tillräckligt med skulder som går att skriva ner och, vid behov, omvandla till kapital om ett institut hamnar i kris. På detta vis kan staten driva vidare institutets kritiska verksamhet utan att staten behöver tillskjuta medel. Riksgäldens tillämpning av kravet bidrar också till att göra det tydligare vilka långgivare som i första hand får bära kostnaderna för krishanteringens.

Riksgälden ansvarar för att besluta om storleken på MREL utifrån de ramar som ges av lag, föreskrifter och relevanta EU-regler. Institutet ska uppfylla kravet från och med den 1 januari 2018. Utöver beslutet om kravets storlek utvärderar Riksgälden också hur det uppfylls.

Fortsatt beredskap att ge förebyggande statligt stöd

Lagen om förebyggande statligt stöd gäller från och med den 1 februari 2016. Den ersätter den så kallade stödlagen som infördes under finanskrisen 2008 i syfte att ge förebyggande stöd till livskraftiga banker och andra institut. Förutsättningarna för att ge stöd är mer begränsade i den nya lagen. Under året fortsatte Riksgälden arbetet med att ha beredskap för att kunna ge förebyggande statligt stöd om en kris skulle uppstå.

Effektivare utbetalningar från insättningsgarantin

Under 2017 införde Riksgälden en ny digital lösning för att hantera utbetalningar till insättare vid ett ersättningsfall. Sedan tidigare betalar Riksgälden ut ersättning genom utbetalningsavi eller check, men med den nya digitala tjänsten kan insättarna vid ett ersättningsfall själva anmäla till vilket konto de önskar ersättningen utbetald. Tjänsten aktiveras först vid ett ersättningsfall.

Med den nya tjänsten kan pengarna överföras direkt till det angivna kontot. Därmed kan Riksgälden leva upp till de skärpta utbetalningsregler som infördes i lagen om insättningsgaranti 2016 och som bland annat innebär att ersättning ska göras tillgänglig för insättaren inom sju arbetsdagar, i stället för som tidigare inom 20 dagar. För insättare som inte väljer att utnyttja den digitala tjänsten kommer ersättning fortsatt utbetalas genom check eller avi.

Kännedomen om insättningsgarantin kvar på samma nivå

En förutsättning för att insättningsgarantin ska bidra till finansiell stabilitet är att allmänheten vet att skyddet finns och har förtroende för det. Riksgälden låter därför göra en årlig undersökning av kännedomen, kunskapen och förtroendet kring garantin.

Resultatet av undersökningen 2017 visade att 52 procent av de tillfrågade känner till att det finns ett skydd för insättningar. Det är samma resultat som vid föregående års enkät.

Av de tillfrågade som kände till skyddet svarade 82 procent att de har ganska eller mycket stort förtroende för insättningsgarantin. När det gäller förtroendet för Riksgälden svarade 80 procent av samtliga tillfrågade att de har ganska eller mycket stort förtroende.

Insättningsgarantin och investerarskyddet

Riksgälden är garantimyndighet enligt lagen om insättningsgaranti och lagen om investerarskydd. Uppdraget är att bidra till ett starkt konsumentskydd genom att hantera insättningsgarantin och investerarskyddet med hög servicenivå och till låga kostnader. Insättningsgarantin bidrar också till stärkt stabilitet i det finansiella systemet. Med ett starkt konsumentskydd kan insättare känna sig trygga även i tider av finansiell oro. Det minskar risken för att många insättare tar ut sina pengar samtidigt från instituten.

Insättningsgarantin skyddar pengar insatta på konton hos banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag (institut). Den gäller oavsett om ett krisdrabbat institut hanteras genom konkurs eller resolution. Garantin ersätter insättningar upp till 950 000 kronor per insättare och institut. I samband med ett ersättningsfall kan insättare också ansöka om tilläggsbelopp för insättningar som är kopplade till särskilda livshändelser, exempelvis försäljning av bostad. Det gäller belopp upp till 5 miljoner kronor.

Som huvudregel omfattas ett institut av insättningsgarantin i det land där institutet är registrerat. Filialer är ingen egen juridisk person och omfattas därför av insättningsgarantin i institutets hemland. Om en utländsk filial som verkar i Sverige har en insättningsgaranti i hemlandet som är mindre generös än den svenska finns möjligheter för filialen att ansöka

om komplettering. Om komplettering beviljas skyddar den svenska insättningsgarantin mellanskillnaden mellan hemlandets och Sveriges garantier.

Investerar skyddet träder in när ett institut har gått i konkurs och det visar sig att investerare inte kan få tillbaka sina värdepapper eller pengar. Ersättningen täcker förlorade tillgångar upp till ett värde av 250 000 kronor per institut.

Finansiering av åtgärder säkras med avgifter

För att finansiera åtgärder kopplade till resolution, förebyggande stöd och insättningsgarantin finns tre olika reserver/fonder: resolutionsreserven, stabilitetsfonden och insättningsgarantifonden. Hur resolutionsreserven fungerar beskrivs i faktarutan på nästa sida.

Inbetalda avgifter ökade resolutionsreserven

Banker och andra institut som omfattas av lagen om resolution betalar årliga avgifter till resolutionsreserven. Resolutionsavgiften togs ut för första gången 2016. Tidigare betalade instituten i stället en stabilitetsavgift. Ingen sådan avgift tas ut längre, men stabilitetsfonden finns kvar och kan i vissa fall användas för att finansiera förebyggande stödåtgärder.

Mindre institut får sina resolutionsavgifter fastställda i enlighet med en schablonmodell medan större institut betalar en riskjusterad avgift. För 2017 betalade 181 institut resolutionsavgift². De flesta av dem, 127 institut, betalade en schablonavgift. För resterande 54 institut var avgiften riskjusterad.

Totalt debiterades cirka 6,5 miljarder kronor i resolutionsavgifter för 2017. De större instituten som betalar riskjusterad avgift stod för merparten av avgiftsuttaget. De samlade schablonavgifterna för mindre institut utgjorde cirka 5,3 miljarder kronor.

Resolutionsreserven uppgick till 28,8 miljarder kronor i slutet av 2017. Det motsvarar cirka 1,7 procent av de sammanlagda garanterade insättningarna. Resolutionsavgifter ska betalas så länge som behållningen i resolutionsreserven vid utgången av det år avgiften avser understiger 3 procent av institutens sammanlagda garanterade insättningar.

Insättningsgarantifonden ökade

Alla institut som omfattas av insättningsgarantin betalar en årlig avgift till Riksgälden. De medel som betalas in förs till en fond som förvaltas av Kammarkollegiet på uppdrag av Riksgälden. Medel från fonden ska användas för att betala ut ersättning när insättningsgarantin träder in.

Den 31 december 2017 uppgick fondens marknadsvärde till 40,1 miljarder kronor. Det motsvarar 2,4 procent av de garanterade insättningarna per den 31 december 2016 om totalt 1 689 miljarder kronor. Sverige uppfyller därmed minimikravet på fondens storlek i det nya EU-direktivet om insättningsgarantisystem som är 0,8 procent av garanterade insättningar.

² Enligt lagen om resolution ska resolutionsavgift betalas av enskilda institut. Avgiften för 2017 baserades på avstämningsdag den 1 januari 2017. Beslut om resolutionsplaner fattas på koncernnivå i de fall instituten ingår i en sådan. Beslut om resolutionsplaner fattades den 20 december 2017. Detta förklarar skillnaden mellan redovisat antal institut som betalade resolutionsavgift och antal beslut som fattades om resolutionsplaner.

Så fungerar resolutionsreserven

Utgångspunkten vid ett resolutionsförfarande är att institutet ska täcka sitt löpande behov av finansiering via sina ordinarie motparter. Det kan dock uppstå ett behov av finansiering från andra håll om de ordinarie kanalerna inte är direkt åtkomliga. För det ändamålet har riksdagen beslutat att Riksgälden ska ansvara för resolutionsreserven i enlighet med resolutionsregelverket.

Resolutionsreserven kan användas för att hjälpa ett institut som försatts i resolution, exempelvis för att ställa ut lån till institutet eller till att garantera dess nyupplåning. Under vissa specifika omständigheter kan resolutionsreserven också bidra till återkapitalisering av institutet. Det senare förutsätter dock att skuldnedskrivning tillämpats i betydande utsträckning, det vill säga att aktie- och fordringsägare har tagit en väsentlig del av kostnaderna.

Resolutionsreserven utgörs av medel på ett räntebärande konto i Riksgälden. När avgifterna betalas in till kontot går de samtidigt in i statens samlade kassaflöde, liksom andra inbetalningar till staten. Om pengar från reserven behöver användas görs en utbetalning från kontot och pengar går samtidigt ut ur statskassan. När avgifterna kommer in förstärker de därmed budgetsaldot och minskar statens lånebehov och statsskulden. Om utbetalningar behöver göras ökar lånebehovet och statsskulden.

Att resolutionsreserven är konstruerad på ovanstående vis följer de allmänna principer som tillämpas för statsbudgeten och statens finansiering. Syftet med att låta inbetalningar minska statsskulden, i stället för att öronmärkas och fonderas, är att uppnå en så kostnadseffektiv förvaltning av statens finanser som möjligt.

Finansiella stabilitetsrådet

Under året deltog Riksgälden vid två möten i det finansiella stabilitetsrådet och i en gemensam scenarioövning. Syftet med övningen var att öva svenska myndigheters krishantering av banker och andra institut.

I juni genomfördes också för första gången en utfrågning i riksdagens finansutskott om finansiell stabilitet. Vid utfrågningen lyfte riksgäldsdirektören bland annat fram att den nya ordningen för bankkrishantering ger större motståndskraft mot finanskriser.

Samverkan en viktig del i allt stabilitetsarbete

En viktig del i Riksgäldens arbete är samverkan med andra myndigheter, både i Sverige och internationellt.

På uppdrag av regeringen tog Riksgälden tillsammans med Finansinspektionen under våren fram en gemensam rapport. I denna redogjorde myndigheterna för hur kraven på kapitaltäckning och minimikravet på nedskrivningsbara skulder fungerar och samspelar. Därutöver granskades vissa av

de lagstiftningsförslag som EU-kommissionen presenterat och som kan komma att ge väsentligt ändrade förutsättningar för den nationella utformningen av dessa krav.

Utöver arbetet i resolutionskollegierna är Riksgälden även aktiv i andra forum i syfte att bidra till utvecklingen av regler och riktlinjer för krishantering och insättningsgarantin. Riksgälden tog under året bland annat över ansvaret för det svenska deltagandet i arbetsgruppen för resolution inom Financial Stability Board (FSB) och deltog vid fem möten i den Europeiska bankmyndighetens (EBA) kommitté för resolution. Riksgälden fortsatte också sitt samarbete med internationella företrädare för insättningsgarantisystem, bland annat inom European Forum of Deposit Insurers (EFDI) och International Association of Deposit Insurers (IADI).

Omvärldsbevakning centralt när kartan ritas om

Reglerna kring hur banker och andra institut ska hanteras i kris är nya både i Sverige och internationellt. Erfarenheter från hur andra länder hanterar banker och andra institut i kris är därför viktiga bidrag till det svenska förberedelsearbetet. Dessutom är finansmarknaden en sektor som står under kontinuerlig förändring, med företagsombildningar och nya verksamhetsstrategier. God omvärldsbevakning är därför en förutsättning för att Riksgälden ska kunna utföra sina uppdrag kopplade till finansiell krishantering på ett effektivt och kompetent sätt.

Under året följde Riksgälden de problemdrabbade banker som hanterades i Europa inom ramen för det nya ramverket för krishantering. Det gäller främst banker i Spanien och Italien. Riksgälden konstaterade att länder i Europa har kommit olika långt i arbetet med att få det nya ramverket på plats. Hanteringen av den spanska banken Banco Popular utgör ett exempel på hur resolution kan genomföras. Erfarenheterna framför allt från Italien visar samtidigt att det kan vara problematiskt att skriva ner vissa obligationstyper.

I september meddelade Nordea att banken planerar att flytta huvudkontoret från Sverige till Finland. Riksgälden inledde därför en analys av vilka effekter av en sådan flytt kan få. Riksgäldens bedömning är att de risker Nordeas verksamhet i Sverige medför för svensk finansiell stabilitet och samhällsekonomi består, oavsett var banken placerar sitt huvudkontor. Däremot kommer Sveriges möjlighet att förebygga och hantera dessa risker att minska.

Resolutionsmyndigheten under fortsatt uppbyggnad

Arbetet med att dimensionera verksamheten för att möta uppdraget som resolutionsmyndighet fortsatte under 2017 och en rad nyrekryteringar genomfördes. Riksgäldens bemanning inom resolution är, även efter nyrekryteringarna, låg i förhållande till andra jämförbara länders motsvarande verksamheter.

Riskhantering

Under året fortsatte arbetet med att förstärka Riksgäldens riskhantering, framför allt med fokus på säkerhet. Bland annat genomfördes en fördjupad säkerhetsskyddanalys och kontinuitetsplanerna vidareutvecklades. Baserat på de riskanalyser som genomfördes inför 2017 bedömde styrelsen att den operativa risknivån var godtagbar. Inom finansiella risker ändrades reglerna för hantering av säkerheter vid derivattransaktioner. Marknadsriskerna i skuldförvaltningen påverkades av att löptiden förlängdes och valutaskulden drogs ned.

Uppgift och mål

Riksgälden ska i riskhanteringen, utöver vad som anges i regeringens riktlinjer, sträva efter att uppnå marknadspraxis. Myndigheten ska se till att hanteringen av finansiella och operativa risker uppfyller de för verksamheten relevanta krav som ställs i lagstiftning gällande finansiella företag och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

Risk innebär osäkerhet kring framtida händelser. I begreppet ingår dels sannolikheten för att något inträffar, dels den påverkan händelsen skulle kunna få på verksamheten. En god förmåga att hantera risker förbättrar därför möjligheten att uppnå uppsatta mål genom att undvika skador och onödiga kostnader. I rutan på nästa sida beskrivs de huvudsakliga risker som verksamheten exponeras mot. Sist i avsnittet finns en ruta som beskriver Riksgäldens övergripande arbete med riskhanteringen.

Aktiv hantering av operativa risker

Riksgälden genomför riskanalyser i samband med verksamhetsplaneringen, inför projekt och inför större verksamhetsförändringar. Resultatet av analyserna skapar en bild av de operativa riskerna och ger ett underlag för att prioritera bland åtgärder som reducerar riskerna.

Baserat på de riskanalyser som genomfördes i samband med projekt och verksamhetsplaneringen inför 2017 bedömde styrelsen att den operativa risknivån var godtagbar. Under året genomfördes riskreducerande åtgärder från verksamhetsplanen och den löpande riskhanteringen. Exempel på åtgärder var aktiviteter kopplade till kompetensförsörjning, riskreducerande insatser inför Riksgäldens flytt, anpassningsarbete inför den nya dataskyddsförordningen, aktiviteter inom säkerhetsområdet samt medvetenhöjande aktiviteter kring etiska frågor.

Riksgäldens personalansvarsnämnd beslutade under 2017 att åtalsanmäla tolv medarbetare för skäligen misstanke om tagande av muta eller förskingring alternativt annat förmögenhetsbrott. Anmälan grundade sig i en misstanke om att medarbetarna i samband med kurser mottagit bland annat surfplattor, spelkonsoler och presentkort. Ärendena är överlämnade till åklagare. Händelsen och hanteringen av den höjde medvetenheten ytterligare om gällande regler på hela Riksgälden.

Riksgälden exponeras mot olika typer av risker

Kreditrisk är risken att förlust uppstår för att en motpart inte fullgör sina förpliktelser samt risken att värdeförlust uppstår på grund av försämrad kreditkvalitet. Avvecklingsrisk, motpartsrisk, landrisk och systemrisk ingår i kreditrisk.

Avvecklingsrisk är risken att den ena parten vid avvecklingstillfället inte fullföljer sina åtaganden, det vill säga inte levererar valuta eller värdepapper efter att den andra parten redan har uppfyllt sina åtaganden.

Marknadsrisk är risken för förlust till följd av att priserna på marknaden rör sig på ett ofördelaktigt sätt. Ränte-, valuta- och inflationsrisk ingår i marknadsrisk.

Ränte- och valutarisk är risken att värdet på tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt vis då räntenivåer respektive växelkurser ändras.

Operativ risk är risken för förlust till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Risken kan vara internt eller externt orsakad.

Säkerhetsrelaterade risker är en del av operativa risker.

Ökade ambitioner i arbetet med säkerhetsrelaterade risker

I enlighet med Säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsförordningen genomförde Riksgälden myndighetsövergripande åtgärder för att bedriva ett systematiskt säkerhetsskyddsarbete under året. Arbetet innefattade bland annat en uppdatering av säkerhetsskyddsanalysen och utvecklad säkerhetsprövning. Riksgälden arbetade även med säkerhetsåtgärder i samband med flytten till nya lokaler.

Kritisk infrastruktur måste alltid fungera genom olika former av robusthet, skydd och kontinuitetsplanering. Ett ökat fokus lades på att ytterligare säkra kvaliteten i arbetet med kontinuitetsplaner och öva reservrutiner. Riksgälden deltog även i Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkansgrupp, FSPOS, samt Samverkansområdet Ekonomisk Säkerhet, SOES.

Ett nytt utbildningspaket om säkerhet för nyanställda togs fram och ett interaktivt utbildningsverktyg införskaffades för att ytterligare kunna höja kunskapen kring informationssäkerhet. På inbjudan av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap medverkade Riksgälden även vid planeringen av den nationella tvärssektoriella samverkansövningen SAMÖ2018 samt deltog i Nationellt forum för inriktning och samordning av övningar.

Den 10 december 2015 beslutade regeringen att bevakningsansvariga myndigheter ska återuppta planeringen för beredskap inom ramen för det civila försvaret. Varje myndighet ska i sin verksamhet beakta totalförsvarets krav. Riksgälden initierade under 2017 en kartläggning av relevanta regelverk vid höjd beredskap inom myndighetens ansvarsområde.

Förändrade marknadsrisker i statsskuldsförvaltningen

Inga väsentliga avvikelser

Inga väsentliga avvikelser inträffade i Riksgäldens marknadsrisker från de riktvärden som regeringen fastställde i riktlinjebeslutet för 2017 (se avsnittet Skuldförvaltning om regeringens riktlinjer). Under årets sista månader låg löptiden i den korta nominella kronskulden över det gällande intervallet. Det berodde huvudsakligen på att lånebehovet var mindre än väntat under 2017, något som främst minskade den korta upplåningen. Eftersom avvikelsen var temporär var den i enlighet med regeringens riktlinjer.

Förlängd löptid och minskad valutaexponering

Marknadsrisken i statsskulden förändrades under året i takt med att löptiden blev längre och exponeringen mot utländska valutor minskade.

I enlighet med regeringens riktlinjer för statsskuldsförvaltningen 2017 förlängdes löptiden för den korta nominella kronskulden med 0,3 år, vilket minskade skuldens känslighet för ränteförändringar. Vidare minskade valutarisken genom att statsskuldens exponering mot utländsk valuta drogs ner. I enlighet med regeringens riktlinjebeslut minskades den nominella exponeringen i utländsk valuta omräknat till fast växelkurs med motsvarande 15 miljarder kronor.

Minskningen av valutaskulden innebär en ökad andel skuld i kronor och gör därför att skulden blir mer känslig för förändringar i svenska räntor. Minskningen av valutaexponering medför också en risk att växlingarna sker vid tillfällen när växelkursnivåerna är ogynnsamma. Denna risk minskas genom att växlingarna ska ske i jämn takt.

Under året var svängningarna i räntor och valutakurser ovanligt små samtidigt som ränteskillnaden mellan obligationer med höga respektive låga ratingbetyg (kreditspreaden) var sammanpressad. I motsats till denna stabilitet och förväntan om låga kreditförluster indikerade optionsmarknaden en underliggande oro för sällsynta men extrema händelser, så kallade negativa svansrisker. Oron för extremhändelser kan vara driven av exempelvis geopolitiska spänningar.

Lågt utnyttjande av riskmandat i positionstagningen

Riksgälden har möjlighet att göra taktiska omfördelningar av statsskulden i utländsk valuta baserat på bedömningar om framtida ränte- och växelkursrörelser. Det innebär att Riksgälden kan positionera skulden mot en sammansättning som har lägre förväntade skuldkostnader. Större sådana beslut fattas av styrelsen medan Riksgälden löpande gör mindre justeringar av skuldens exponering, till viss del med hjälp av externa förvaltare. Den interna löpande positionstagningen återupptogs, efter ett omstruktureringsarbete, men i mindre omfattning än tidigare. Bland annat på grund av detta användes i medeltal endast tre procent av det positionstagningsmandat som Riksgälden tilldelats av regeringen, vilket är ett historiskt lågt utnyttjande.

Storleken på positionerna regleras med ett mandat i form av Value-at-Risk (VaR). VaR är en statistisk uppskattning av den möjliga framtida kostnadspåverkan baserat på historiska samband. Riksgälden beräknar VaR-värdet med tidsperioden en dag och konfidensnivån 95 procent. Detta betyder att negativa resultat som överstiger VaR-värdet förväntas uppstå i genomsnitt var tjugonde dag.

Riksgälden testar VaR-modellen tre gånger per år för att kontrollera att modellens statistiska uppskattning av möjliga framtida resultat är tillfredsställande, så kallad backtesting. Bland annat

testas om antalet resultat som är större än VaR-värdet är för många eller för få. Testerna under 2017 visade att modellen i allt väsentligt fungerar väl.

Ökade placeringar men begränsad kreditrisk

Under 2017 inträffade inga betydande avvikelser från de kreditrisklimiterna som är fastställda i Riksgäldens finans- och riskpolicy.

I syfte att begränsa motpartsrisken har Riksgäldens en undre gräns på A- för en motparts sammanvägda långfristiga kreditbetyg. Det sammanvägda kreditbetyget baseras på kreditbetyg från tre olika kreditvärderingsinstitut. Under året skedde endast mindre ändringar i kreditbetygen för Riksgäldens motparter, till största delen i form av förbättringar i betygen.

Under året var placeringsbehoven i Riksgäldens likviditetsförvaltning stora. Placeringarna skedde med motparter med god kreditvärdighet och medförde därför en mycket begränsad riskexponering.

En översyn av avtalen som reglerar Riksgäldens relation till motparter i derivataffärer (ISDA/CSA-avtalen) slutfördes under året. Översynen resulterade bland annat i att, i linje med nuvarande marknadspraxis, säkerheter som begränsar kreditrisken ska börja utbytas tidigare. Förändringen införs i takt med att Riksgälden och motparten tecknar nya, reviderade avtal.

Riskhantering sker på alla nivåer inom myndigheten

Baserat på vedertagna metoder och modeller arbetar Riksgälden systematiskt med att kartlägga, åtgärda och följa upp risker. Riskhanteringen är därför en central del av Riksgäldens interna styrning och kontroll tillsammans med exempelvis verksamhets- och ekonomistyrning och regelefterlevnad.

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör de krav som framgår av 3§ myndighetsförordningen (2007:515). Kraven innebär att myndighetens ledning ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU. Myndighetens ledning ansvarar också för att verksamheten redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushåller väl med statens medel.

I enlighet med relevant marknadspraxis utgår Riksgäldens riskhantering från en tydlig ansvarsfördelning. Styrelsen är ytterst ansvarig för att styra och följa upp verksamhetens risker. Riksgäldsdirektören ansvarar för att förvaltningen sker inom de ramar styrelsen satt upp. Avdelningscheferna ansvarar i sin tur för den löpande riskhanteringen inom den egna verksamheten. Riskenheter ansvarar för den gentemot övrig verksamhet oberoende riskkontrollen genom identifiering, övervakning och analys av risker samt riskrapportering till riksgäldsdirektören. Internrevisionen, som är direkt underställd styrelsen, ansvarar för att utvärdera den samlade riskhanteringen utifrån en riskbaserad ansats.

Medarbetare och kompetens

Riksgäldens rekryteringsbehov ökade under året och åtgärder genomfördes för att minska beroendet av nyckelpersoner inom olika delar av verksamheten. Resultatet av årets medarbetarundersökning visade bland annat att samarbete och styrning fungerar bra i de närmsta arbetsgrupperna men att det kan bli bättre på övergripande nivå. Ett arbete för att utveckla de identifierade förbättringsområdena påbörjades. En stor förändring för Riksgäldens medarbetare under året var flytten till nya lokaler.

Uppgift och mål

Riksgälden ska säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppdrag myndigheten har och leva upp till de krav som ställs på verksamheten. Arbetet ska präglas av öppenhet, hög intern effektivitet och kvalitet. Riksgälden ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med engagerade medarbetare och ledare.

Nya uppdrag och ökad rörlighet medför fler rekryteringar

Riksgäldens kompetensbehov ökade under 2017, dels till följd av nya och breddade uppdrag inom bland annat finansiell stabilitet och statliga garantier, dels eftersom vissa prioriterade frågor krävde mer resurser. Det gäller till exempel säkerhetsskydd, flytt och systemstödsprojekt. Samtidigt blev antalet vakanser fler; personalomsättningen ökade till 13 procent från 10 procent.

Det kortsiktiga kompetensbehovet möttes dels av rekryteringar, dels av andra åtgärder såsom verksamhetsförändringar och kompetensöverföring (se vidare nedan). Under året anställdes 18 nya medarbetare, men det totala antalet minskade ändå till 176 från 178.

I arbetet med att säkra framtida rekryteringar genomfördes ett antal aktiviteter för att öka kännedomen om Riksgälden som arbetsgivare i utvalda målgrupper. Riksgälden deltog bland annat på olika arbetsmarknadsdagar för ekonomer, jurister och it-ingenjörer och i en riktad aktivitet till studenter på Handelshögskolan, Stockholms universitet och Södertörn.

Den genomsnittliga anställningstiden på Riksgälden minskade till 9,4 år 2017 från 10,4 år 2016. Medelåldern sjönk till 45,2 år från 46 år (se tabell 10).

Tabell 10. Tabell Åldersfördelning

	Yngre än 30 år	30-39 år	40-49 år	50 år och äldre
Antal personer	7	34	84	51

Kompetensutveckling för minskat nyckelpersonsberoende

Inför verksamhetsplaneringen 2017 genomfördes en kompetens- och resursplanering för att bland annat identifiera gemensamma kompetensutvecklingsbehov inom Riksgälden. De områden som identifierades var främst frågor inom Riksgäldens uppdrag, den nya dataskyddsförordningen (GDPR), teamutveckling, projektledning och kommunikation.

Verksamhetskompetensen stärktes bland annat genom en fortsatt satsning på den interna seminarieriet Riksgäldskunskap. Under året hölls seminarier om bland annat digitaliseringen av finanssektorn, svensk makroekonomi, finansiell krishantering, offentlighetsprincipen och den statliga värdegrunden.

Kostnaden för extern kompetensutveckling var i genomsnitt 8 423 kronor per medarbetare under 2017, vilket är drygt 40 procent lägre än 2016. Fördelningen mellan män och kvinnor var 8 194 kronor respektive 8 657 kronor. Minskningen mellan åren beror delvis på att det ansträngda resursläget gjorde det svårare att hinna med externa utbildningar. Riksgälden arbetade också aktivt med alternativa insatser för att utveckla kompetensen, som exempelvis verksamhetsförändringar och kompetensöverföring.

Riksgälden vidtog bland annat åtgärder för att minska nyckelpersonsberoendet på enheterna HR och Risk. Flera andra avdelningar och enheter tog fram planer för att arbeta strukturerat med kompetensöverföring och på så vis minska beroendet av enskilda medarbetare.

Medarbetarenkät – förbättringar och utvecklingsåtgärder

En medarbetarundersökning genomfördes innan sommaren och resultatet visade att det så kallade voice-indexet hade stigit jämfört med den förra mätningen som gjordes 2014. Indexet mäter faktorer kopplade till individ och organisation. Bland de områden som förbättrats mest fanns samarbetet i den egna arbetsgruppen, förtroendet för närmsta chef och den interna informationen. Mätningen visade även att det arbete som gjorts för att motverka kränkande särbehandling verkar ha gett effekt.

De områden som medarbetarna ansåg behöver utvecklas var bland annat samarbetet mellan olika avdelningar, enheter och nivåer, stödet för Riksgäldens framtida riktning, processer och arbetssätt samt den interna kulturen med fokus på ökat förtroende och tillit.

En jämställd arbetsplats med hög andel kvinnliga chefer

Riksgälden strävar efter en jämn könsfördelning och att alla medarbetare ska ha lika möjligheter, rättigheter och skyldigheter. Av det totala antalet medarbetare vid slutet av året var 49 procent kvinnor och 51 procent män. På chefsnivå var fördelningen 63 procent kvinnor och 37 procent män. I medarbetarundersökningen svarade 86 procent att de tycker att kvinnor och män har samma möjligheter att utvecklas på Riksgälden.

Den senast gjorda löneanalysen visar att det inte förekommer några oskäligen skillnader i lön mellan män och kvinnor på Riksgälden. Analysen gjordes efter lönrevisionen för 2016 och har sedan dess inte uppdaterats eftersom lönrevisionen för 2017 ännu inte är klar.

Friskvård och sjukfrånvaro

Riksgäldens friskvårdsarbete fokuserar på förebyggande åtgärder i verksamheten. Under 2017 erbjöds bland annat yoga, körsång, massage och individuell coaching. Friskvårdsbidraget på 3 000 kronor utnyttjades av 77 procent av medarbetarna.

Den totala sjukfrånvaron på Riksgälden låg kvar på ungefär samma nivå 2017 som 2016, medan andelen långtidssjukskrivna ökade något (se tabell 11). Riksgälden jobbade aktivt både med rehabilitering och förebyggande åtgärder. Genom att ta upp hälsoläget i medarbetarsamtalen kunde behov av åtgärder fångas upp och aktiviteter genomföras för att minimera risken för sjukskrivningar.

Tabell 11. Sjukfrånvaro, procent

Personalgrupp	2016 ¹	2017 ²
Kvinnor	4,8	5,5
Män	2,3	1,9
Anställda yngre än 30 år	1,9	0,4
Anställda 30-49 år	3,6	3,6
Anställda 50 år och äldre	3,5	4,1
Totalt alla anställda	3,5	3,6

¹ Sjukfrånvarotid/total ordinarie tid för respektive grupp

² Av den totala sjukfrånvaron utgjorde 56 procent långtidssjukskrivningar på 60 dagar mot 52 procent för 2016.

Flytt till nya lokaler

I februari 2017 tecknade Riksgälden hyresavtal för nya lokaler. Efter mycket arbete med förberedelser under året gick flyttlassen från Jakobsbergsgatan till Olof Palmes gata i mitten på december. De nya lokalerna är miljöcertifierade och uppfyller Riksgäldens krav på bland annat säkerhet och god arbetsmiljö.

Hela kontoret flyttades under en helg och verksamheten löpte på som vanligt från måndagen efter. En utvärdering av flyttprojektet kommer att göras under 2018.

Satsning på praktik och moderna beredskapsjobb

Riksgälden arbetar aktivt med att ta fram praktikplatser och moderna beredskapsjobb enligt uppdrag från regeringen. Under 2017 hade Riksgälden två personer på praktik inom ekonomienheten och avdelningen Finansiell stabilitet och konsumentskydd.

När det gäller moderna beredskapsjobb har Riksgälden ett samarbete med Arbetsförmedlingen. Under 2017 anställdes en person för beredskapsarbete inom arkiv, diarium och reception.

Riksgäldens medarbetare samlas i ljusgården på det nya kontoret varje fredag morgon för information från verksamheten. Foto: Jonna Engwall

Riksgäldens medarbetare efterfrågade som experter

Riksgäldens kompetens efterfrågas både för nationella utredningar och internationella uppdrag. Under 2017 deltog medarbetare från Riksgälden bland annat som experter i statliga utredningar om det penningpolitiska ramverket och riksbankslagen, gröna obligationer, energisparlån och bostadsfinansiering.

Exempel på internationella uppdrag under året var att utbilda inom skuldförvaltning på uppdrag av IMF och delta i workshoppar på samma tema anordnade av Världsbanken. Inom finansiell stabilitet deltog medarbetare från Riksgälden bland annat i olika internationella forum för utveckling av regler och riktlinjer för krishantering och insättningsgaranti.

Att bidra med kompetens i externa sammanhang är en viktig del i arbetet mot visionen att göra Riksgälden till en förebild. Kombinationen av den erfarenhet Riksgälden har byggt upp sedan grundandet 1789 och förmågan att utveckla ny verksamhet har bidragit till att göra Sverige till ett föregångsland inom flera av Riksgäldens uppdragsområden.

Kostnader och anslag

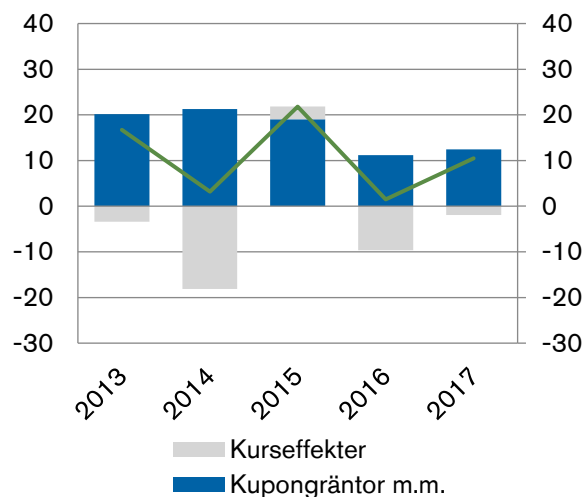
Räntebetalningarna på statsskulden ökade under 2017, medan provisionsutgifter och förvaltningskostnader sjönk. Att förvaltningskostnaderna minskade beror bland annat på att IT-kostnaderna gick ner och att avvecklingen av primatmarknadsenheten ledde till lägre kostnader för marknadsföring. Personalkostnaderna hölls tillbaka av ett högt vakansläge.

Räntebetalningarna ökade från rekordlåg nivå

Statens räntebetalningar uppgick till 10,5 miljarder kronor 2017, vilket innebär en ökning med 9 miljarder kronor från 2016. Den senaste femårsperioden har statens räntebetalningar varierat mycket vilket framgår av diagram 11. Nivån påverkas bland annat av vilka obligationer Riksgälden emitterar, hur marknadsräntorna rör sig samt av valutakurseffekter på den del av skulden som är exponerad mot utländsk valuta.

Ökningen i räntebetalningarna mellan 2016 och 2017 förklaras huvudsakligen av lägre överkurser i samband med emission av statsobligationer. Det beror i sin tur på att Riksgälden under 2017, i större utsträckning än under 2016, emitterat statsobligationer vars kupongränta ligger närmare marknadsräntorna.³

Diagram 11. Räntebetalningar, miljarder kronor

³ När kupongräntan på en obligation överstiger marknadsräntan blir priset på obligationen högre än det belopp som betalas tillbaka då obligationen förfaller. Det omvända gäller då kupongräntan understiger marknadsräntan. Mellanskillnaden mellan priset och det belopp som betalas tillbaka på förfalldagen tas upp som en ränteinkomst (överkurs) eller ränteutgift (underkurs) i samband med försäljningen.

Tabell 12. Räntor på statsskulden, miljoner kronor

	2013	2014	2015	2016	2017
Räntor på lån i svenska kronor	22 740	24 618	22 952	14 326	15 080
Räntor på lån i utländsk valuta	792	708	-103	-216	-518
Räntor på in- och utlåning	-3 490	-4 009	-3 820	-2 779	-2 112
Summa	20 042	21 317	19 030	11 331	12 450
Över/underkurs vid emission	806	-16 669	-18 867	-16 836	-9 520
Valutaförluster/vinster	-10 232	-5 028	10 221	-2 502	-1 945
Kursförluster/vinster	6 079	3 580	11 413	9 675	9 519
Summa	-3 347	-18 117	2 767	-9 663	-1 945
Summa anslag räntor på statsskulden	16 694	3 200	21 797	1 668	10 505
Kassamässig justering	85	-9	-219	-182	-198
Summa ränteinbetalningar	16 779	3 191	21 578	1 486	10 306

Mindre provisioner betalades ut

Riksgälden betalade provisioner i samband med upplåning och extern förvaltning på sammanlagt 64 miljoner kronor under 2017, jämfört med 75 miljoner kronor föregående år. Nedgången beror framför allt på att de rörliga provisionerna till externa förvaltare minskade på grund av sämre resultat i positionstagningen. Även försäljningsprovisionerna var lägre vilket beror på att inga nya premieobligationer såldes under året.

Förvaltningskostnaderna minskade

Förvaltningskostnader är samlingsnamnet för bland annat personal-, lokal-, marknadsförings- och IT-kostnader, det vill säga kostnader för driften av Riksgälden. Dessa kostnader finansieras via anslag, fonder och avgifter.

Förvaltningskostnaderna minskade till 290 miljoner kronor 2017 från 307 miljoner kronor 2016. Det lägre utfallet beror bland annat på att kostnaderna för IT-konsulter sjönk, vilket främst förklaras av att det 2016 genomfördes ett stort IT-projekt för snabbare utbetalning av insättningsgarantin. Riksgälden har också haft ett högt vakansläge under en längre tid, vilket lett till både att personalkostnaderna blivit lägre än beräknat och att aktiviteter inte genomförts i den takt de var planerade.

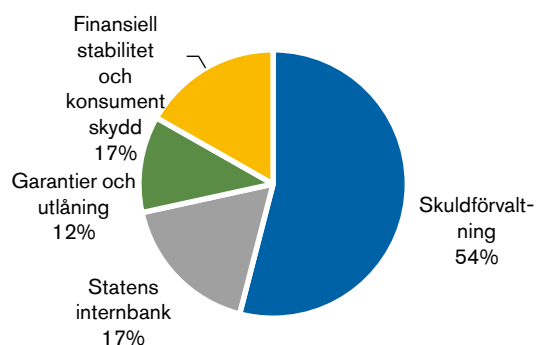
Tidigare beslut om att inte emittera premieobligationer medförde att privatmarknadsenheten avvecklades under året. Därmed minskade kostnaderna jämfört med tidigare år för bland annat marknadsföring och personal inom denna verksamhet.

Tabell 13. Förvaltningskostnader, miljoner kronor

	2015	2016	2017
Anslagsfinansierat	257,7	280,2	262,2
Anslagsfinansierat, ersättningsfall	-	-	-
Avgiftsfinansierad verksamhet, garantier och lån	28,7	24,6	25,1
Fondfinansierad verksamhet, bankstöd (stabilitetsfonden)	9,7	1,6	3,2
Summa förvaltningskostnader	296,3	306,4	290,6

Tabell 14. Förvaltningskostnader per verksamhetsområde, miljoner kronor

	2015	2016	2017
Finansiell stabilitet och konsumentskydd	27,4	51,7	48,8
Garantier och utlåning	37,9	33,0	33,8
Skuldförvaltning	184,7	172,6	156,9
Statens internbank	46,3	49,1	51,0
Totala förvaltningskostnader	296,3	306,4	290,6

Diagram 12. Förvaltningskostnader per verksamhetsområde

Resultat i avgifts- och fondfinansierad verksamhet

Resultatet i den avgiftsfinansierade garanti- och utlåningsverksamheten var 120 miljoner kronor under 2017, jämfört med 578 miljoner kronor året före. Förändringen i resultat beror framför allt på att värderingen 2016 avseende de tillgångar som uppkom när Riksgälden infriade kreditgarantin till Saab Automobile AB ökade.

Resultatet i den fondfinansierade verksamheten avseende insättningsgarantin och investerarskyddet var 0 miljoner kronor jämfört med -13 miljoner kronor 2016. Skillnaden beror på att föregående års resultat belastades med de kvarvarande kostnaderna för ersättningsfallet CTA.

För bankstödsverksamheten var resultatet 0, vilket är oförändrat jämfört med föregående år.

Tabell 15. Resultaträkning per verksamhetsområde, miljoner kronor

	2015	2016	2017
RIKSGÄLDEN TOTALT			
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	21 797	1 668	10 504
Intäkter av anslag, provisioner 26 1:3	139	75	64
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	258	281	262
Intäkter av anslag för garantisubvention	0	0	0
Intäkter av avgifter m.m., förvaltning 2 1:12	0	0	1
Intäkter av avgifter m.m.	83	69	64
Ränteintäkter	35	15	125
Summa verksamhetens intäkter	22 312	2 108	11 020
Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1	-21 541	-1 638	-10 449
Kostnader anslag provisioner 26 1:3	-139	-75	-64
Orealiserade räntor m.m.	2 561	-18 077	660
Ej anslagsavräknade provisionskostnader	19	8	5
Kostnader garantier och lån, avgiftsfinansierade	-545	493	-68
Kostnader för bankstöd, fondfinansierade	-10	-2	-3
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-258	-281	-263
Summa verksamhetens kostnader	-19 913	-19 572	-10 184
Transfereringar	10	-11	3
Årets kapitalförändring	2 408	-17 475	840
STATENS INTERNBANK			
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	-3 986	-2 782	-2 107
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	46	49	51
Summa verksamhetens intäkter	-3 940	-2 733	-2 056
Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1	3 986	2 782	2 107
Orealiserade räntor m.m.	-120	-13	-79
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-46	-49	-51
Summa verksamhetens kostnader	3 820	2 720	1 977
Årets kapitalförändring	-120	-13	-79
STATSSKULDSFÖRVALTNING			
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	25 783	4 450	12 611
Intäkter av anslag, provisioner 26 1:3	139	75	64
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	185	173	157
Intäkter av avgifter m.m., förvaltning 2 1:12	0	0	1
Intäkter av avgifter	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	26 107	4 698	12 833

	2015	2016	2017
Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1	-25 783	-4 450	-12 611
Kostnader anslag provisioner 26 1:3	-139	-75	-64
Orealiserade räntor m.m.	2 955	-18 102	850
Ej anslagsavräknade provisionskostnader	19	8	5
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-185	-173	-157
Summa verksamhetens kostnader	-23 133	-22 792	-11 979
Årets kapitalförändring	2 974	-18 094	855
GARANTIER OCH UTLÅNING MED KREDITRISK			
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	9	8	9
Intäkter av anslag för garantisubvention	0	0	0
Intäkter av avgifter	83	69	64
Ränteintäkter	35	15	125
Summa verksamhetens intäkter	127	93	197
Kostnader garantier och utlåning, avgiftsfinansierade	-545	493	-68
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-9	-8	-9
Summa verksamhetens kostnader	-554	485	-77
Transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	-427	578	120
INSÄTTNINGSGARANTI OCH INVESTERARSKYDD			
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	16	17	12
Summa verksamhetens intäkter	16	17	12
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-16	-17	-12
Summa verksamhetens kostnader	-16	-17	-12
Transfereringar	0	-13	0
Årets kapitalförändring	0	-13	0
BANKSTÖD			
Kostnader för bankstöd, fondfinansierade	-10	-2	-3
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	-10	-2	-3
Transfereringar	10	2	3
Årets kapitalförändring	0	0	0
RESOLUTIONSRESERVEN			
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	0	33	33
Summa verksamhetens intäkter	0	33	33
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	0	-33	-33
Summa verksamhetens kostnader	0	-33	-33
Transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	0	0	0

	2015	2016	2017
AFFÄRSVERKET STATENS JÄRNVÄGAR ASJ			
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	0	0	0
Realiserade räntor m.m.	256	30	55
Orealiserade räntor m.m.	-274	37	-111
Summa verksamhetens kostnader	-19	67	-56
Årets kapitalförändring	-19	67	-56

Tabell 16. Prestationer

		2015	2016	2017
Statens internbank				
Statliga betalningar	genomsnittskostnad (kronor)	0,55	0,51	- ¹
	total kostnad (miljoner kronor)	94	91	- ¹
	volym (antal, miljoner)	171	177	- ¹
Utbildningar	kostnad (kronor)	157 565	-	153 665
Skuldförvaltning				
	genomsnittsränta nominell kronskuld, procent	0,5	0,59	0,60
	genomsnittsränta realskuld, procent	1,5	1,04	0,80
	genomsnittsränta valutaskuld, procent	-0,1	-0,31	-0,34
	utgifter (miljoner kronor)	21 578	1 508	10 504
	volym (miljarder kronor)	1 403	1 347	1 328
Vidareutlåning till Riksbanken	total volym (miljoner kronor)	240 655	256 527	238 132
	administrativa kostnader (miljoner kronor)	0,1	0,3	0,2
Styrelsen positionstagning	resultat (miljoner kronor)	0	0	0
Löpande positionstagning	resultat (miljoner kronor)	-3	42	-91
Privatmarknadsupplåning	resultat Riksgäldsspar (miljoner kronor)	-40	-9,8	-3,5
	resultat premieobligationer (miljoner kronor)	33,4	-23,4	-20,8
Garantier och utlåning				
Garantier	Total kostnad (miljoner kronor)	563,4	-434,3	303,7
	Total volym (miljoner kronor)	33 704	33 316	29 655
Utlåning med kreditrisk	total kostnad (miljoner kronor)	-9,4	-50,6	-226,6
	total volym (miljoner kronor)	12 160	12 442	6 716
Lån till andra länder	administrativa kostnader lån till Island (tusen kronor)	97	5	0
	administrativa kostnader lån till Irland (tusen kronor)	268	134	147
	administrativa kostnader förberedelse av lån till Ukraina (tusen kronor)	2 254	332	0
Insättningsgarantin				
Insättningsgarantin	Kostnad i löpande verksamhet (miljoner kronor)	14,4	16,2	11,2
Investerarskyddet				
Investerarskyddet	Kostnad i löpande verksamhet (miljoner kronor)	1,1	0,9	1,1

¹ Total kostnad och volym har inte kunnat tas fram då Riksgälden inte har haft tillgång till den statistik som behövs sedan det nya ramavtalet för betalningstjänster trädde i kraft i april 2017 (se sidan 12).

Tabell 17. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

Verksamhet	+/-		Utfall				Budget		
	t.o.m. 2015	+/- 2016	Int. 2017	Kost. 2017	+/- 2017	Ack. +/- utgå. 2017	Int. 2017	Kost. 2017	Ack. +/- utgå. 2017
Garantier									
Garanti- och utlåningsverksamhet, portfölj	419 980	583 652	172 029	42 639	129 390	1 133 023	54 166	4 440	1 053 358
Garanti- och utlåningsverksamhet, administration	-7 966	-6 107	16 696	25 743	-9 046	-23 119	18 073	27 963	-23 963
Summa	412 014	577 546	188 726	68 382	120 344	1 109 904	72 239	32 403	1 029 396

Av intäkter 2017 för portföljverksamheten avser 125 miljoner kronor utdelning i Orio AB. Budgeterade kostnader avser administrativa kostnader. Omvärderingar budgeteras ej.

Tabell 18. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras

Verksamhet	Ink.tit.	+/-		Utfall				Budget		
		t.o.m. 2015	+/- 2016	Int. 2017	Kost. 2017	+/- 2017	Ack. +/- utgå. 2017	Int. 2017	Kost. 2017	Ack. +/- utgå. 2017
Avgiftsbelagd verksamhet										
Statens internbank	2557	0	0	55	0	55	55	0	0	0
Insättningsgaranti och investerarskydd	2552	-15 505	-1 648	17 153	12 346	4 807	-12 346	16 827	13 327	-13 327
Garanti- och utlåningsverksamhet	2124	0	0	38 964	0	38 964	38 964	23 550	0	23 550
Summa		-15 505	-1 648	56 172	12 346	43 826	26 673	40 377	13 327	10 223

Finansiell redovisning

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med bestämmelserna i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Räkenskapshandlingarna omfattar resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, finansieringsanalys samt noter för perioden 2017-01-01 till 2017-12-31. Sveriges statsskuld redovisas i allt väsentligt som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt EU:s förordning 479/2009 med senare ändringar. Statsskulden särredovisas i balansräkningen i enlighet med Riksgäldens instruktion.

Resultaträkningen redovisar i sammandrag Riksgäldens kostnader och intäkter. Balansräkningen redovisar i sammandrag tillgångar, skulder och myndighetskapital. Anslagsredovisningen omfattar redovisningen mot statsbudgetens utgiftsanslag och inkomstitlar. Finansieringsanalysen visar hur verksamheten har finansierats och hur den likvida ställningen har förändrats.

Avrundning av sifferuppgifter

I årsredovisningen avrundas samtliga sifferuppgifter enligt gängse princip. Delsummor i tabeller och uppställningar har inte justerats för att få totalsummorna att stämma. Vid summering av avrundade delsummor i tabeller och uppställningar kan därför i vissa fall totalsumman avvika.

Brytdag

Brytdag, det vill säga när den löpande bokföringen för 2017 avslutades, var den 5 januari 2018.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisningsprinciper

Kostnadsmässig redovisning används i resultaträkningen. Anslagsredovisning sker enligt utgiftsmässiga principer för samtliga anslag utom för anslaget för förvaltningskostnader som avräknas kostnadsmässigt. I och med den utgiftsmässiga anslagsavräkningen uppstår en periodiserings-effekt, där realiserade valutakurser, upplupna räntekostnader m.m. inte avräknas anslaget men förändrar kapitalet. Lånebehovet tas fram enligt kassamässiga principer. Utfallet för anslaget Räntor på statsskulden skiljer sig därför mellan presentationerna av anslagsredovisningen och lånebehovet.

Riksgälden tillämpar avskrivningstiderna tre, fem, sex och tio år vid avskrivning av myndighetens anläggningstillgångar. Anläggningstillgångar som är IT-hårdvara har i de flesta fall en avskrivningstid på tre år. Förbättringsutgift på annans fastighet skrivs av på fem eller sex år. Möbler och övriga inventarier skrivs oftast av på tio år.

Affärsdagsredovisning

Affärsdagsredovisning tillämpas i statsskultsförvaltningen. Det innebär att transaktioner i stats-skultsförvaltningen påverkar den redovisade statsskulden på affärsdagen, det vill säga när avtal tecknas och inte när betalning sker.

Valutakurser

Belopp i utländsk valuta är värderade till de valutakurser som gällde vid sista bankdagen 2017-12-29.

Finansieringsanalysen

I Riksgäldens verksamhet ingår in- och utlåning till övriga myndigheter inom staten. Det innebär att Riksgälden är övriga statliga myndigheters bank och därmed hanterar såväl inlåning som utlåning vilket ska särskiljas från Finansiering av låneverksamhet.

Då Riksgälden är statens internbank hanteras finansieringen av all låneverksamhet via statsskuld-förvaltningen vilket därför redovisas under rubriken Finansiering av låneverksamhet.

Derivat utanför statsskuld-förvaltningen

Derivat utanför statsskuld-förvaltningen redovisas uppdelat i lång- och kortfristiga skulder och fordringar baserat på kvarvarande löptid. Valutavärderingen avgör om kontraktet blir en skuld eller fordran.

Ändringar av redovisningen under året**Ändring av redovisningen avseende finansiella tillgångar**

Under 2017 har Riksgälden ändrat redovisningen av finansiella tillgångar i statsskuld-förvaltningen för att harmonisera med hur motsvarande finansiella skulder redovisas. De finansiella tillgångarna redovisas vid årsskiftet till nominellt belopp och skillnaden mot anskaffningsbelopp bokas som över-/underkurs och periodiseras mot resultatet under den finansiella tillgångens livslängd.

Ändringen påverkar bland annat korta placeringar i obligationer och växlar samt längre utlåning till exempelvis Riksbanken. Till följd av regeländringen har jämförelsesiffrorna för 2016 justerats i noterna 24, 28 och 48. Ändringen beror på ändringar i Riksgäldens instruktion.

Nettoredovisning av repor i fondverksamhet

Från och med 2017-01-01 ska marknadsvärdet av repor med återköpsavtal som ingår i insättningsgarantifondens verksamhet nettoredovisas i balansräkningen. Det innebär att marknadsvärdet av dessa repor redovisas netto per motpart som en fordran eller en skuld. Fram till 2016-12-31 har bruttoredovisning tillämpats där skuld- och tillgångsrepor redovisats var för sig. Jämförelsetalen för 2016 har justerats i enlighet med den nya redovisningsprincipen och påverkar noter 31 och 45. Repor i statsskuld-förvaltningen är undantagna både från kravet på marknadsvärdering och på nettoredovisning.

Metodmässig förändring av diskonteringsräntan

1 juli 2017 infördes en metodmässig förändring av diskonteringsräntan för garantiåtagandet till Öresundsbro Konsortiet. Förändringen innebär att samma ansats nu används för diskontering av samtliga Riksgäldens garantier. Se not 38.

Ändring av redovisning avseende garanterade insättningar

Från och med 2017-12-31 redovisas inte garanterade insättningar som en ansvarsförbindelse inom linjen i balansräkningen. Ändringen är en anpassning till gällande regelverk (Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag). Beloppet avseende garanterade insättningar framgår under rubriken Insättningsgarantifonden ökade (sidan 40) samt under rubriken Garantier övriga verksamheter, sammanställning av garantiverksamhet (sidan 91).

Ändrade redovisningsregler för garantier och krediter

Det nya regelverket är ett förtydligande av föreskriften till 5 kap. 14 § förordningen 2000:605 om årsredovisning och budgetunderlag, och innebär en utökad rapportering avseende garanti- och kreditverksamheten. Sammanställningen över garantiverksamheten är uppdelad på garantier där en avgift tas ut för förväntade förluster och övriga garantier. Informationen i tabellerna är specificerad och visar garantiram, utfärdade garantier och bundna garantiutfästelser, tillgångar, skulder och avsättningar och hur dessa har förändrats under året samt hur verksamheten har påverkat anslag och inkomsttitlar på statens budget. Utlåningsverksamhetens sammanställning redovisar låneverksamheten uppdelad på anslagsfinansierad respektive lånefinansierad utlåning där informationen är specificerad på låneram, utlånat belopp och lånelöften, lånefordringar och hur dessa har förändrats under året samt hur verksamheten har påverkat anslag och inkomsttitlar på statens budget. Sammanställningar av garanti- och utlåningsverksamheten är upprättade i enlighet med det nya kravet i 7 kap. 1 § Föreskrifter. Till följd av ändringen utgår tidigare års ansvarsförbindelse inom linjen, post Övriga garantiåtaganden (not 48 i 2016 års årsredovisning), då den nu rapporteras i sammanställningen "Garantier övriga verksamheter, sammanställning över garantiverksamhet" under avsnittet Sammanställning av garanti- och utlåningsverksamheten. Förtydligandet av föreskriften ovan har medfört en omklassificering av poster rörande förändring av förväntad förlust på utestående garantier, nedskrivning av lån med kreditrisk, samt årets avskrivningar avseende regressfordringar. Denna omDispositionering påverkar bland annat jämförelsetalen för 2016 i noter 2, 12, 13, 22 och 27 som därmed har justerats.

Resultaträkning

Tusen kronor	Not	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	10 830 944	2 023 371
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	-153 522	225 732
Intäkter av bidrag	3	290	0
Finansiella intäkter	4-10, 13	51 581 587	82 181 238
Summa verksamhetens intäkter		62 259 298	84 430 341
Verksamhetens kostnader			
Övriga verksamhetskostnader			
Kostnader för personal	11	-179 672	-182 749
Kostnader för lokaler		-24 463	-24 021
Övriga driftskostnader	12	182 221	129 913
Finansiella kostnader	4-10, 13	-61 387 598	-101 805 154
Avskrivningar och nedskrivningar	19, 20	-13 232	-12 151
Summa övriga verksamhetskostnader		-61 422 743	-101 894 162
Verksamhetsutfall		836 554	-17 463 821
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten	14	553 095	420 083
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten		-553 095	-420 083
Saldo uppbördsverksamhet		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		14 852	14 852
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	15	8 372 150	8 294 606
Finansiella intäkter		239 213	1 297 283
Finansiella kostnader		-463 853	-184 099
Avsättning till fonder m.m. för transfereringsändamål	16	-8 144 293	-9 418 985
Lämnade bidrag	17	-14 852	-14 966
Saldo transfereringar		3 218	-11 310
Årets kapitalförändring	18	839 772	-17 475 131

Balansräkning

Tusen kronor	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbete		12 455	11 625
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		6 105	10 972
Immateriella anläggningstillgångar	19	18 561	22 597
Förbättringsutgifter på annans fastighet		13 372	1 332
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		15 869	11 110
Materiella anläggningstillgångar	20	29 241	12 441
Andra långfristiga värdepappersinnehav	21	41 458 037	39 768 180
Långfristiga fordringar hos andra myndigheter		603 000	679 000
Andra långfristiga fordringar	22	311 204	295 712
Finansiella anläggningstillgångar		42 372 240	40 742 891
Utlåning inomstatligt	23	326 932 320	320 249 355
Utlåning övrigt	24	244 848 888	269 306 964
Utlåning		571 781 208	589 556 319
Kundfordringar	25	373	3 580
Fordringar hos andra myndigheter	26	263 085	454 354
Övriga kortfristiga fordringar	27	69 707 334	52 772 997
Kortfristiga fordringar		69 970 792	53 230 931
Förutbetalda kostnader	28	873 383	908 752
Övriga upplupna intäkter	29	5 761 799	6 663 972
Periodavgränsningsposter		6 635 182	7 572 725
Avräkning med statsverket	30	827 550 777	890 954 682
Avräkning med statsverket		827 550 777	890 954 682
Värdepapper och andelar	31	87 976 225	20 429 485
Kortfristiga placeringar		87 976 225	20 429 485
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		91 166	102 003
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		70 674 509	64 341 797
Kassa och bank		29 158	287
Kassa och bank	32	70 794 833	64 444 087
SUMMA TILLGÅNGAR		1 677 129 059	1 666 966 159

Fortsättning Balansräkning

Tusen kronor	Not	2017-12-31	2016-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Statskapital	33	0	291
Balanserad kapitalförändring	34	-71 358 913	-53 883 782
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	18	839 772	-17 475 131
Myndighetskapital	35	-70 519 140	-71 358 621
Fonder	36	109 170 984	101 026 691
Fonder		109 170 984	101 026 691
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	37	2 752	3 946
Avsättningar för garantier	38	827 960	610 108
Övriga avsättningar	39	3 749	3 413
Avsättningar		834 461	617 466
Lån i Riksgäldskontoret	40	30 496	35 338
Övriga lån	41	178 215 826	164 158 622
Långfristiga skulder till andra myndigheter		0	0
Övriga långfristiga skulder	42	168 741	375 595
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret		0	0
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	43	1 036 662	1 059 747
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	44	6 397	6 759
Leverantörsskulder		20 037	20 012
Övriga kortfristiga skulder	45	77 121 544	66 287 320
Skulder m.m.		256 599 702	231 943 392
Lån i svenska kronor		958 189 599	934 088 870
Lån i utländsk valuta		369 736 415	413 163 641
Statsskulden	46	1 327 926 015	1 347 252 511
Upplupna kostnader	47	11 850 223	12 116 876
Övriga förutbetalda intäkter	48	41 266 815	45 367 844
Periodavgränsningsposter		53 117 038	57 484 721
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 677 129 059	1 666 966 159
Skuldbevis	49	14 181 809	13 914 372
Ansvarsförbindelser		14 181 809	13 914 372

Finansieringsanalys

Tusen kronor	Not	2017-12-31	2016-12-31
DRIFT			
Kostnader			
Kostnader	50	16 268 853	-6 684 015
Summa kostnader		16 268 853	-6 684 015
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag	51	326 568	355 423
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	52	64 330	69 527
Intäkter av bidrag		290	0
Övriga intäkter	53	-15 592 912	-11 344 957
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		-15 201 724	-10 920 007
Ökning av kortfristiga fordringar		-15 960 231	-15 485 150
Ökning av kortfristiga skulder	54	7 042 513	25 248 907
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL DRIFT		-7 850 589	-7 840 265
INVESTERINGAR			
Investeringar i finansiella tillgångar (exklusive låneverksamhet)	55	367 189	-275 865
Investeringar i materiella tillgångar	56	-23 106	-281
Investeringar i immateriella tillgångar	57	-3 528	-4 299
Summa investeringsutgifter		340 555	-280 444
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		8 093	4 259
- amorteringar		-12 935	-12 381
Övriga krediter Riksgäldskontoret		0	0
- amorteringar	58	-23 085	-94 830
Minskning av statskapital	59	0	0
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		-27 927	-102 951
Förändring av övriga långfristiga skulder		-206 854	100 430
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		105 774	-282 966
LÅNEVERKSAMHET			
Utlåning		-13 537 397	-47 738 518
Inlåning		16 447 204	10 992 834
Amorteringar		28 344 794	19 990 466
Räntor	60	2 107 091	2 782 146
Summa låneutgifter		33 361 691	-13 973 071
Finansiering av låneverksamhet			
Lån i svenska kronor		24 100 729	-58 534 387
Lån i utländsk valuta		-43 427 225	2 372 782
Räntor	60	-12 611 467	-4 450 093
Tillförda anslagsmedel	51	10 504 376	1 667 948
Summa medel som tillförts för finansiering av låneverksamhet		-21 433 587	-58 943 751
Förändring av kortfristiga placeringar	61	-67 405 460	-19 996 052
KASSAFLÖDE TILL LÅNEVERKSAMHET		-55 477 356	-92 912 874

Fortsättning finansieringsanalys

Tusen kronor	Not	2017-12-31	2016-12-31
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		553 095	420 083
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		553 095	420 083
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-553 095	-420 083
KASSAFLÖDE UPPBÖRDSVERKSAMHETEN		0	0
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-14 852	-14 966
Utbetalningar i transfereringsverksamheten		-14 852	-14 966
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		14 852	14 852
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		8 372 150	8 294 606
Finansiella intäkter	62	239 213	2 090 181
Finansiella kostnader		-463 853	-184 099
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamheten		8 162 363	10 215 539
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	54, 61	2 546	-121 600
Förändring av finansiella anläggningstillgångar	55	-1 981 046	-2 900 425
KASSAFLÖDE TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET		6 169 011	7 178 548
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-57 053 160	-93 857 557
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		955 398 770	1 049 256 326
Ökning av kassa och bank		28 871	-20 450
Ökning av tillgodohavande Riksgäldskontoret	63	6 321 875	6 446 379
Minskning av avräkning med statsverket		-63 403 906	-100 283 485
SUMMA FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-57 053 160	-93 857 557
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		898 345 610	955 398 770

Anslagsredovisning (Not 64)

Anslagsredovisningen omfattar en redovisning och specifikation av utfallet på de inkomstitlar och anslag på statsbudgeten som Riksgälden under budgetåret har disponerat.

Redovisning mot statsbudgetens inkomstitlar (tusen kronor)

Inkomstittel	Benämning	Beräknat belopp 2017 ¹	Utfall per 31 december 2017
9456	Inlevererat överskott från AB Svenska Spel	0	0
2557	Avgifter vid Statens internbank i Riksgäldskontoret	0	55
2811 09	Övriga inkomster	0	0
2811 12	Inleverans garantisubvention	0	0
2552	Övriga offentligt rättsliga avgifter	16 827	17 153
2124	Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	23 550	38 964
9475	Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	496 923 ²	496 923
9831	Insättningsgarantiavgifter	0	0
9833	Resolutionsavgift	0	0
Summa		537 300	553 095

¹ Enligt regleringsbrev för budgetåret 2017.

² Ingår ej i regleringsbrev och prognostiseras ej. Beräknat belopp motsvarar aktuellt utfall.

Redovisning mot statsbudgetens anslag (tusen kronor)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Om-disponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet över-skridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp 31 dec 2017
2 01:12 Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader, anslagspost 1 (ramanslag)	64 491	315 402	8 909	0	-64 449	324 353	-262 501	61 852
7 01:1 Biståndsverksamhet: Garantiavgifter ODA-länder, anslagspost 3:1 (ramanslag)	97	764	0	0	-6	855	-764	92
7 01:1 Biståndsverksamhet: Garantiavgifter icke ODA- länder, anslagspost 3:2 (ramanslag)	736	1 902	0	0	-679	1 959	-960	999
24 01:5 Näringslivsutveckling m.m.: Lån/garantier till svensk industri, anslagspost 11 (ramanslag)	15 148	30 000	0	0	-15 148	30 000	-14 852	15 148
26:01:1 Räntor på statsskulden: Räntor på statsskulden, anslagspost 1 ¹	8 946 028	16 312 590	0	0	-8 946 028	16 312 590	-10 504 376	5 808 214
26 01:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning: Riksgäldskontorets provisioner i samband med upplåning och skuldförvaltning, anslagspost 1 ¹ (ramanslag)	70 357	145 200	0	0	-70 357	145 200	-64 341	80 859
Summa avslutade anslag	9 096 857	16 805 858	8 909	0	-9 096 667	16 814 958	-10 847 794	5 967 164

¹ Riksgälden har rätt att överskrida anslaget. Anslaget omfattas inte av utgiftstaket. Eventuellt outnyttjade medel får inte föras över till nästa år.

Avslutade anslag	Ingående överförings- belopp	Årets till- delning enl. regleringsbrev	Om- disponerat anslags- belopp	Utnyttjad del av medgivet över- skridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgående överförings- belopp 31 dec 2017
2 01:12 Riksgäldskontoret: Riksgäldskontoret - del till RGK- administration, anslagspost 4 (ramanslag)	8 909		-8 909				
2 01:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter: Avsättning för garantier till A/O Dom Shvetsii, anslagspost 2 (ramanslag)	270				-270		
Summa	9 179		-8 909		-270		

Noter

Not 1 Intäkter av anslag, tusen kronor

	2017	2016
Intäkter förvaltningskostnader	262 226	280 580
Intäkter provisionskostnader	64 341	74 843
Intäkter räntor på statsskulden	10 504 376	1 667 948
Summa	10 830 944	2 023 371
Anslag enligt anslagsredovisningen	-10 847 794	-2 042 939
Skillnad	-16 850	-19 569
Nedan anslag redovisas inte som en intäkt i resultatredovisningen		
Anslag: lån/garantier till svensk industri	-14 852	-14 852
Avsättning för garantiverksamhet, dom shvetsii	0	-330
Avsättning för garantiverksamhet NIB	-764	-2 945
Avsättning för garantiverksamhet ej ODA	-960	-1 166
	-16 575	-19 293
Semesterdagar före 2009 redovisas mot konto 1581 och belastar anslaget		
Årets minskning av fordran semesterlöneskuld (ej redovisat mot anslag)	275	275
	275	275

Intäkter av anslag består av anslagen räntor på statsskulden, provisionskostnader och förvaltningskostnader.

Förändringen beror främst på räntebetalningar som ökade med 9 miljarder kronor vilket huvudsakligen förklaras av lägre överskurs vid emission av statsobligationer. För mer information se avsnitt Kostnader och anslag.

Differensen mellan intäkter av anslag och utgifter enligt anslagsredovisningen avser anslag som inte redovisas som intäkter av anslag. Se not 64.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar, tusen kronor

	2017	2016
Intäkter av avgifter från garantier	8 600	6 280
Intäkter av avgifter från lån med kreditrisk	38 430	43 887
Intäkter av avgifter från garantier och lån med kreditrisk administration	16 696	19 081
Förändring förväntad förlust, utestående garantier	-217 852	156 206
Övriga förvaltningsintäkter	604	279
Summa	-153 522	225 732

Intäkter av avgifter från lån med kreditrisk avser lånet till Irland. Den 19 december 2017 återbetalade Irland sin skuld till Sverige i sin helhet. Förändring förväntad förlust avser värderingar vilket medför att det kan vara stora fluktuationer över tid och mellan kostnader och intäkter.

Till följd av regeländringarna avseende garantier och krediter, se sidan 60, har jämförelsetalen för 2016 ändrats.

Not 3 Intäkter av bidrag, tusen kronor

	2017	2016
Stöd för nystartsjobb	14	0
Särskilt anställningsstöd	126	0
Bidrag från statlig myndighet (MSB) ¹	150	0
Summa	290	0

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Under denna post redovisas erhållna bidrag från andra statliga myndigheter. Med erhållna bidrag avses medel som myndigheten fått utan krav på motprestation, eller där motprestationen tillfaller någon annan än givaren.

Not 4 Finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden + Övriga finansiella poster, tusen kronor

	2017	2016
Räntekostnader	-33 119 901	-33 566 830
Ränteintäkter	17 508 404	19 938 852
Över-/underkurs vid emission	13 164 632	10 555 248
Realiserade kursförändringar	-9 518 819	-9 675 159
Realiserade valutakursförändringar	1 946 984	2 480 479
Orealiserade valutakursförändringar	228 440	-9 448 207
Intäktsförda preskriberade obligationer, kuponger och vinster	358	-293
Provisioner till banker med flera	-59 515	-67 088
Finansiella intäkter och kostnader i garanti- och utlåningsverksamheten	43 404	159 081
Summa	-9 806 011	-19 623 917

Posterna Finansiella intäkter och Finansiella kostnader är oberoende av finansieringskälla.

Noten inkluderar räntor på statsskulden, förvaltningsanslaget, avgifts- och fondverksamhet samt förvaltningen av finansiella tillgångar och skulder avseende Affärsverket Statens järnvägar.

	2017 Intäkter	2017 Kostnader	2016 Intäkter	2016 Kostnader
Not 5	17 508 404	-33 119 901	19 938 852	-33 566 830
Not 6	12 026 266	1 138 366	12 092 686	-1 537 438
Not 7	9 960 647	-19 479 466	27 246 595	-36 921 754
Not 8	11 960 778	-9 785 354	22 888 092	-29 855 819
Not 9	491	-133	0	-293
Not 10		-59 515		-67 088
Not 13	125 000	-81 596	15 012	144 069
Summa	51 581 587	-61 387 598	82 181 238	-101 805 154

Till följd av regeländringarna avseende garantier och krediter, se sidan 60, har jämförelsetalen för 2016 ändrats avseende posten Finansiella intäkter och kostnader i garanti- och utlåningsverksamheten.

Not 5 Räntekostnader/ränteintäkter, tusen kronor

	2017	2016
Realiserade räntekostnader/ -intäkter		
Statsskuldförvaltning, institutionell upplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-27 700 563	-28 690 789
Ränteintäkter i svenska kronor	12 686 122	14 300 971
	-15 014 441	-14 389 818
Räntekostnader i utländsk valuta	-3 102 305	-2 604 369
Ränteintäkter i utländsk valuta	1 186 782	743 335
	-1 915 523	-1 861 034
Statsskuldförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-98 034	11 571
Ränteintäkter i svenska kronor	0	407
	-98 034	11 978
Statens internbank, in- och utlåning till statliga myndigheter		
Räntekostnader i svenska kronor	-12 230	-17 479
Räntekostnader i svenska kronor, inomstatligt	-648 517	-795 913
Ränteintäkter i svenska kronor	98 972	99 963
Ränteintäkter i svenska kronor, inomstatligt	2 668 628	3 492 857
Räntekostnader i utländsk valuta, inomstatligt	-97	0
Ränteintäkter i utländsk valuta, inomstatligt	2 539	0
	2 109 295	2 779 427
Ränteintäkter i utländsk valuta, vidareutlåning	2 465 527	2 129 013
	2 465 527	2 129 013
Övriga ränteintäkter/-kostnader		
Övriga räntekostnader	-4	-139
Ränteintäkter räntekonto	-122	-135
	-126	-274
Affärsverket statens järnvägar		
Räntekostnader övertaget från affärsverket statens järnvägar	-78 354	-78 406
Ränteintäkter övertaget från affärsverket statens järnvägar	133 782	130 035
	55 427	51 629
Realiserade räntekostnader/-intäkter	-12 397 875	-11 279 080
Orealiserade räntekostnader/-intäkter		
Statsskuldförvaltning, institutionell upplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-1 504 977	-1 194 566
Ränteintäkter i svenska kronor	-1 326 498	-1 072 826
	-2 831 475	-2 267 392
Räntekostnader i utländsk valuta	-85 033	-227 076
Ränteintäkter i utländsk valuta	-71 405	107 651
	-156 437	-119 425
Statsskuldförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	19 057	-108 758
	19 057	-108 758
Statens internbank, in- och utlåning till statliga myndigheter		
Räntekostnader i svenska kronor	-4	233
Räntekostnader i svenska kronor, inomstatligt	5 718	34 039
Ränteintäkter i svenska kronor	639	3 533
Ränteintäkter i svenska kronor, inomstatligt	-32 150	-38 856
	-25 797	-1 051

	2017	2016
Räntekostnader i utländsk valuta, skuldskötselinstrument	-4 245	-3 173
Ränteintäkter i utländsk valuta, skuldskötselinstrument	22	83
Ränteintäkter i utländsk valuta, vidareutlåning	-163 497	207 881
	-167 720	204 791
Affärsverket statens järnvägar		
Räntekostnader övertaget från affärsverket statensjärnvägar	89 688	107 997
Ränteintäkter övertaget från affärsverket statensjärnvägar	-140 936	-165 060
	-51 248	-57 063
Orealiserade räntekostnader/-intäkter	-3 213 621	-2 348 898
Totala räntekostnader	-33 119 901	-33 566 830
Totala ränteintäkter	17 508 404	19 938 852
Totala räntekostnader/intäkter	-15 611 497	-13 627 978

Realiserade räntekostnader uppstår till exempel vid kupongutbetalningar men även när vi köper tillbaka obligationer eller statsskuldväxlar, då betalning för ränta fram till uppköpsdagen görs. Orealiserad räntekostnad uppstår till följd av att räntekostnaderna periodiseras löpande för att få en jämn kostnadsränta.

Ränteintäkter uppstår när Riksgälden ger ut kupongobligationer. Köparen betalar då den ränta som beräknats från föregående räntebetalning fram till utgivningsdagen. De realiserade ränteintäkterna i privatmarknadsupplåningen består av vinster på Riksgäldens egna innehav av premieobligationer. Ränteintäkter erhålls också på tillgångar och utlåning.

Räntor övertaget från Affärsverket Statens järnvägar behandlas olik Riksgäldens egna instrument. Den ränteeffekt som består i att priset vid övertagandet inte var nominellt, redovisas som räntekostnad/intäkt istället för kursvinst/förlust i noterna.

Totala räntekostnader/intäkter belastar flera olika finansieringskällor och ränteanslaget belastas bara med de betalda beloppen. Undantaget räntor avseende Affärsverket Statens järnvägar (ASJ) vilka ej är anslagsbelastande.

Se avsnittet Kostnader och anslag för en beskrivning av förändringen i räntebetalningarna.

Not 6 Över-/underkurs vid emission, tusen kronor

	2017	2016
Realiserade över-/underkurser		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Överkurser i svenska kronor	9 737 016	17 056 254
Underkurser i svenska kronor	-648 948	0
	9 088 068	17 056 254
Överkurser i utländsk valuta	524 669	0
Underkurser i utländsk valuta	-92 956	-220 332
	431 713	-220 332
Summa realiserade över-/underkurser (1:1)	9 519 781	16 835 922
Orealiserade över-/underkurser		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Överkurser i svenska kronor	1 936 909	-5 027 074
Underkurser i svenska kronor	1 975 190	-1 360 127
	3 912 099	-6 387 201
Överkurser i utländsk valuta	-172 328	63 506
Underkurser i utländsk valuta	-94 919	43 020
	-267 248	106 526
Summa orealiserade över-/underkurser	3 644 852	-6 280 674
Summa över-/underkurs vid emission	13 164 632	10 555 248
Summa intäkter	12 026 266	12 092 686
Summa kostnader	1 138 366	-1 537 438

När Riksgälden ger ut befintliga kuponglån uppstår en realiserad över- eller underkurs. Storleken beror på förhållandet mellan kupongräntan och marknadsräntan vid emissionstillfället. Den realiserade över- eller underkursen anslagsavräknas direkt men kostnadsmissigt så periodiseras den över lånets löptid. De kostnadsmissiga periodiseringarna är orealiserade och storleken varierar från år till år beroende på

- skillnaden mellan kupongräntan och marknadsräntan vid emission.
- den periodisering som görs under året beräknad på summan av den ackumulerade över- eller underkursen och de underliggande lånens återstående löptid.
- återköp i lån i och med att hela den kvarvarande över- eller underkursen påverkar resultatet.

Not 7 Realiserade kursförändringar, tusen kronor

	2017	2016
Statsskuldskötsel, institutionell upplåning		
Realiserade kursvinster i svenska kronor	250 016	385 855
Realiserade kursförluster i svenska kronor	-9 727 307	-9 511 600
	-9 477 291	-9 125 745
Realiserade kursvinster i utländsk valuta	9 703 973	26 856 253
Realiserade kursförluster i utländsk valuta	-9 752 106	-27 409 875
	-48 132	-553 622
Statsskuldskötsel, privatmarknadsupplåning		
Realiserade kursvinster i svenska kronor	0	0
Realiserade kursförluster i svenska kronor	-53	-279
	-53	-279
Statens internbank		
Realiserade kursvinster, inomstatligt	6 657	4 487
	6 657	4 487
Realiserade kursförändringar (1:1)	-9 518 819	-9 675 159
Summa intäkter	9 960 647	27 246 595
Summa kostnader	-19 479 466	-36 921 754

Realiserade kursvinster eller kursförluster uppstår när Riksgälden köper tillbaka obligationer och statsskuldväxlar och beror på att marknadsräntan avviker från kupongräntan. Orealiserade kursförändringar bokförs bara i internredovisningen och påverkar inte resultaträkningen.

Not 8 Valutakursförändringar, tusen kronor

	2017	2016
Realiserade valutavinster/-förluster		
Statsskuldskötsel, institutionell upplåning		
Realiserade valutavinster i utländska lån	2 284 497	3 999 384
Realiserade valutaförluster i utländska lån	-12 719 173	-13 302 339
	-10 434 676	-9 302 955
Realiserade valutavinster i skuldskötselinstrument	13 981 978	8 471 840
Realiserade valutaförluster i skuldskötselinstrument	-11 818 559	-12 378 028
	2 163 420	-3 906 188
Statens internbank		
Realiserade valutavinster i utländska lån, vidareutlåning	11 560 473	15 962 700
Realiserade valutaförluster i utländska lån, vidareutlåning	-1 332 875	-249 772
Realiserade valutaförluster i utländska lån, inomstatligt	2 882	0
	10 230 480	15 712 928
Realiserade valutavinster i skuldskötselinstrument	16 157	22 875
Realiserade valutaförluster i skuldskötselinstrument	-27 901	-24 643
	-11 744	-1 768
Affärsverket statens järnvägar		
Realiserade valutavinster övertaget från affärsverket statens järnvägar	-496	-39 330
Realiserade valutaförluster övertaget från affärsverket statens järnvägar	0	17 792
	-496	-21 538
Realiserade valutavinster/-förluster	1 946 984	2 480 479
Orealiserade räntekostnader/-intäkter		
Statsskuldskötsel, institutionell upplåning		
Orealiserade valutakursförändringar i utländska lån	31 358 827	-9 812 431
	31 358 827	-9 812 431
Orealiserade valutakursförändringar i skuldskötselinstrument	-2 532 417	-1 555 434
	-2 532 417	-1 555 434

	2017	2016
Statens internbank		
Orealiserade valutakursförändringar i skuldskötselinstrument	-49 236	-8 432
Orealiserade valutakursförändringar i utländska lån, vidareutlåning	-28 548 734	1 928 090
	-28 597 970	1 919 658
Orealiserade valutakursförändringar	228 440	-9 448 207
Totala valutakursförändringar	2 175 425	-6 967 727
Summa intäkter	11 960 778	22 888 092
Summa kostnader	-9 785 354	-29 855 819

Realiserade valutakursförändringar uppstår till exempel när Riksgälden betalar tillbaka utländska lån och kursen avviker från den kurs som Riksgälden ursprungligen lånade till.

Orealiserade valutakursförändringar uppstår vid värdering av skulder och fordringar i utländsk valuta till bokslutsdagens kurser.

Not 9 Intäktsförda preskriberade obligationer, kuponger och vinster, tusen kronor

	2017	2016
Preskriberade premieobligationer	-3	-298
Övriga preskriberade obligationer och lån	249	4
Summa preskriberade obligationer och lån	246	-293
Preskriberade räntor	112	0
Summa intäkter	491	0
Summa kostnader	-133	-293
Summa	358	-293

Premieobligationer som Riksgälden ger ut preskriberas 10 år efter att de har förfallit om inte innehavaren har löst in dem. Då tas de bort som skuld och redovisas som vinst i resultatet. Premievinster hanteras på motsvarande sätt.

Utbetalning av preskriberade premieobligationer redovisas som en kostnad.

Not 10 Provisioner till banker med flera, tusen kronor

	2017	2016
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Försäljningsprovisioner	-34 700	-34 750
Futuresprovisioner	-2 681	-2 213
Förvaltningsprovisioner	-16 031	-24 788
Övriga provisioner	-2 269	-2 375
Summa (1:3)	-55 682	-64 126
Periodiserade provisionskostnader, institutionell upplåning	4 826	8 339
Statsskuldsförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Försäljningsprovisioner	0	-2 512
Övriga provisioner	-8 659	-8 205
Summa (1:3)	-8 659	-10 717
Periodiserade provisionskostnader, privatmarknadsupplåning	0	-584
Summa	-59 515	-67 088

De periodiserade provisionskostnaderna avser resultatbaserad provision till externa förvaltare som kan beräknas och faktureras först efter årets slut.

Not 11 Kostnader för personal, tusen kronor

	2017	2016
Löner, arvoden och arbetsgivaravgifter	-175 335	-177 074
Utbildning	-1 818	-2 883
Övriga personalkostnader	-2 519	-2 792
Summa	-179 672	-182 749

Lönekostnaderna exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgick till 109,4 miljoner kronor (113,1 miljoner kronor år 2016). Minskningen av lönekostnaderna beror främst på det höga vakansläget 2017. 659 500 kronor motsvarande 0,60 procent av lönesumman 2017 avser arvoden till Riksgäldens styrelse, vetenskapliga råd och resolutionsdelegation.

Not 12 Övriga driftkostnader, tusen kronor

	2017	2016
Ersättningar till banker m. m.	-1 850	-446
Reklam, information och PR	-516	-6 255
Försäljningskostnader privatmarknadsupplåning	-1 279	-2 434
Inköp av korttidsinventarier, licenser och supportavtal	-32 301	-32 746
Köpta tjänster	-29 432	-36 993
Post och tele	-2 977	-4 492
Resekostnader	-1 720	-1 490
Administrativa kostnader	-3 888	-2 807
	-73 962	-87 663
Nedskrivning, lån med kreditrisk	239 328	62 772
Årets förändring avseende regressfordringar och andra tillgångar i garanti- och utlåningsverksamheten	16 855	154 804
Verksamhetskostnader som inte är driftkostnader	256 184	217 576
Summa	182 221	129 913

De lägre kostnaderna avseende reklam, information och PR är en konsekvens av det beslut som styrelsen fattade i december 2016 där man beslutade att tills vidare inte ge ut några premieobligationer.

Minskningen av kostnader för köpta tjänster jämfört med 2016 förklaras framför allt av att projektet som avsåg systemstöd för att möta ökade krav för insättningsgarantin avslutades i december 2016.

Posterna Nedskrivning samt Årets förändring avseende regressfordringar och andra tillgångar i garanti- och utlåningsverksamheten består av värderingar vilket medför att det kan vara stora fluktuationer över tid och mellan kostnader och intäkter för respektive post.

Till följd av regeländringarna avseende garantier och krediter, se sidan 60, har jämförelsetalen för 2016 ändrats.

Not 13 Finansiella intäkter och kostnader i garanti- och utlåningsverksamheten, tusen kronor

	2017	2016
Ränteutgifter	0	12
Räntekostnad	-5 596	-4 931
Utdelning	125 000	15 000
Nedskrivning, finansiella tillgångar	-76 000	149 000
Summa	43 404	159 081

Minusräntan innebär en räntekostnad för innehav på konto i Riksgälden. Utdelningen avser Orio AB.

Till följd av regeländringarna avseende garantier och krediter, se sidan 60, har jämförelsetalen för 2016 ändrats.

Not 14 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten, tusen kronor

	2017	2016
Statens internbank	55	4 049
Insättningsgarantin	16 216	14 363
Investerarskydd	938	9 847
Utsläppsrätter	496 923	365 530
Garantier och utlåning med kreditrisk	38 964	26 454
Förluster i uppbördsverksamhet	0	-159
Summa	553 095	420 083

Statens internbank tog bort avgiften på sina konton 2017, därav är avgifterna mycket lägre 2017. Investerarskyddet slutfakturerade ett skadeärende 2016, nivån på avgifterna är därmed lägre 2017.

Not 15 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag, tusen kronor

	2017	2016
Avgiftsintäkter insättningsgarantin	1 857 979	1 540 842
Återvinningar	455	0
Skyddsavgifter	0	-12 707
Stabilitetsavgifter	2 346	3 373 216
Resolutionsavgifter	6 511 370	3 393 255
Summa	8 372 150	8 294 606

Riksgälden har sedan 1 februari 2016 ett nytt uppdrag som resolutionsmyndighet. Resolutionsavgifter 2016 avser ett halvår, jämfört med helår 2017.

Not 16 Avsättning till fonder med mera för transfereringsändamål, tusen kronor

	2017	2016
Avsättning till insättningsgarantifonden	-1 970 675	-2 907 953
Avsättning från stabilitetsfonden	205 540	-3 137 341
Avsättning till resolutionsreserven	-6 379 157	-3 373 691
Summa	-8 144 293	-9 418 985

Insättningsgarantifonden redovisas till marknadsvärde vilket medför att det kan uppstå stora förändringar mellan åren då marknadsvärdet förändras. Avsättningar till och från insättningsgarantifonden görs för orealiserade räntor- och kursvinster/förluster.

Övriga fonder har inga placeringar som marknadsvärderas och de avviker mindre mellan åren. 2016 togs endast halv resolutionsavgift ut. 2017 ersattes stabilitetsavgifterna med resolutionsavgifter. Utfallet för stabilitetsfonden avser främst ränta.

Not 17 Lämnade bidrag, tusen kronor

	2017	2016
Privata företag med mera	-14 852	-14 852
Statliga myndigheter	0	-114
Summa	-14 852	-14 966

Not 18 Årets kapitalförändring, tusen kronor

	2017	2016
Över-/underskott garantier och utlåning	129 390	583 652
Över-/underskott garantier och utlåning, administration	-9 046	-6 107
Övrig kapitalförändring	775 295	-18 119 716
Årets kapitalförändring ASJ	-55 866	67 040
Summa	839 772	-17 475 131

Kapitalförändringen visar hur myndighetskapitalet har förändrats under året. För statliga myndigheter är kapitalförändringen inte ett mått på om verksamheten går bra eller dåligt. Utgifter och inkomster ger via anslagen en motsvarande intäkt av anslag respektive en reduktion av intäkt av anslag, det vill säga nettot i resultaträkningen blir noll. Däremot avräknas inte anslagen för så kallade periodisering, exempelvis upplupna räntekostnader eller orealiserade valutakursförändringar. Undantaget är förvaltningsanslaget som från och med 2009 avräknas kostnads/ intäktsmässigt.

Årets kapitalförändring består av periodiseringar i den anslagsfinansierade (exklusive förvaltningsanslaget) verksamheten samt över- och underskott i garanti- och utlåningsverksamheten.

Not 19 Immateriella anläggningstillgångar, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Balanserade utgifter för utvecklingsarbete		
IB	57 015	54 540
Årets anskaffningar	2 776	2 475
Pågående arbete	0	0
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-45 390	-44 540
Årets avskrivningar	-1 946	-850
UB	12 455	11 625
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
IB	47 038	47 038
Årets anskaffningar	752	0
Pågående arbete	0	0
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-36 066	-30 465
Årets avskrivningar	-5 619	-5 601
Årets nedskrivningar	0	0
UB	6 105	10 972
UB immateriella anläggningstillgångar	18 561	22 597
Årets avskrivningar och nedskrivningar immateriella anläggningstillgångar	-7 565	-6 452

Not 20 Materiella anläggningstillgångar, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
IB	18 438	18 438
Årets anskaffningar	13 502	0
Pågående arbete	0	0
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-17 106	-15 282
Årets avskrivningar	-1 462	-1 824
UB	13 372	1 332
Maskiner och inventarier, anskaffningsvärde		
IB	125 427	123 322
IB årets avyttring	-9 581	0
Årets anskaffningar	9 604	2 105
Pågående arbete	0	0
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-114 317	-110 442
Avskrivningar tidigare år, avyttringar	8 941	0
Årets avskrivningar	-4 204	-3 876
Årets nedskrivningar	0	0
UB	15 869	11 110
UB materiella anläggningstillgångar	29 241	12 441
Årets avskrivningar och nedskrivningar immateriella anläggningstillgångar	-5 667	-5 700
Summa avskrivningar och nedskrivningar immateriella och materiella anläggningstillgångar	-13 232	-12 151

Utgående balans avseende materiella tillgångar har ökat med 16 800 tkr mellan åren 2016 och 2017. Det beror i huvudsak på att Riksgälden flyttade till nya lokaler under december 2017. Flytten medförde både investeringar i den nya lokalen (förbättringsutgifter på annans fastighet) och i möbler och andra inventarier.

Not 21 Andra långfristiga värdepappersinnehav, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Obligationer insättningsgarantifonden	39 139 048	37 158 002
Terminkontrakt Statens internbank	17 442	48 392
Obligationer Affärsverket statens järnvägar	2 301 546	2 561 786
Summa	41 458 037	39 768 180

Not 22 Andra långfristiga fordringar, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Regressfordringar från infriade garantier, värdereglerade	311 204	295 712
Summa	311 204	295 712

Till följd av regeländringarna avseende garantier och krediter, se sidan 60, har jämförelsetalen för 2016 ändrats.

Not 23 Utlåning inomstatligt, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Löpande krediter	15 522 159	14 189 733
Rörelsekapital med fast löptid	4 490 000	4 154 000
Investeringslån	54 493 576	55 852 329
Räntekonto med kredit (förvaltningskostnader)	5 134 801	3 821 655
Räntekonto med kredit (övrigt)	715 776	1 112 648
Centrala studiestödsnämnden (CSN)	215 835 999	210 053 670
Lån till anläggningstillgångar för förvaltningsändamål	30 740 009	31 065 320
Summa	326 932 320	320 249 355

Riksgäldens egna lån till investeringar i anläggningstillgångar, 30,5 miljoner kronor, ingår i posten Lån till anläggningstillgångar för förvaltningsändamål (35,3 miljoner kronor 2016)

Not 24 Utlåning övrigt, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Lånefordringar		
Akkumulerad utlåning	5 529 667	5 416 000
Årets nyutlåning	790 000	115 000
Årets amorteringar	-676 317	-1 333
Årets värdereglering	229 328	62 772
Tidigare års värdereglering, ackumulerade	-229 328	-292 100
UB	5 643 350	5 300 338
Utvecklingskapital/royalty		
Akkumulerad utlåning	1 162 957	1 225 236
Årets amorteringar	-89 888	-62 279
Årets amorteringar	0	0
Årets värdereglering	10 000	0
Tidigare års värdereglering, ackumulerade	-10 000	-10 000
UB	1 073 068	1 152 957
Utlåning i utländsk valuta		
Akkumulerad utlåning	262 853 669	246 174 734
Årets förändring	-24 721 200	16 678 935
Tidigare års värdereglering, ackumulerade	0	0
Årets värdereglering	0	0
UB	238 132 469	262 853 669
Summa	244 848 888	269 306 964

Statens åtagande gentemot Svedab AB består av lån från Riksgälden och en kapiteltäckningsgaranti från Trafikverket. Det är Riksgälden som redovisar risken i statens åtagande gentemot Svedab AB. Lånet till Svedab uppgår till 5 626 miljoner kronor, 5 511 för 2016.

Utvecklingskapital/royalty avser lån med villkorad återbetalning.

Tillgångar bokas från och med 2017 till nominellt belopp, jämförelsesiffran är justerad.

Löptider	
Förfalloprofil	Lånefordringar
avista	976 000
<3m	305 000
3-12m	185 000
1-5år	2 210 000
>5år	1 967 350
Utvecklingskapital/royalty lån	
avista	116 481
>3m	956 588
Utlåning i utländsk valuta	
<3m	88 395 087
3-12m	18 408 825
1-5år	131 328 558

Utestående belopp i förfalloprofilen är upptaget utan hänsyn till värdering.

Not 25 Kundfordringar, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Fakturerade stabilitetsavgifter	0	3 101
Fakturerade räntor och avgifter i garanti- och utlåningsverksamheten	133	94
Fakturerade insättningsgaranti- och investerarskyddsavgifter	42	55
Övriga kundfordringar	198	330
Summa	373	3 580

Saldot på Fakturerade stabilitetsavgifter 2016 avsåg en faktura med betalad 2017.

Not 26 Fordringar hos andra myndigheter, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Fakturerade räntor och avgifter i Statens internbank	257 658	448 801
Mervärdesskatt	5 354	4 440
Fordran skattekonto	14	0
Kundfordringar på statliga myndigheter	59	1 113
Summa	263 085	454 354

Not 27 Övriga kortfristiga fordringar, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Depositioner för handel med futures	159 160	164 114
OMX säkerheter	1 956 006	2 001 959
CSA-avtal	118 897	0
Fordringar avseende personalen	66	0
Terminskontrakt Statens internbank	0	6 866
Affärsdagsredovisning	67 472 328	50 597 286
Övriga fordringar	877	2 772
Summa	69 707 334	52 772 997

Depositioner för handel med futures

Riksgälden räknar dagligen av vinst eller förlust av tecknade futureskontrakt. Det medför att innehavaren av ett futureskontrakt betalar eller får ett variationssäkerhetskrav varje dag och därmed också en deposition.

Terminskontrakt Statens internbank

Valutavärderingen avgör om Terminskontrakt Statens internbank är en tillgång eller skuld.

Affärsdagsredovisning

Innan en affär har gått i likvid ligger likvidbeloppet på avräkningskonto. Det finns flera affärsdagskonton och de redovisas brutto. Motsvarande belopp på skuldsidan finns i not 45.

Till följd av regeländringarna avseende garantier och krediter, se sidan 60, har jämförelsetalen för 2016 ändrats.

Not 28 Förutbetalda kostnader, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Förutbetalda kostnader	6 472	9 655
Förutbetalda underkurser, upplåning i svenska kronor	632 417	423 133
Förutbetalda underkurser, upplåning i utländsk valuta	226 831	314 411
Underkurs commercial paper i utländsk valuta	3 397	15 218
Fordran ränta, Riksgäldsspar	1 544	3 915
Överkurs växlar (tillgångar)	2 722	142 420
Summa	873 383	908 752

Förutbetalda kostnader

4,7 miljoner kronor avser förutbetalda hyror för lokaler.

Förutbetalda underkurser

Underkurser uppstår när Riksgälden ger ut obligationer och marknadsvärdet är lägre än det nominella värdet. Mellanskillnaden bokförs som en underkurs och periodiseras under lånets löptid.

Fordran ränta, Riksgäldsspar

Pågående avveckling av Riksgäldsspar innebär ingen ny inlåning, vilket medför minskade räntefordringar.

Från och med 2017 bokas tillgångar till nominellt belopp och med över/underkurs på egna konton, jämförelsesiffrorna har justerats.

Not 29 Övriga upplupna intäkter, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Ränteintäkter, statsskuldsvärd	4 223 090	5 190 756
Ränteintäkter, Statens internbank	667 738	704 196
Periodisering underkurs ASJ	344 523	239 106
Upplupna intäkter, insättningsgaranti och investerarskydd	526 448	529 914
Summa	5 761 799	6 663 972

Upplupna ränteintäkter/intäkter

Ränteintäkter avser intäkter som är intjänade under året men ännu inte inbetalda.

Not 30 Avräkning med statsverket, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
RIKSGÄLDEN FÖRVALTNING		
Uppbörd		
Ingående balans	62	-1 176
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-553 095	-420 083
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	496 854	369 703
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel (+)	56 131	51 619
Fordringar/Skulder avseende uppbörd	-48	62
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	448 110	-687 639
Redovisat mot anslag (+)	10 585 292	1 762 084
Medel hänförliga till transfereringar m.m som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-10 776 210	-626 334
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	257 193	448 110
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-64 491	-46 973
Redovisat mot anslag (+)	262 501	280 855
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-315 402	-298 373
Återbetalning av anslagsmedel (+)	55 540	0
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-61 852	-64 491
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	1 357	1 632
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-275	-275
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	1 082	1 357

	2017-12-31	2016-12-31
RIKSGÄLDEN MYNDIGHETSUPPGIFTER		
Räntekonto myndigheter		
Ingående balans	58 589 559	59 215 896
Räntekonton, in (+)	383 509 451	413 442 888
Räntekonton, ut (-)	-377 434 182	-414 069 226
Betalningar som gått i statsskuldslödet	692 539	0
Fordringar/skulder avseende räntekonto myndigheter	65 357 366	58 589 559
Betalningsmyndigheten		
Ingående balans	0	0
Anslagsmedel som tillförts myndigheternas räntekonton	244 959 591	237 352 935
Medel från myndigheternas räntekonton som tillförts inkomstitel	-1 348 834	-892 970
Ingångsvärden till/från räntekonton	0	0
Betalningsmyndigheten, inbetalningar (+)	4 997 641	3 816 641
Betalningsmyndigheten, utbetalningar (-)	-248 624 078	-240 279 192
Medel som betalats i statsskuldslödet (justeras i finansiering från statsskulden)	15 680	2 586
Fordringar/skulder avseende betalningsmyndigheten	0	0
EU-betalningar		
Ingående balans	11 272 856	11 673 088
EU-betalningar, in (+)	24 227 220	30 349 887
EU-betalningar, ut (-)	-28 998 922	-30 750 119
Fordringar/skulder avseende EU-betalningar	6 501 154	11 272 856
Myndigheternas betalningar över centralkontot		
Ingående balans	820 740 365	921 066 568
Ingående balanstoppkonton	-33 135	16 772
Inbetalningar i ramavtalsbank (+)	4 840 111 353	4 564 340 545
Tömning till statens centralkonto (-)	-2 411 932 584	-2 380 552 281
Utbetalningar i ramavtalsbank (-)	-4 678 143 694	-4 564 390 452
Täckning från statens centralkonto (+)	2 325 503 948	2 272 980 218
Inbetalningar direkt över statens centralkonto (+)	811 885 442	751 097 850
Utbetalningar direkt över statens centralkonto (-)	-796 559 794	-742 653 891
Inbetalningar, övrigt (+)	51 613 827	52 489 448
Utbetalningar, övrigt (-)	-217 260 984	-53 941 591
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar samt Riksgäldens myndighetsuppgifter (+/-)	9 571 138	254 045
Myndigheternas betalningar över centralkontot	755 495 882	820 707 230
Avräkning med statsverket - utgående balans	827 550 777	890 954 682

Avräkningen med statsverket speglar kopplingen mellan myndigheten och statsbudgeten. Posten är å ena sidan en avräkning mot anslag och inkomstitlar, å andra sidan nettobetalningar på statens centralkonto. I vår avräkning med statsverket återfinns statens samlade flöden, vilket gör att posten även innehåller övriga myndigheters betalningsflöden som påverkar statens centralkonto. För att tydliggöra detta har vi specificerat våra myndighetsuppgifter i noten.

Not 31 Värdepapper och andelar, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Kortfristiga placeringar	70 000 000	4 000 000
Repor i egna värdepapper	17 973 995	16 426 115
Repor Insättningsgarantifonden	2 230	3 370
Summa	87 976 225	20 429 485

Kortfristiga placeringar

Kortfristiga placeringar görs vid överskott eller annat behov inom statsskuldsvärdningen. Från och med 2017 har de bokats upp till nominellt belopp. Jämförelsesiffrorna har justerats.

Repor Insättningsgarantifonden

I insättningsgarantifonden ingår placeringar i repor. I not 45 redovisas skuldsidan av dessa repor.

Under året har redovisningsprincipen ändrats. Tidigare bokades skuld och fordran separat men från och med 2017 nettas skuld och fordran per motpart. Jämförelsesiffran har justerats.

Repor i insättningsgarantifonden redovisade per motpart

	2017-12-31	2016-12-31
Danske Bank	786	1 748
Skandinaviska Enskilda Banken	1 328	0
Nordea Bank Finland	116	574
Swedbank	0	1 047
Summa	2 230	3 370

Not 32 Kassa och bank, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Räntekonto förvaltningsverksamheten	91 166	102 003
	91 166	102 003
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		
Räntekonto garantier och utlåning	1 162 661	1 005 318
Räntekonto insättningsgaranti och investerarskydd	420 551	422 924
Räntekonto stabilitetsfonden	40 245 574	40 446 989
Räntekonto Resolutionsreserven	28 845 723	22 466 566
	70 674 509	64 341 797
Kassa och bank		
Övriga bankkonton	0	109
Valutakonto Nordea	29 076	0
Valutakonto THB	0	131
Valutakonto Euroclear	59	24
Valutakonto Clearstream	24	24
UB	29 158	287
Summa	70 794 833	64 444 087

Avgifter för förväntade förluster samt administrativa avgifter i garanti- och utlåningsverksamheten placeras på räntekonto i Riksgälden. Bankgarantiavgifter och stabilitetsavgifter placeras på räntekonto i Riksgälden knutet till stabilitetsfonden.

Not 33 Statskapital, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Konst från statens konstråd	0	291
Summa	0	291

Konsten är återlämnad till Statens konstråd i december 2017 i samband med Riksgäldens flytt till nya lokaler.

Not 34 Balanserad kapitalförändring, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Balanserat överskott i Garanti- och utlåningsverksamheten	1 003 632	419 980
Balanserat överskott i Garanti- och utlåningsverksamheten, Adm	-14 073	-7 966
Balanserad kapitalförändring	-72 656 528	-54 536 812
Balanserad kapitalförändring ASJ	308 056	241 016
Summa	-71 358 913	-53 883 782

Balanserad kapitalförändring är en del av myndighetskapitalet i balansräkningen som överförts från tidigare år och som inte särredovisats under annan post. Förändringen om -17 475 131 miljoner kronor förklaras av 2016 års kapitalförändring.

Not 35 Förändring av myndighetskapitalet

	Statskapital	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring, annan verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2016	291	-54 536 812	412 014	241 016	-17 475 131	-71 358 621
A Ingående balans 2017	291	-54 536 812	412 014	241 016	-17 475 131	-71 358 621
Föregående års kapitalförändring		-18 119 716	577 546	67 040	17 475 131	0
Returnerat till statens konstråd	-291					-291
Årets kapitalförändring					839 772	839 772
B Summa årets förändring	-291	-18 119 716	577 546	67 040	18 314 903	839 481
C Utgående balans 2017	0	-72 656 528	989 560	308 056	839 772	-70 519 140

Balanserad kapitalförändring, annan verksamhet avser Affärsverket Statens järnvägar.

Not 36 Fonder, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Insättningsgarantifonden		
Ingående fondvärde	38 109 373	35 201 420
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	1 858 434	1 540 842
Finansiella intäkter	1 059 457	1 078 666
Finansiella kostnader	-947 216	288 445
Utgående fondvärde	40 080 048	38 109 373
Stabilitetsfonden		
Ingående fondvärde	40 450 753	56 406 286
Justering avsättning	0	-19 092 875
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2 346	3 373 216
Finansiella intäkter	0	34 943
Finansiella kostnader	-204 668	-269 265
Lämnade bidrag	0	-50
Övriga kostnader	-3 218	-1 502
Utgående fondvärde	40 245 213	40 450 753
Resolutionsreserven		
Ingående fondvärde	22 466 566	0
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	6 511 370	3 393 255
Överföring från stabilitetsfonden	0	19 092 875
Finansiella kostnader	-132 213	-19 883
Övriga kostnader	0	318
Utgående fondvärde	28 845 723	22 466 566
Summa	109 170 984	101 026 691

Riksgälden har sedan den 1 februari 2016 ett nytt uppdrag som resolutionsmyndighet. Under 2016 överfördes ca 19 miljarder kronor från stabilitetsfonden till resolutionsreserven.

Not 37 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående avsättning	3 946	3 505
Årets pensionskostnad	136	492
Årets pensionsutbetalningar	-1 330	-51
Utgående avsättning	2 752	3 946

Under 2017 utgick pensionsersättning till mellan tre och fyra personer per månad. Under 2016 utgick pensionsersättning (delpension) till en person per månad.

Not 38 Avsättningar för garantier, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Reservering för framtida garantiförluster		
Ingående balans	610 108	766 314
Periodens reservering för förväntade framtida garantiförluster	217 852	-156 206
Utgående balans reservering för framtida garantiförluster	827 960	610 108

Riksgälden bedömer halvårsvis den aktuella risken i, och beräknar den förväntade förlusten för samtliga utestående garantiåtaganden.

	2017-12-31	2016-12-31
Risker som kan finansieras av garantiavgifter	710 785	610 108
Kvardröjande risker	117 175	0
Oreglerade skador	0	0

Under 2017 ökade nuvärdet av de framtida förväntade förlusterna i garantiverksamheten med 222 miljoner kronor. Ökningen förklaras av en metodmässig förändring av diskonteringsräntan för garantiåtagandet till Öresundsbro Konsortiet. Förändringen innebär att samma ansats nu används för diskontering av samtliga Riksgäldens garantier. Av reserveringen avser 117 175 tusen kronor kvardröjande risker.

Nedan redovisas storleken vid periodernas slut på de åtaganden för vilka reserveringar gjorts för framtida garantiförluster. Dessa åtaganden redovisas inte som ansvarsförbindelser inom linjen. I avsnittet Sammanställning av garanti- och utlåningsverksamheten redovisas Riksgäldens övriga garantiåtaganden.

	2017-12-31	2016-12-31
Garantier som tillhör den ordinarie garantireserven		
Infrastrukturprojekt		
- Öresundsbrokonsortiet ¹	17 308 776	18 578 373
Finansiering och fastigheter		
- övriga	405 000	405 000
Pensionsåtaganden ²		
- Försäkringsaktiebolaget Pensionsgaranti	5 747 856	5 676 957
- Posten	2 442 705	2 637 795
- övriga	185 377	199 694
Internationella projekt		
- Nordiska Investeringsbanken	3 118 082	4 744 725
- Eurofima	438 263	463 379
- European Spallation Source (ESS) ³	0	600 000
- övriga	0	0
Övriga åtaganden	9 209	10 330
Summa	29 655 268	33 316 253

¹ Åtagandet delas med danska staten. Det redovisas som skuldernas nominella värde plus det belopp som Öresundsbro Konsortiet, ÖSK, kan bli skyldigt att betala för ingångna swappar. Detta skiljer sig från ÖSK:s redovisning som tar upp marknadsvärdet på skulder och swappar.

² Uppgifter för 2017-12-31 gäller tidpunkten 2016-12-31, uppgifter för 2016-12-31 gäller tidpunkten 2015-12-31.

³ Ingen utlåning har skett under garantin till ESS och beloppet för 2016 skulle ha uppgått till 0 kr.

Not 39 Övriga avsättningar, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående balans	3 413	0
Övriga avsättningar	336	3 413
Utgående balans övriga avsättningar	3 749	3 413

Övriga avsättningar avser medel för lokalt omställningsarbete som avsatts i enlighet med det avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de fackliga parterna.

Not 40 Lån i Riksgäldskontoret, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Lån i Riksgäldskontoret		
Lån till anläggningstillgångar	35 338	43 460
Årets amortering av lån till anläggningstillgångar	-12 935	-12 381
Årets nyupplåning till anläggningstillgångar	8 093	4 259
Summa lån i Riksgäldskontoret	30 496	35 338

Beviljad låneram 2017 för lån till anläggningstillgångar är 65 miljoner kronor.

Trots relativt stora investeringar i de nya lokaler som Riksgälden flyttade till i december 2017 är lånebeloppet i Riksgäldskontoret opåverkat. Det beror på att Riksgälden tar upp nya lån två gånger om året; i början av juni för perioden december föregående år till och med maj och i början av december för perioden juni till och med november. Lån för investeringar avseende flytten 2017 tas därmed upp i maj 2018.

Not 41 Övriga lån, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Inlåning inomstatlig		
Rörliga krediter	62 717 114	64 691 142
Löpande krediter	622 128	892 381
Räntekonto med kredit (förvaltningskostnader)	55 479 490	53 995 820
Räntekonto med kredit (övrigt)	14 359 802	6 980 924
Avista medel	23 012 489	17 617 224
Bundna medel 1 år och längre	20 955 000	19 155 000
Avista medel, övriga konton	679 149	803 289
Summa inlåning inomstatlig	177 825 172	164 135 781
Inlåning utomstatlig		
Inlåning utomstatlig	22 744	22 841
Summa inlåning utomstatlig	22 744	22 841
Inlåning valuta		
Inlåning valuta	367 909	0
Summa inlåning valuta	367 909	0
Summa inlåning totalt	178 215 826	164 158 622

Posten Inlåning valuta är ny för 2017 och avser den valutakoncernkontomodell som togs i bruk 1 april 2017.

Not 42 Övriga långfristiga skulder, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Swappar Affärsverket statens järnvägar	145 244	259 394
Terminer Affärsverket statens järnvägar	23 497	116 201
Summa	168 741	375 595

Not 43 Övriga krediter i Riksgäldskontoret, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Lån från Statens interbank finansiering av ASJ tillgångar	1 036 662	1 059 747
Summa	1 036 662	1 059 747

För finansiering av Affärsverket Statens järnvägars obligationsportfölj disponerar Riksgälden en låneram på 1 523 miljoner kronor.

Not 44 Kortfristiga skulder till andra myndigheter, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Förfallna räntor i inlåningen	623	616
Skatteskulder	3 230	3 701
Leverantörsskulder till statliga myndigheter	2 544	2 311
Övriga inomstatliga skulder	0	131
Summa skulder till andra myndigheter	6 397	6 759

Not 45 Övriga kortfristiga skulder, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Förfallna räntor, utomstatligt	1 319	1 639
Oinlösta premieobligationer, sparobligationer och vinster	775	532
Förfallna obligationer, vinster, räntor	2 095	2 171
Personalens preliminärskatter	3 026	3 092
Preliminärskatt riksgäldsspar	139	226
Skatteskulder	3 165	3 318
Terminskontrakt Affärsverket statens järnvägar	6 602	379
Terminskontrakt Statens internbank	11 421	0
Avräkningskonton	0	188
Affärsdagsredovisning	70 595 506	55 004 276
EU-avgifter	6 501 154	11 272 856
Returerade medel	19	0
Övriga kortfristiga skulder	175	4 132
Repor Insättningsgarantifonden	1 407	0
Summa diverse skulder	77 116 285	66 281 831
Summa	77 121 544	66 287 320

Affärsdagsredovisning

Innan en affär har gått i likvid ligger likvidbeloppet på avräkningskonto. Det finns flera affärsdagskonton och de redovisas brutto. Motsvarande belopp på tillgångssidan finns i not 27.

Repor Insättningsgarantifonden

Insättningsgarantifonden ingår placeringar i repor. I not 31 redovisas tillgångssidan av dessa repor. Under året har redovisningsprincipen ändrats. Tidigare bokades skuld och fordran separat, men från och med 2017 nettas skuld och fordran per motpart. Jämförelse siffran per 2016-12-31 har justerats.

EU-avgifter

I sammanställningen nedan redogörs för årets samtliga betalningar till EU-kommissionen. 6 501 miljoner kronor är medel för EU-avgiften som krediterats på EU-kommissionens konto hos Riksgälden men ännu inte betalats från statens centralkonto.

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående balans av skuldförda medel hos Riksgälden	11 272 856	11 673 088
Årets EU-avgifter		
Jordbruksavgifter	4 787	0
Tullavgifter (inklusive straffränta)	5 802 992	4 609 155
Socketavgifter	29 270	24 825
Momsbaserad avgift	-4 649 941	5 398 054
BNI-baserad avgift	22 364 752	19 952 891
Storbritannienavgift	675 360	364 962
Insättning från EU-kommission för att täcka underskott	-28 998 922	-30 750 119
Förändring av konto	-4 771 702	-400 232
Utgående balans hos Riksgälden	6 501 154	11 272 856

	2017-12-31	2016-12-31
Repor i insättningsgarantifonden redovisade per motpart		
Motpart		
Swedbank	1 407	0
	1 407	0

Not 46 Statsskulden, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Kapitalmarknaden		
Statsobligationer	611 593 850	630 006 625
Reala statsobligationer	199 693 290	199 780 016
Publika obligationer i utländsk valuta	281 286 286	299 929 262
Övriga kapitalmarknadsskulder	0	13 626 750
	1 092 573 426	1 143 342 653
Penningmarknaden		
Statsskuldsväxlar	87 500 000	84 385 000
Commercial paper	4 090 850	11 355 625
Säkerheter	9 416 070	18 749 635
Likviditetsförvaltningsinstrument	119 193 784	71 991 961
	220 200 705	186 482 221
Privatmarknad		
Premieobligationer	10 424 150	14 984 340
Riksgäldsspar	125 980	295 617
	10 550 130	15 279 957
Derivat	4 601 754	2 147 679
Summa	1 327 926 015	1 347 252 511

Sveriges statsskuld redovisas i allt väsentligt som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt EU:s förordning 479/2009 med senare ändringar.

Statsskulden redovisas till nominellt belopp inklusive upplupen inflation till och med bokslutsdagen. Beloppet är i svenska kronor. Instrument i utländska valutor är värderade till de valutakurser som gällde på sista bankdagen.

Skillnaden jämfört med ursprungskursen blir realiserade valutakursdifferenser; årets förändring framgår av not 8.

Att statsskulden redovisas till nominellt belopp betyder att nollkuponglån och statsskuldsväxlar tas upp till det belopp som kommer att betalas ut på förfallodagen och inte till det belopp som betalats in. Skillnaden redovisas som förutbetalda kostnader, se not 28. De periodiseras och resultatförs under löptiden som räntekostnad.

Den publicerade statsskulden är 568 tusen kronor högre än den redovisade vilket beror på inflation på Riksgäldsspar.

Not 47 Upplupna kostnader, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Räntekostnader, upplåning i svenska kronor	9 171 382	9 718 400
Räntekostnader, upplåning i utländsk valuta	1 155 598	1 067 253
Räntekostnader, Statens internbank	115 852	121 570
Räntekostnader, skuldskötselinstrument	122 782	77 063
Räntekostnader, insättningsgarantin	6 817	4 238
Upplupen räntekostnad ASJ	361 745	324 086
Periodiserad överkurs övertaget från ASJ	889 613	783 415
Upplupen semester- och löneskuld	10 111	13 782
Upplupna provisionskostnader	0	5 506
Övriga upplupna kostnader	16 324	1 564
Summa	11 850 223	12 116 876

Not 48 Övriga förutbetalda intäkter, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
Förutbetalda avgifter för utfärdade garantier	0	3 540
Förutbetalda administrativa avgifter garantier och utlåning	136 695	147 783
Förutbetalda överkurser, upplåning i svenska kronor	40 657 244	44 360 060
Förutbetalda överkurser, upplåning i utländsk valuta	124 864	141 240
Överkurs växlar	148 564	137 506
Underkurs tillgångar	199 449	577 715
Summa	41 266 815	45 367 844

Förutbetalda överkurser

Överkurser uppstår när vi emitterar obligationer och marknadsvärdet är högre än det nominella värdet. Mellanskillnaden redovisas som överkurs och periodiseras ut under lånets löptid.

Under året har vi börjat boka tillgångar till nominellt belopp, jämförelsesiffrorna är justerade.

Not 49 Skuldbevis, tusen kronor

	2017-12-31	2016-12-31
African Development Fund, ADF	1 962 818	1 885 462
Asian Development Fund, AsDB - AsDF	222 976	334 324
Common Fund for Commodities	9 009	8 750
International Bank For Reconstruction and Development, IBRD-GEF	3 983 880	4 693 880
International Development Association, IDA	7 893 783	6 781 630
Multilateral Investment Guarantee Agency, MIGA	9 344	10 325
International Fund for Agricultural Development, IFAD	100 000	200 000
Summa	14 181 809	13 914 372

Riksgälden utfärdar skuldbevis för utbetalningar från anslag till kapitalhöjning i internationella finansieringsinstitutioner. Det görs på uppdrag från regeringen. Skuldbevisen förvaras i Riksbanken varifrån de berörda institutionerna kan dra de anslagna beloppen. Här visas de belopp som ännu inte är utbetalda från skuldbevisen.

Not 50 Finansieringsanalys – kostnader

	2017-12-31	2016-12-31
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-61 422 743	-101 894 162
Kostnader under drift enligt finansieringsanalysen	16 268 853	-6 684 015
Skillnad	-77 691 597	-95 210 147
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som inte ingår i finansieringsanalysen		
Avsättning framtida pensionsåtaganden	1 194	-440
Retroaktivt från SPV PA16	-336	-3 413
Avskrivningar	-13 232	-12 151
Avyttring anläggningstillgångar	-349	0
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Räntor som avser statsskulden (låneverksamhet)	-77 678 874	-95 194 142
Summa	-77 691 597	-95 210 147

Not 51 Finansieringsanalys – intäkter av anslag

	2017-12-31	2016-12-31
Intäkter av anslag enligt resultaträkningen	10 830 944	2 023 371
Intäkter av anslag enligt finansieringsanalysen	326 568	355 423
Skillnad	10 504 376	1 667 948
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt finansieringsanalysen		
Intäkter av anslag motsvarande räntor som avser statsskulden	10 504 376	1 667 948
Summa	10 504 376	1 667 948

Not 52 Finansieringsanalys – intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2017-12-31	2016-12-31
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	-153 522	225 732
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	64 330	69 527
Skillnad	-217 852	156 206
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
<i>Poster som inte ingår i finansieringsanalysen</i>		
Avsättningar för framtida garantiförluster	-217 852	156 206
Summa	-217 852	156 206

Not 53 Finansieringsanalys – övriga intäkter

	2017-12-31	2016-12-31
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	51 581 587	82 181 238
Övriga intäkter enligt finansieringsanalysen	-15 592 912	-11 344 957
Skillnad	67 174 498	93 526 195
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
<i>Poster som ingår i annat avsnitt finansieringsanalysen</i>		
Räntor som avser statsskulden	67 174 498	93 526 195
Summa	67 174 498	93 526 195

Not 54 Finansieringsanalys – kortfristiga skulder till andra myndigheter

	2017-12-31	2016-12-31
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	-362	539
Leverantörsskulder	25	4 554
Övriga kortfristiga skulder	10 834 224	27 546 623
Periodavgränsningsposter	-4 367 682	4 211 652
Ökning av kortfristiga skulder enligt balansräkningen	6 466 205	31 763 367
Minskning av kortfristiga skulder enligt finansieringsanalysen	7 042 513	25 248 907
Skillnad	-576 308	6 514 460
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
<i>Poster som ingår i annat avsnitt finansieringsanalysen</i>		
Repor insättningsgarantifonden (transfereringar)	1 407	6 514 460
Justering jämförelse siffran 2016, tillgångar till nominellt	-577 715	0
Summa	-576 308	6 514 460

Not 55 Finansieringsanalys – investeringar i finansiella tillgångar

	2017-12-31	2016-12-31
Investeringar i Finansiella anläggningstillgångar enligt balansräkningen	1 613 857	3 176 290
Investeringar i Finansiella anläggningstillgångar enligt finansieringsanalysen	367 189	-275 865
Skillnad	1 981 046	2 900 425
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
<i>Poster som inte ingår i finansieringsanalysen</i>		
Regressfordringar	15 492	0
<i>Poster som ingår i annat avsnitt finansieringsanalysen</i>		
Statsobligationer insättningsgarantifonden (låneverksamhet)	1 981 046	2 900 425
Summa	1 996 538	2 900 425

Not 56 Finansieringsanalys – investeringar i materiella tillgångar

	2017-12-31	2016-12-31
Materiella anläggningstillgångar enligt balansräkningen	-16 800	3 595
Investeringar i materiella tillgångar enligt finansieringsanalysen	-23 106	-281
Skillnad	6 307	3 876
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
<i>Poster som inte är kassapåverkande</i>		
Avskrivningar	-5 667	-3 876
Avyttring av anläggningstillgångar (bokfört värde)	-9 581	0
Avyttring av anläggningstillgångar) (avskrivningar)	8 941	0
Summa	-6 307	-3 876

Not 57 Finansieringsanalys – investeringar i immateriella tillgångar

	2017-12-31	2016-12-31
Immateriella anläggningstillgångar enligt balansräkningen	4 036	3 977
Investeringar i immateriella tillgångar enligt finansieringsanalysen	-3 528	-4 299
Skillnad	7 565	8 276
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
<i>Poster som inte är kassapåverkande</i>		
Avskrivningar	-7 565	-8 276
Summa	-7 565	-8 276

Not 58 Finansieringsanalys, övriga krediter i Riksgäldskontoret

	2017-12-31	2016-12-31
Övriga krediter Riksgäldskontoret enligt balansräkningen	-23 085	-214 009
Amortering krediter Riksgäldskontoret enligt finansieringsanalysen	-23 085	-94 830
Skillnad	0	-119 179
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
<i>Poster som inte ingår i annat avsnitt i Finansieringsanalysen</i>		
Ersättningsfall Investerar skyddet (transfereringsavsnitt)	0	-119 179
Summa	0	-119 179

Not 59 Finansieringsanalys, statskapital

	2017-12-31	2016-12-31
Statskapital enligt balansräkningen	-291	0
Statskapital enligt finansieringsanalysen	0	0
Skillnad	-291	0
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
<i>Poster som inte är kassapåverkande</i>		
Återlämnad konst minskar statskapital	-291	0
Summa	-291	0

Not 60 Finansieringsanalys, räntor

	2017-12-31	2016-12-31
Räntor låneavsnitt		
Finansiella kostnader inom verksamhetsavsnittet i resultaträkningen som avser statskskulden	-77 678 874	-95 194 142
Finansiella intäkter inom verksamhetsavsnittet i resultaträkningen som avser statskskulden	67 174 498	93 526 195
Summa	-10 504 376	-1 667 948
Varav räntor som avser låneverksamheten	2 107 091	2 782 146
Varav räntor som finansierar låneverksamheten	-12 611 467	-4 450 093
Summa	-10 504 376	-1 667 948

Not 61 Finansieringsanalys, kortfristiga placeringar

	2017-12-31	2016-12-31
Årets kortfristiga placeringar enligt balansräkningen	67 546 740	26 512 933
Årets kortfristiga placeringar enligt finansieringsanalysen	-67 405 460	-19 996 052
Skillnad	141 280	6 516 881
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Repor Insättningsgarantin (transfereringar)	-1 140	6 516 881
Justering jämförelse siffran 2016, tillgångar till nominellt	142 420	0
Summa	141 280	6 516 881

Not 62 Finansieringsanalys, transferering

	2017-12-31	2016-12-31
Finansiella intäkter - transferering enligt resultaträkningen	239 213	1 297 283
Finansiella intäkter - transferering enligt finansieringsanalysen	239 213	2 090 181
Skillnad	0	-792 898
Poster som inte ingår i finansieringsanalysen		
Justering som inte gjorts mot resultaträkningen utan direkt mot fonds IB värde	0	-792 898
Summa	0	-792 898

Not 63 Finansieringsanalys, ökning av tillgodohavande

	2017-12-31	2016-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	-10 837	27 072
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	6 332 712	6 419 307
Summa	6 321 875	6 446 379

Not 64 Anslagsavräkning**Intäkter av anslag i resultaträkning jämfört anslagsutfallet**

Enligt anslagsredovisningen är den totala anslagsbelastningen 10 847,8 miljoner kronor. Enligt resultaträkningen är intäkter av anslag netto, 10 830,9 miljoner kronor, en skillnad på 16,9 miljoner kronor.

Skillnaden avser anslag som inte redovisas som en intäkt i resultaträkningen:

- Intäkter av anslag 24 01:5 redovisas under transfereringsavsnittet.
- Anslag 7 01:1 anslagspost 3:1 får utbetalas för garantiavgifter avseende Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån i ODA-länder. Anslag 7 01:1 anslagspost 3:2 får utbetalas för garantiavgifter avseende Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån i icke ODA-länder. Anslagen redovisas som Intäkter av avgifter och andra ersättningar i resultaträkningen.
- Semesterlöneskuld som avser semesterdagar som är intjänade före 2009 belastar anslaget.

Väsentliga skillnader från tilldelade belopp

- 2 01:12 ap.1 Utfallet för anslag UO2/1:12 är 61,9 miljoner kronor lägre än tilldelad ram. Underutnyttjandet förklaras av:
- Beslut om att inte emittera premielån.
- Ovanligt högt vakansläge som medför lägre personalkostnader och lägre verksamhetskostnader.
- 24 01:5 ap. 11 Anslaget tilldelas Riksgälden via Tillväxtverkets regleringsbrev. Kostnaderna varierar mellan åren och är beroende av vilket utvecklingsarbete som bedrivs. Anslaget har belastats med kostnader i samband med delfinansiering av utvecklingsarbete i civila flygindustriprojekt. Anslaget underutnyttjades med 15,1 miljoner kronor vilket är i enlighet med plan och på samma nivå som föregående år.
- 26 01:1 ap. 1 Anslaget omfattas inte av utgiftstaket och varierar mycket över tid. Räntebetalningarna är 5 808,2 miljoner kronor lägre än tilldelat anslag. Ökningen av kostnaderna för räntor på statsskulden 2017 jämfört med 2016 förklaras främst av lägre överkurs vid emission av statsobligationer.
- 26 01:3 ap.1 Anslaget omfattas inte av utgiftstaket. Kostnaderna varierar mycket över tid och anslaget underutnyttjades med 80,9 miljoner kronor vilket är ett något större underutnyttjande än föregående år. Utfallet är dock i enlighet med beräknat utfall. Det lägre utfallet jämfört med föregående år beror framför allt på att de rörliga provisionerna till externa förvaltare var lägre på grund av sämre resultat i positionstagningen.

Sammanställning av garanti- och utlåningsverksamheten

Garantier där en avgift tas ut för förväntade förluster, sammanställning av garantiverksamhet

1. Garantiram, tusen kronor

	Utgifts- område	Beslutad garantiram	Utfärdade garantier	Varav under året utfärdade garantier	Bundna garanti- utfästelser
Stiftelsen Gällöfsta Utbildningscentrum	24	24 000	8 001		
ESS	16	600 000			600 000
Nordiska Investeringsbanken - MIL	7	906 209	82 665		
Nordiska Investeringsbanken - PIL	2	6 127 841	3 035 417		
Öresundsbrokonsortiet	22	Obegränsad	17 308 776		
UD-anställda	1	50 000	432	120	
Pensionsgarantier	2, 16, 22, 24	30 000 000	8 375 938		
Programgarantier	23		776		
Eurofima	22	52 000 CHF	438 263		
Svenska Skeppshypotekskassan	24	350 000	350 000	350 000	
Fonden för den mindre skeppsfarten	24	55 000	55 000	55 000	

2. Finansiella redovisningen, tillgångar i garantiverksamheten, tusen kronor

	Ingående värde	Till- kommande	Avgående/ Infriande	Värde- förändring	Utgående värde
Medel på konton i Riksgäldskontoret	313 212	129 599	0	0	442 811
Värdepapper och övriga likvida tillgångar	679 000	0	0	-76 000	603 000
- varav statspapper	0	0	0	0	0
Ännu inte fakturerade garantiavgifter	0	0	0	0	0
Regressfordringar	295 712	-18 937	-808	35 237	311 204
Övriga garantitillgångar	0	0	0	0	0
Summa garantitillgångar	1 287 924	110 662	-808	-40 763	1 357 015
Skuld till staten (inkomster som ska redovisas mot inkomsttitel)	0	3 690	-3 690	0	0
Avsättningar för garantier	-610 108	0	0	-217 852	-827 960
Saldo (tillgångar, skulder och avsättningar för garantier)	-677 816	114 352	-4 498	-258 615	529 055

Finansiella flöden i garantiverksamheten	Utfall
Fakturerade garantiavgifter under året	5 060
- varav finansierade från anslag	1 546
Skadeutbetalningar	0
Inbetalda återvinningar	1 377
Utdelning garantitillgångar	125 000
Ränta garantireserven (inomstatlig transaktion)	-2 006
Summa	129 431

3. Redovisning mot anslag och inkomstitlar, tusen kronor

Anslag	Utfall
Anslag 7 1:1 ap 3.1 Biståndsverksamhet garantiavgifter ODA-länder	685
Anslag 7 1:1 ap 3.2 Biståndsverksamhet garantiavgifter icke ODA-länder	861
Summa	1 546
Inkomstitlar	
Inkomstitel 2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	-3 690
Summa	-3 690

Garantier övriga verksamheter, sammanställning av garantiverksamhet

1. Garantiram, tusen kronor

	Utgifts- område	Beslutad garantiram	Utfärdade garantier	Varav under året utfärdade garantier	Bundna garanti- utfästelser
Insättningsgarantin ¹		Obegränsad			
Verksamhet enligt lagen (2015:2016) om resolution		200 mdr			
Verksamhet enligt lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut		750 mdr			
- Garantikapital utställt av finansdepartementet		-	113 479 631		
- Garantikapital utställt av utrikesdepartementet		-	19 626 295		

¹ Garanterade insättningar var 1 688 639 638 tusen kronor per 2016-12-31

2. Finansiella redovisningen, tillgångar i garantiverksamheten, tusen kronor

	Ingående värde	Tillkommande	Avgående/ Infriande	Värdeförändring	Utgående värde
Medel på konton i Riksgäldskontoret insättningsgaranti	422 913	-2 370	0	0	420 543
Medel på konton i Riksgäldskontoret stabilitetsfonden	5 917 146	0	0	0	5 917 146
Värdepapper och övriga likvida tillgångar	37 161 372	3 025 139	0	-1 046 639	39 139 872
- varav statspapper	37 158 002	3 026 849	0	-1 045 802	39 139 048
Ännu inte fakturerade garantiavgifter	0	0	0	0	0
Regressfordringar	0	0	0	0	0
Övriga garantitillgångar	0	0	0	0	0
Summa garantitillgångar	43 501 431	3 022 768	0	-1 046 639	45 477 560
Skuld till staten (inkomster som ska redovisas mot inkomsttitel)	0	16 216	-16 216	0	0
Fonder redovisade i BR (insättningsgaranti)	-38 109 373	-1 970 675	0	0	-40 080 048
Fonder redovisade i BR (stabilitetsfonden avseende bankgarantier)	-5 917 146	0	0	0	-5 917 146
Saldo (tillgångar, skulder och fonder)	-525 088	1 068 309	-16 216	-1 046 639	-519 634

Finansiella flöden i garantiverksamheten**Utfall**

Fakturerade garantiavgifter under året	1 857 723
Inbetalda återvinningar	455
Avkastning finansiella instrument	532 385
Ränta insättningsgarantifonden (inomstatlig transaktion)	-2 671
Summa	2 387 892

3. Redovisning mot anslag och inkomsttitlar, tusen kronor**Utfall**

Inkomsttitlar	
Inkomsttitel 2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	16 216
Summa	16 216

Garantiverksamhet - definitioner

Beslutad garantiram är den ram som regeringen har beslutat och som begränsar hur stora garantier som myndigheten kan utfärda. Om regeringen inte har beslutat en ram redovisas att garantiramen är obegränsad i tabellen, alternativt den ram som riksdagen har beslutat om sådan finns.

Utfärdade garantier är vanligtvis detsamma som myndighetens utestående garantiåtaganden vid årets slut.

Bundna garantiutfästelser uppstår om myndigheten har lämnat en bindande offert om utställande av garanti, där ansvarigheten för garantin uppstår efterföljande år eller för garantiavtal där de finansiella villkoren för garantin fastställs vid ett senare tillfälle.

Garantitillgångar är tillgångar i verksamheten som myndigheten kontrollerar för att finansiera förluster i garantiverksamheten.

Under **Värdepapper och övriga likvida tillgångar** redovisas tillgångar som handlas på en aktiv marknad och som kan göras likvida på kort sikt. Eventuella inomstatliga värdepappersinnehav, t.ex. innehav av statsobligationer, ska särredovisas på egen rad.

Ännu inte fakturerade garantiavgifter är fordringar som myndigheter har rätt att ta ut för garantiåtaganden, men som ännu inte har fakturerats.

Under **Regressfordringar** bör de ursprungliga fordringarna som uppstod vid skadefall redovisas i not till tabellen.

Skuld till staten är garantitillgångar som regeringen har beslutat ska redovisas mot inkomsttitel.

Avsättningar för garantier är de reserveringar för garantiförluster som redovisas i de finansiella dokumenten.

Fakturerade garantiavgifter under året är avgifter som fakturerats hänförliga till garantiåtaganden. Administrativa avgifter ska inte ingå.

Sammanställning av utlåningsverksamheten, lånefinansierad utlåning

1. låneram, tusen kronor

	Utgiftsområde	Beslutad låneram	Utlånat belopp	Lånelöften
Lån där avgifter tas ut för kreditrisk				
Låneram Svedab	22	3 361 000 ¹	5 626 000	
Låneram Nordiska museet	17	20 000	17 350	
Låneram SEK	24	125 000 000		
Låneram Kungliga Operan	17	120 000		120 000
Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet				
Låneram Royaltylånen	24	401 000	116 481	
Låneram A-Train AB	22	1 000 000	956 588	
Övriga låneramar				
Verksamhet enl. lagen (2015:2016) om resolution		100 000 000		
Verksamhet enl. lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut		50 000 000		

¹ Det utlånade beloppet överstiger utlåningsramen då ramen är 2009 års exklusive kapitaltjänstkostnader och mervärdesskatt.

2. Finansiella redovisningen, tusen kronor

	Lånefordringar IB	Nyutlåning	Amortering av lån	Avskrivning av lån	Lånefordringar UB	Reserveringar för låneförluster (IB)	Årets förändring	Reservering för låneförluster UB	Lånefordringar efter reserveringar UB
Lånefordringar									
Lån där avgifter tas ut för kreditrisk	5 529 667	790 000	-676 317	0	5 643 350	-229 328	229 328	0	5 643 350
Lånefordringar med villkorad återbetalnings-skyldighet									
Lånefordringar med villkorad återbetalnings-skyldighet	1 162 957	0	-89 888	0	1 073 068	-10 000	10 000	0	1 073 068
Lånefordringar utländsk valuta									
Lånefordringar andra stater	5 749 398	0	-5 749 398	0	0	0	0	0	0
Lånefordringar hänförliga till Riksbanken ²	257 104 068	0	-18 971 599	0	238 132 469	0	0	0	238 132 469
Summa	269 546 090	790 000	-25 487 202	0	244 848 888	-239 328	239 328	0	244 848 888

² Under 2017 har ett par lån förfallit och ersatts med nya. Eftersom växelkurserna har varit olika vid utgivandet av de ursprungliga respektive de nya lånen påverkar det storleken av utestående utlåning utan att någon egentlig amortering/nyutlåning skett. Storleken på utlåningen har även påverkats av valutakursförändringen på hela det utestående beloppet. De olika effekterna har nettats och återfinns i amortering av lån. Årets förändring beroende på valutakursen på utestående lån är -28 041 851. 2017 bokförs det till nominellt belopp. IB har justerats.

Tillgångar i utlåningsverksamhet (exklusive royaltylån och villkorlån)	Utfall
Lånefordringar i BR	5 643 350
Utlåning utländsk valuta i BR	238 132 469
Medel på räntebärande konton i Riksgäldskontoret	606 343
Summa tillgångar i utlåningsverksamhet	244 382 163

3. Redovisning mot anslag och inkomstitlar, tusen kronor

Anslag	Utfall
24 1:5 ap.11 Näringslivsutveckling: Lån/garantier till svensk industri	14 852
Summa utfall på anslag	14 852
Inkomstitlar	
Inkomstittel 2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	-35 274
Summa inkomster som redovisas mot inkomstitlar	-35 274

Utlåningsverksamhet – definitioner

Beslutad låneram är den ram som regeringen har beslutat och som sätter en begränsning för hur mycket myndigheten kan låna ut.

Utlånat belopp är det belopp som låntagaren har en skyldighet att betala tillbaka till myndigheten.

Om **Lånefordringar** är i utländsk valuta kan en kolumn införas där valutaförändringar särredovisas.

Lånelöfte är en bunden utfästelse att betala ut lån i framtiden.

Med **lånetyp** menas en uppdelning av lån, vilket normalt är detsamma som beslutad låneram. En låneram kan vid behov underindelas i flera lånetyper.

Reserveringar för låneförluster är det belopp som myndigheten vid värdering av utlånat belopp inte förväntar sig att låntagaren kommer att återbetala.

Lånefordringar efter reserveringar är den del av lånefordringar som myndigheten förväntar sig att låntagaren kommer att betala tillbaka och som myndigheten redovisar som tillgång i balansräkningen.

Avskrivning av lån är då myndigheten tar bort utlånat belopp i redovisningen vid konstaterade förluster.

Tillgångar i utlåningsverksamhet är tillgångar i verksamheten som myndigheten kontrollerar och som bör motsvara myndighetens lånefordringar i den utlåningsmodell som regleras i förordningen om utlåning och garantier (2011:211).

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Tusen kronor	2013 ¹	2014	2015	2016	2017
Låneram i Riksgäldskontoret					
- beviljad låneram	72 000	65 000	65 000	70 000	65 000
- utnyttjad låneram	59 435	43 148	43 460	35 388	30 496
Kontokrediter hos Riksgäldskontoret					
- beviljade kontokrediter	88 000	88 000	30 000	30 000	30 000
- under året maximalt utnyttjade	-57 645	-35 218	0	0	0
Övriga kreditramar					
- beviljad kredit	3 309 000	2 915 000	2 250 000	1 656 000	1 512 523 000
- under året maximalt utnyttjade	-2 541 121	-2 227 214	-1 677 031	-1 154 577	-1 059 747
Saldo på räntekonto	700 344	986 644	1 068 172	1 107 321	1 253 826
- varav anslagsmedel	-2 275	75 193	74 931	102 003	91 166
- varav avgifter	702 619	911 451	993 241	1 005 318	1 162 661
Ränteintäkter räntekonto	6 842	3 915	5	325	291
Räntekostnader räntekonto	279	84	108	78	3
Avgiftsinstäkter, budget					
- disponeras av Riksgäldskontoret	151 081	118 500	67 570	78 872	72 239
- disponeras inte av Riksgäldskontoret	58 800	27 300	20 810	44 860	40 377
Avgiftsinstäkter, Utfall	511 122	562 818	616 721	489 610	600 231
- disponeras av Riksgäldskontoret	122 728	193 369	83 252	69 527	64 330
- disponeras inte av Riksgäldskontoret	388 393	369 449	533 469	420 083	535 901
Anslagskredit					
- beviljad anslagskredit	2 302 609	2 217 773	2 062 001	1 086 387	1 656 482
- utnyttjad anslagskredit	-	-	-	-	-
Anslagssparande	150 676	187 690	59 811	88 548	77 000
Intecknande för framtida åtaganden	-	-	-	-	-
Tilldelade bemyndiganden	-	-	-	-	-
Antal årsarbetskrafter	162	156	163	163	160
Medelantal anställda	177	174	177	178	179
Driftskostnad per årsarbetskraft	1 815	1 716	1 720	1 801	1 743
Årets kapitalförändring (mkr)	2 604	-23 707	2 408	-17 475	840
Balanserad kapitalförändring (mkr)	-35 377	-32 845	-56 292	-53 884	-71 359

¹ Jämförelsetalen är justerade jämfört med årsredovisningen 2013

Ersättningar och andra förmåner

I enlighet med 7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska Riksgälden redovisa de skattepliktiga ersättningar och förmåner som utgått till riksgäldsdirektören samt till var och en av ledamöterna i Riksgäldens styrelse.

Under budgetåret 2017 har till riksgäldsdirektören utgått följande ersättningar och beskattningspliktig förmån (kronor):

Hans Lindblad, tillträdde 2013-02-01 1 599 217

Övriga uppdrag:

Ordförande Returpack Svenska AB t.o.m. 31 mars 2017
 Ordförande Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO)
 Ordförande Resolutionsdelegationen
 Ledamot SNS förtroenderåd
 Styrelseledamot Arbetsförmedlingen

Riksgälden har under 2017 utbetalat arvoden till var och en av styrelseledamöterna enligt nedan:

Yvonne Gustafsson	90 000
Lars O Grönstedt	95 000 ¹
Rikard Forslid	45 000
Ylva Hedén Westerdahl	33 750
Ann-Christine Lindeblad	45 000
Stefan Lundgren	7 500
Marika Rindborg Holmgren	45 000
Helena Thunander Holmstedt	45 000
Nils Öberg	26 250
Summa	432 500

¹ Inklusive uppdraget som ledamot i resolutionsdelegationen

Styrelseledamöternas övriga uppdrag:

Yvonne Gustafsson

Styrelseordförande Sida
 Styrelseordförande Totalförsvarets forskningsinstitut
 Styrelseledamot Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO)
 Styrelseledamot E-hälsomyndigheten
 Styrelseledamot Sjöfartsverket
 Styrelseledamot Socialstyrelsen
 Ledamot Nationalmuseums insynsråd

Lars O Grönstedt

Ordförande Vostok New Ventures
 Ordförande Vostok Emerging Finance
 Ordförande East Capital Explorer
 Ordförande Manetos Group
 Ordförande Realcap Ventures
 Ordförande Fabius Finans AB
 Fullmäktiges talman Trygg-Stiftelsen
 Ledamot Resolutionsdelegationen

Rikard Forslid

Ledamot i Nationalekonomiska institutionens styrelse

Ylva Hedén Westerdahl

Sakkunnig Riksbanksutredningen

Ledamot Strålsäkerhetsmyndighetens finansieringsdelegation

Ann-Christine Lindeblad

Ordförande SwedSec AB:s disciplinnämnd

Ordförande Nämnden för brottsskadeersättning

Ordförande styrelserna för Carnegiestiftelsen och Edvard Roséns stiftelse

Vice ordförande Aktiemarknadsnämnden

Vice ordförande Stockholmsbörsens disciplinnämnd

Ledamot AktieTorgets disciplinkommitté

Ledamot Resolutionsdelegationen

Stefan Lundgren (ledamot till och med 16 februari 2017)

Ordförande Nämnden för Läkemedelsförmåner vid Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)

Marika Rindborg Holmgren

Styrelseordförande Rindborg & Rindborg Advokatbyrå

Styrelseledamot Lagercrantz Group AB (publ)

Styrelseledamot Karin Sandqvist Stiftelse för resestipendier och forskning inom området ögonsjukdomar

Helena Thunander Holmstedt

Styrelseledamot FOI

Styrelseledamot Danderyds Sjukhus AB

Styrelseledamot Stiftelsen Clara

Styrelseledamot Södersjukhuset AB

Styrelseledamot Södertälje sjukhus AB

Nils Öberg

Ordförande i EuroPris

Särskild utredare i utredningen om förstärkta återfallsförebyggande insatser för män som utsätter närstående för våld

Ledamot i Statskontorets råd

**Riksgäldskontorets styrelse har vid sammanträde den 14 februari 2018
beslutat avge denna årsredovisning**

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat
samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

YVONNE GUSTAFSSON
Ordförande

LARS O GRÖNSTEDT
Vice ordförande

RIKARD FORSLID

YLVA HEDÉN WESTERDAHL

HANS LINDBLAD

ANN-CHRISTINE LINDEBLAD

MARIKA RINDBORG HOLMGREN

HELENA THUNANDER HOLMSTEDT

NILS ÖBERG

Ordlista

Anslag: De pengar som en statlig myndighet får för att driva sin verksamhet.

Commercial paper: Certifikat med löptider på vanligen upp till ett år som Riksgälden använder för upplåning i utländsk valuta.

Derivatinstrument: Finansiell tillgång vars värde är beroende av värdet på en annan tillgång. De vanligaste derivatinstrumenten är optioner, terminer och swappar.

Europeiska bankmyndigheten (Eba): Eba är den myndighet inom EU som bland annat upprättar gemensamma regleringsstandarder för finansiella institut.

Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkansgrupp (FSPOS): Ett frivilligt samverkansforum med syfte att stärka robustheten lokalt, regionalt och nationellt inom Sveriges finansiella sektor.

Förväntad förlust: Ett kostnadsmått som beräknas med utgångspunkt i den uppskattade sannolikheten för att en garanti- eller låntagare inte fullgör sina förpliktelser samt den bedömda storleken på förlusten om detta sker.

Låneram: Ett lånelöfte i form av en ram för hur mycket pengar en myndighet eller ett bolag får låna i Riksgälden. Låneramen bestäms av riksdagen eller regeringen.

Nominell obligation: En obligation som ger ett förut-bestämt belopp i kronor vid löptidens slut. Nominella statsobligationer ger dessutom en årlig fixerad ränte-betalning, en kupongränta.

Obligation: Löpande (överlåtelsebar) skuldförbindelse som ger en eller flera utbetalningar av avtalade belopp. De avtalade beloppen kan vara fixerade i kronor - eller beroende på någon faktor, till exempel inflation (se realobligation). Vissa obligationer har flera utbetalningar i form av återkommande räntebetalningar och kallas då kupongobligationer. En obligation utan räntebetalningar kallas nollkupongobligation.

Ramavtal: Ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt (avrop) under en given tidsperiod.

Realobligation: En obligation som utöver fast real ränta ger innehavaren ersättning för inflationen under löptiden. Det innebär att eventuell inflation inte urholkar obligationens värde.

Reservering: Belopp som reserveras (avsätts) i balansräkningen för att täcka förväntade förluster i framtiden.

Royaltylån: Lån med villkor om att låntagaren endast under vissa förutsättningar är skyldig att återbetala lånet och där återbetalningen kan uppgå till ett belopp som överstiger utbetalt belopp (plus eventuell ränta).

Samverkansområdet Ekonomisk Säkerhet (SOES): Samverkansgrupp med åtta myndigheter som verkar för att stärka ansvariga aktörers förmåga att förebygga och hantera händelser som innebär störningar i samhällsviktiga betalningsflöden.

Statsobligationer: Samlingsbegrepp för de obligationer som Riksgälden ger ut på obligationsmarknaden. Det finns både reala och nominella obligationer.

Statsskuldväxel: Ett kortfristigt statspapper utan räntebetalningar under löptiden. Avkastningen utgörs av skillnaden mellan slutbetalningen och det pris som statsskuldväxeln köpts till.

Swapp: Avtal mellan två parter om att byta betalningar med varandra under en avtalad tid. Det kan vara att byta räntebetalningar under en given löptid, till exempel byte av fast ränta mot rörlig ränta.

Underkurs: En obligation handlas till underkurs när obligationens pris är lägre än det nominella beloppet. Det händer när marknadsräntan är högre än obligationens fastställda ränta (kupongränta). För överkurs gäller omvända förhållanden.

Value-at-Risk: Riskmått som uppskattar framtida förluster givet viss sannolikhet och under en bestämd tid. Måttet kan exempelvis säga att det är 5 procents sannolikhet att förlusten från i dag till i morgon blir 50 miljoner kronor eller större.

Publikationer

Riksgälden ger varje år ut ett flertal publikationer. På Riksgäldens webbplats (www.riksdagen.se) kan bland annat nedanstående publikationer laddas ned i fulltext.

Fokusrapporter: Analys och genomgång av olika sakfrågor inom Riksgäldens verksamhetsområden. Ambitionen är att öka förståelsen för verksamhetens inriktning liksom att bidra till ökad diskussion. Publiceras löpande under året.

Föreskrifter: Riksgälden utfärdar föreskrifter rörande vissa frågor inom Riksgäldens ansvarsområden. Dessa publiceras i Riksgäldens författningssamling (RGKFS). Föreskrifter är bindande regler för enskilda och myndigheter. Riksgälden kan också utfärda allmänna råd inom Riksgäldens ansvarsområden. Allmänna råd är, till skillnad från föreskrifter, inte bindande för myndigheter eller enskilda. Allmänna råd är generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende.

Statsskuldens förvaltning - Förslag till riktlinjer: Varje år bestämmer regeringen riktlinjer som styr hur Riksgälden ska förvalta och finansiera statsskulden. Riksgälden lämnar förslag till riktlinjernas utformning. Riktlinjerna styr vilken löptid skulden ska ha och hur Riksgälden ska fördela skulden mellan olika sorters lån för att ge rätt avvägning mellan kostnader och risk. De är också utgångspunkten i utvärderingen av förvaltningen.

Miljöledningsrapport: Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter lämnas en rapport årligen till Finansdepartementet och Naturvårdsverket. Miljöledningsrapporten beskriver Riksgäldens miljöledningssystem och miljöprestanda för områdena tjänsteresor, energianvändning och miljökrav i upphandlingar. Rapporten utgör underlag till Naturvårdsverkets utvärdering och rankning av miljöarbetet på Riksgälden.

Rapporter som bidrar till finansiell stabilitet: Redogörelser för Riksgäldens frågor och åtgärder som bidrar till att stabiliteten upprätthålls i det finansiella systemet.

Statsupplåning, prognos och analys: Utkommer tre gånger per år och innehåller Riksgäldens prognoser för statens budgetsaldo (nettolånebehov) och upplåning.

Sveriges statsskuld: Månadsvis sammanställning över statsskuldens utveckling som ingår i Sveriges officiella statistik.

Underlag för utvärdering av statsskuldens förvaltning: Regeringen utvärderar statens upplåning och skuldförvaltning vartannat år. Riksgälden lämnar underlag till utvärderingen. Utgångspunkten för utvärderingen är det av riksdagen beslutade målet för statsskuldspolitiken att statens skuld ska förvaltas så att kostnaden för skulden långsiktigt minimeras samtidigt som risken i förvaltningen beaktas, samt att förvaltningen ska ske inom ramen för de krav penningpolitiken ställer.

Årsredovisning: Beskriver Riksgäldens verksamhet under den gångna perioden. Årsredovisningen innehåller bokslutet för året.

Riksgälden arbetar för att statens finanser hanteras effektivt och att det finansiella systemet är stabilt. Riksgälden spelar därmed en viktig roll både på finansmarknaden och i samhällsekonomin.

Besöksadress: Olof Palmes gata 17 | Postadress: 103 74 Stockholm | Telefon: 08 613 45 00
E-post: riksgalden@riksgalden.se | Webb: riksgalden.se